

EUROOPA LIIDU LEPING

(92/C 191/01)

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS,

TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA,

SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT,

KREEKA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS,

PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT,

IIRIMAA PRESIDENT,

ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG,

TEMA MAJESTEET MADALMAADE KUNINGANNA,

PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT,

TEMA MAJESTEET SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KUNINGANNA,

OTSUSTANUD märkida uut etappi Euroopa integratsiooniprotsessis, mida alustati Euroopa ühenduste asutamisega,

MEELDE TULETADES Euroopa kontinendi jagatuse lõpetamise ajaloolist tähtsust ja vajadust luua kindel alus tuleviku Euroopa ülesehitamisele,

KINNITADES oma ustavust vabaduse ja demokraatia põhimõtetele, inimõiguste ja põhivabaduste ning õigusriigi põhimõtete austamist,

SOOVIDES süvendada oma rahvaste vahelist solidaarsust, samal ajal austades nende ajalugu, kultuuri ja traditsioone,

SOOVIDES veelgi tõhustada institutsioonide demokraatlikku ja tõhusat toimimist, selleks et võimaldada neil ühtses institutsioonilises korralduses paremini ellu viia neile antud ülesandeid,

OTSUSTANUD saavutada oma rahvamajanduste tugevnemise ja vastastikuse lähenemise ning asutada majandus- ja rahaliidu, mis käesoleva lepingu sätete kohaselt hõlmab ka ühtset ja stabiilset raha,

OTSUSTANUD edendada oma rahvaste majanduslikku ja sotsiaalset progressi seoses siseturu rajamise ning tugevdatud ühtekuuluvuse ja keskkonnakaitsega ning rakendada poliitikat, mis tagaks, et majandusliku integratsiooni edusammudega kaasneks rööbitine progress muudes valdkondades,

OTSUSTANUD kehtestada oma riikide kodanikele ühtse kodakondsuse,

OTSUSTANUD rakendada ühist välis- ja julgeolekupoliitikat, mis lõpptulemusena hõlmab ühise kaitsepoliitika kujundamist, mis aja jooksul võib viia ühiskaitseni, ning niiviisi tugevdada Euroopa identiteeti ja sõltumatust rahu, julgeoleku ja progressi soodustamiseks Euroopas ja kogu maailmas,

KINNITADES oma eesmärki hõlbustada isikute vaba liikumist, samal ajal tagades oma rahvaste ohutuse ja julgeoleku, võttes käesolevasse lepingusse justiits- ja siseküsimusi käsitlevad sätted,

OTSUSTANUD jätkata Euroopa rahvaste üha tihedama liidu loomist, kus otsuseid tehakse kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega nii kodanikulähedaselt kui võimalik,

PIDADES SILMAS edasisi samme, mis tuleb astuda Euroopa integratsiooni edendamiseks,

ON OTSUSTANUD asutada Euroopa Liidu ja sel eesmärgil nimetanud oma täievolulisteks esindajateks:

TEMA MAJESTEET BELGLASTE KUNINGAS:

välisminister Mark EYSKENSI;

rahandusminister Philippe MAYSTADTI;

TEMA MAJESTEET TAANI KUNINGANNA:

välisminister Uffe ELLEMANN-JENSENI;

majandusminister Anders FOGH RASMUSSENI;

SAKSAMAA LIITVABARIIGI PRESIDENT:

välisminister Hans-Dietrich GENSCHERI;

rahandusminister Theodor WAIGELI;

KREEKA VABARIIGI PRESIDENT:

välisminister Antonios SAMARASE;

majandusminister Efthymios CHRISTODOULOU;

TEMA MAJESTEET HISPAANIA KUNINGAS:

välisminister Francisco FERNÁNDEZ ORDÓÑEZI;

majandus- ja rahandusminister Carlos SOLCHAGA CATALÁNI;

PRANTSUSE VABARIIGI PRESIDENT:

välisminister Roland DUMAS;

majandus-, rahandus- ja eelarveminister Pierre BÉRÉGOVOY;

IIRIMAA PRESIDENT:

välisminister Gerard COLLINSI;

rahandusminister Bertie AHERNI;

ITAALIA VABARIIGI PRESIDENT:

välisminister Gianni DE MICHELISE;

riigikassaminister Guido CARLI;

TEMA KUNINGLIK KÕRGUS LUKSEMBURGI SUURHERTSOG:

asepeaministri ja välisministri Jacques F. POOSI;

rahandusminister Jean-Claude JUNCKERI;

TEMA MAJESTEET MADALMAADE KUNINGANNA:

välisminister Hans van den BROEKI;

rahandusminister Willem KOKI;

PORTUGALI VABARIIGI PRESIDENT:

välisminister João de DEUS PINHEIRO;

rahandusminister Jorge BRAGA de MACEDO;

TEMA MAJESTEET SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KUNINGANNA:

välisministri ja Rahvaste Ühenduse asjade ministri Douglas HURDI;

riigikassa finantssekretäri Francis MAUDE'I,

KES, olles esitanud oma kehtivaks ja vormikohaseks tunnistatud täisvolitused, on kokku leppinud järgmises.

I JAOTIS

ÜHISSÄTTED

Artikkel A

Käesoleva lepinguga asutavad kõrged lepinguosalisel omavahelise EUROOPA LIIDU, edaspidi nimetatud "liit".

Käesolev leping tähistab uut etappi Euroopa rahvaste üha tihedama liidu loomises, kus otsuseid tehakse nii kodanikulähedaselt kui võimalik.

Liidu aluseks on Euroopa ühendused, mida täiendatakse käesoleva lepinguga kasutuselevõetava poliitika ja koostöövormidega. Liidu ülesandeks on ühtekuuluvust ja solidaarsust ilmutaval viisil korraldada liikmesriikide ja nende rahvaste vahelisi suhteid.

Artikkel B

Liit seab endale järgmised eesmärgid:

- edendada tasakaalustatud ja püsivat majanduslikku ja sotsiaalset progressi, eriti sisepiirideta ala loomise, majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamise ning majandus- ja rahaliidu loomise kaudu, mis käesoleva lepingu sätete kohaselt hõlmab lõpptulemusena ühtse raha;
- kinnitada oma identiteeti rahvusvahelisel tasandil, eriti ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamise kaudu, kuhu lõpptulemusena kuulub ühise kaitsepoliitika kujundamine, mis aja jooksul võib viia ühiskaitseni;
- tugevdada liikmesriikide kodanike õiguste ja huvide kaitset liidu kodakondsuse sisseseadmise kaudu;
- arendada tihedat koostööd justiits- ja siseküsimuste valdkonnas;
- säilitada täiel määral *acquis communautaire*'i ja arendada seda edasi, silmas pidades, mil määral käesoleva lepingu alusel kasutuselevõetud poliitika ja koostöövormid võiksid vajada revideerimist artikli N lõikes 2 nimetatud menetluse kaudu, selleks et tagada ühenduse mehhanismide ja institutsioonide efektiivsus.

Liidu eesmärgid saavutatakse käesoleva lepingu kohaselt ning kooskõlas lepingus esitatud tingimuste ja ajakavaga, ühtlasi kinni pidades subsidiaarsuse põhimõttest, nagu see on määratletud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 3b.

Artikkel C

Liidul on ühtne institutsiooniline korraldus, mis tagab tema eesmärkide saavutamiseks ettevõetava tegevuse järjepidevuse ja jätkuvuse, ühtlasi austades ja arendades *acquis communautaire*'i.

Eelkõige tagab liit oma välistegevuse kui terviku järjepidevuse liidu välis-, julgeoleku-, majandus- ja arengupoliitika raames. Nimetatud järjepidevuse tagamise eest vastutavad nõukogu ja komisjon. Nad tagavad asjaomase poliitika elluviimise vastavalt oma volitustele.

Artikkel D

Euroopa Ülemkogu annab liidule selle arenguks vajaliku toetuse ning määratleb arengu poliitilised üldsuunised.

Euroopa Ülemkogu ühendab liikmesriikide riigipäid või valitsusjuhte ning komisjoni presidenti. Neid abistavad liikmesriikide välisministrid ja üks komisjoni liige. Euroopa Ülemkogu tuleb kokku

vähemalt kaks korda aastas selle liikmesriigi riigipea või valitsusjuhi eesistumisel, kes on nõukogu eesistuja.

Euroopa Ülemkogu esitab Euroopa Parlamendile iga istungjärgu järel ettekande ning kirjaliku aastaaruande liidu edusammude kohta.

Artikkel E

Euroopa Parlament, nõukogu, komisjon ja kohus kasutavad oma volitusi kooskõlas nende tingimuste ja eesmärkidega, mis on ette nähtud ühelt poolt Euroopa ühenduste asutamislepingute ning neid muutvate ja täiendavate hilisemate lepingute ja aktide sätetega ning teiselt poolt käesoleva lepingu ülejäänud sätetega.

Artikkel F

1. Liit austab demokraatia põhimõtetel rajaneva valitsussüsteemiga liikmesriikide rahvuslikku identiteeti.

2. Liit austab põhiõigusi kui ühenduse õiguse üldpõhimõtteid, nagu need on tagatud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsiooniga, mis on alla kirjutatud Roomas 4. novembril 1950, ning nagu need tulenevad liikmesriikide ühesugustest riigiõiguslikest tavadest.

3. Liit varustab ennast vahenditega, mis on vajalikud tema eesmärkide saavutamiseks ning poliitika elluviimiseks.

II JAOTIS

SEOSES EUROOPA ÜHENDUSE ASUTAMISEGA EUROOPA MAJANDUSÜHENDUSE ASUTAMISLEPINGUT MUUTVAD SÄTTED

Artikkel G

Selleks et asutada Euroopa Ühendus, muudetakse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut vastavalt käesoleva artikli sätetele.

A. Asutamislepingut läbivalt:

1) Mõiste "Euroopa Majandusühendus" asendatakse mõistega "Euroopa Ühendus".

B. Esimene osa "Põhimõtted"

2) Artikkel 2 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 2

Ühenduse ülesanne on ühisturu ning majandus- ja rahaliidu rajamise ning artiklites 3 ja 3a märgitud ühise poliitika või tegevuse kaudu edendada ühenduse kõigis osades majandustegevuse harmoonilist ja tasakaalustatud arengut, püsivat ja inflatsioonivaba, keskkonda respektsevat kasvu, majandusliku suutlikkuse vastastikuse lähenemise kõrget astet, tööhõive ja sotsiaalkaitse kõrget taset, elatusaseme ja elu kvaliteedi parandamist ning majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust ja solidaarsust liikmesriikide vahel."

3) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 3

Käesoleva lepingu kohaselt ning vastavalt selles esitatud ajakavale hõlmab ühenduse tegevus artiklis 2 seatud eesmärkide saavutamiseks:

a) kaupade impordi ja ekspordiga seotud tollimaksude ja koguseliste piirangute, samuti kõigi muude samaväärse toimega meetmete kaotamist liikmesriikide vahelt;

b) ühist kaubanduspoliitikat;

c) siseturgu, mida iseloomustab kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumise takistuste kõrvaldamine liikmesriikide vahelt;

- d) meetmeid, mis käsitlevad isikute sisenemist ja liikumist siseturul vastavalt artiklis 100c sätestatule;
- e) ühist põllumajanduspoliitikat ja kalanduspoliitikat;
- f) ühist transpordipoliitikat;
- g) süsteemi, mis tagab, et konkurentsi siseturul ei moonutata;
- h) liikmesriikide õigusaktide ühtlustamist ühisturu toimimiseks vajalikul määral;
- i) sotsiaalpoliitikat, mis hõlmab Euroopa sotsiaalfondi;
- j) majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamist;
- k) keskkonnapoliitikat;
- l) ühenduse tööstuse konkurentsivõime tugevdamist;
- m) uurimistegevuse ja tehnoloogia arengu edendamist;
- n) üleeuroopaliste võrkude rajamise ja väljaarendamise soodustamist;
- o) panust tervisekaitse kõrge taseme saavutamisse;
- p) panust kvaliteetse hariduse ja kutseõppe ning liikmesriikide kultuuri õitsengu saavutamisse;
- q) arengukoostööpoliitikat;
- r) ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimist selleks, et laiendada kaubandust ning ühiselt edendada majanduslikku ja sotsiaalset arengut;
- s) panust tarbijakaitse tugevdamisse;
- t) meetmeid energeetika, kodanikukaitse ja turismi valdkonnas."

4) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 3a

1. Artiklis 2 seatud eesmärkide saavutamiseks hõlmab liikmesriikide ja ühenduse tegevus käesoleva lepingu kohaselt ning vastavalt selles esitatud ajakavale niisuguse majanduspoliitika kasutuselevõttu, mis rajaneb liikmesriikide majanduspoliitika tihedal koordineerimisel, siseturul ja ühiseesmärkide kindlaksmääramisel ning mida korraldatakse kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud turumajanduse põhimõttega.

2. Rööbiti eespool märgituga ning käesoleva lepingu kohaselt ja vastavalt selles esitatud ajakavale ning menetlustele hõlmab see tegevus vahetuskurside lõplikku kindlaksmääramist, mis viib ühtse raha, eküü kasutuselevõtmisele, ning ühtse rahapoliitika ja vahetuskursipoliitika määratlemist ja teostamist; mõlema poliitika esmane eesmärk on säilitada hindade stabiilsus ning nimetatud eesmärki kahjustamata toetada ühenduse üldist majanduspoliitikat kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud turumajanduse põhimõttega.

3. See liikmesriikide ja ühenduse tegevus tähendab kinnipidamist järgmistest juhtpõhimõtetest: stabiilsed hinnad, riigieelarve ja rahanduse usaldusväärsus ning tasakaalustatud maksebilanss."

5) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 3b

Ühendus toimib käesoleva lepinguga talle antud volituste ning temale seatud eesmärkide piires.

Valdkondades, mis ei kuulu ühenduse ainupädevusse, võtab ühendus kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega meetmeid ainult niisuguses ulatuses ja siis, kui liikmesriigid ei suuda täielikult saavutada kavandatava meetme eesmärke ning seetõttu võib neid kavandatava meetme ulatuse või toime tõttu paremini saavutada ühenduse tasandil.

Ükski ühenduse meede ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik käesoleva lepingu eesmärkide

saavutamiseks.”

6) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 4

1. Ühendusele antud ülesandeid täidavad järgmised institutsioonid:

- EUROOPA PARLAMENT,
- NÕUKOGU,
- KOMISJON,
- EUROOPA KOHUS,
- KONTROLLIKODA.

Iga institutsioon toimib talle käesoleva lepinguga antud volituste piires.

2. Nõukogu ja komisjoni abistavad nõuandva pädevusega majandus- ja sotsiaalkomitee ning regionide komitee.”

7) Lisatakse järgmised artiklid:

“Artikkel 4a

Vastavalt käesolevas lepingus sätestatud menetlustele asutatakse Euroopa Keskpankade Süsteem (edaspidi “EKPS”) ja Euroopa Keskpank (edaspidi “EKP”); need tegutsevad neile käesoleva lepinguga ning sellele lisatud EKPS ja EKP põhikirjaga (edaspidi “EKPS põhikiri”) antud volituste piires.

Artikkel 4b

Käesolevaga asutatakse Euroopa Investeerimispank, mis toimib talle käesoleva lepinguga ja sellele lisatud põhikirjaga antud volituste piires.”

8) Jäetakse välja artikkel 6 ning artikkel 7 muutub artikliks 6. Selle teine lõik asendatakse järgmisega:

“Tehes otsuse vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele võib nõukogu võtta vastu eeskirju, mis on kavandatud niisuguse diskrimineerimise keelamiseks.”

9) Artiklid 8, 8a, 8b ja 8c muutuvad vastavalt artikliteks 7, 7a, 7b ja 7c.

C. Lisatakse järgmine osa:

“TEINE OSA

Liidu kodakondsus

Artikkel 8

1. Käesolevaga kehtestatakse liidu kodakondsus.

Iga isik, kellel on mõne liikmesriigi kodakondsus, on liidu kodanik.

2. Liidu kodanikel on käesoleva lepinguga antud õigused ja sellest tulenevad kohustused.

Artikkel 8a

1. Igal liidu kodanikul on vastavalt käesolevale lepingule ja selle rakendamiseks võetud meetmetega kehtestatud piirangutele ja tingimustele õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil.

2. Nõukogu võib võtta vastu sätteid selleks, et hõlbustada lõikes 1 märgitud õiguste kasutamist; välja arvatud juhud, kui käesolev leping näeb ette teisiti, teeb nõukogu otsuse ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist.

Artikkel 8b

1. Igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, on selles liikmesriigis kohalikel valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Selle õiguse kasutamise üksikasjaliku korra võtab enne 31. detsembrit 1994 vastu nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga; nimetatud korras võib ette näha erandeid, kui neid õigustavad liikmesriigi eriomased probleemid.

2. Ilma et see piiraks artikli 138 lõike 3 ja selle rakendamiseks vastuvõetud sätete kohaldamist, on igal liidu kodanikul, kes elab liikmesriigis, mille kodanik ta ei ole, selles liikmesriigis Euroopa Parlamendi valimistel õigus valida ja olla valitud samadel tingimustel kui selle riigi kodanikel. Selle õiguse kasutamise üksikasjaliku korra võtab enne 31. detsembrit 1993 vastu nõukogu, kes teeb otsuse ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga; nimetatud korras võib ette näha erandeid, kui neid õigustavad liikmesriigi eriomased probleemid.

Artikkel 8c

Igal liidu kodanikul on mingi kolmanda riigi territooriumil, kus ei ole esindatud see liikmesriik, mille kodanik ta on, õigus saada kaitset iga teise liikmesriigi diplomaatiltelt ja konsulaarasutustelt samadel tingimustel kui selle teise liikmesriigi riigi kodanikul. Enne 31. detsembrit 1993 kehtestavad liikmesriigid omavahel vajalikud eeskirjad ning alustavad nimetatud kaitse kindlustamiseks vajalikke rahvusvahelisi läbirääkimisi.

Artikkel 8d

Igal liidu kodanikul on õigus pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole vastavalt artiklile 138d.

Igal liidu kodanikul on õigus pöörduda ombudsmani poole, kelle ametikoht luuakse vastavalt artiklile 138e.

Artikkel 8e

Enne 31. detsembrit 1993 ja pärast seda iga kolme aasta järel esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule ning majandus- ja sotsiaalkomiteele aruande käesoleva osa sätete kohaldamise kohta. Selles aruandes võetakse arvesse liidu arengut.

Selle põhjal ning ilma et see piiraks käesoleva lepingu teiste sätete kohaldamist, võib nõukogu võtta ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga käesolevas osas ettenähtud õiguste suurendamiseks või täiendamiseks vastu sätteid, mida ta soovib liikmesriikidel vastu võtta kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega."

D. Teine ja kolmas osa koondatakse järgmise pealkirja alla:

"KOLMAS OSA

Ühenduse poliitika"

ja selles osas:

10) Artikli 49 esimene lause asendatakse järgmisega:

"Niipea kui käesolev leping jõustub, annab nõukogu vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ning pärast majandus- ja sotsiaalkomiteega konsulteerimist direktiivid või määrused, milles nähakse ette artiklis 48 määratletud töötajate liikumisvabaduse järkjärguliseks saavutamiseks vajalikud meetmed, eelkõige:"

11) Artikli 54 lõige 2 asendatakse järgmisega:

"2. Selle üldprogrammi rakendamiseks või niisuguse programmi puudumise korral selleks, et jõuda teataval tegevusalal asutamisevabaduse mingisse etappi, annab nõukogu vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega direktiivid."

12) Artikli 56 lõige 2 asendatakse järgmisega:

"2. Enne üleminekuperioodi lõppu annab nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga direktiivid eespool mainitud õigus- või haldusnormide kooskõlastamiseks. Pärast teise etapi lõppemist aga annab nõukogu, toimides vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele, direktiivid selliste normide kooskõlastamiseks, mis igas liikmesriigis on kehtestatud määruste või haldusaktidega."

13) Artikkel 57 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 57

1. Selleks et hõlbustada tegevuse alustamist ja jätkamist füüsilisest isikust ettevõtjana, annab nõukogu vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele direktiive diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsioonitõendite vastastikuse tunnustamise kohta.

2. Samal eesmärgil annab nõukogu enne üleminekuperioodi lõppu direktiive liikmesriikides nende õigus- ja haldusnormide kooskõlastamiseks, mis käsitlevad tegevuse alustamist ja jätkamist füüsilisest isikust ettevõtjana. Komisjoni ettepanekul ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga otsustab nõukogu ühehäälselt selliste direktiivide andmise, mille rakendamiseks tuleb vähemalt ühes liikmesriigis muuta kutsealasid reguleerivaid seadusega kehtestatud põhimõtteid, mis on seotud füüsiliste isikute koolituse ja kutsealale pääsemise tingimustega. Muudel puhkudel toimib nõukogu vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele.

3. Meditsiini-, meditsiiniga seotud ning farmaatsiaerialade puhul sõltub piirangute järkjärguline kaotamine nendel aladel töötamise tingimuste kooskõlastamisest eri liikmesriikides."

14) 4. peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

"4. PEATÜKK

Kapital ja maksed"

15) Lisatakse järgmised artiklid:

"Artikkel 73a

Alates 1. jaanuarist 1994 asendatakse artiklid 67–73 artiklitega 73b–73g.

Artikkel 73b

1. Käesoleva peatüki sätete kohaselt keelatakse kõik kapitali liikumise piirangud liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel.

2. Käesoleva peatüki sätete kohaselt keelatakse kõik maksepiirangud liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel.

Artikkel 73c

1. Artikli 73b sätted ei takista kohaldamast kolmandate riikide suhtes 31. detsembril 1993 sise-riikliku või ühenduse õiguse järgi kehtivaid piiranguid, mis käsitlevad kapitali liikumist kolmandatesse riikidesse või kolmandatest riikidest seoses otseinvesteeringutega – kaasa arvatud investeeringud kinnisvarasse –, asutamisega, finantsteenuste osutamisega või väärtpaberite lubamisega kapitaliturgudele.

2. Püüdes saavutada võimalikult laialdast kapitali vaba liikumist liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel ning ilma et see piiraks käesoleva lepingu teiste peatükkide kohaldamist, võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega ja komisjoni ettepaneku põhjal võtta meetmeid kapitali liikumise kohta kolmandatesse riikidesse ja kolmandatest riikidest seoses otseinvesteeringutega – kaasa arvatud investeeringud kinnisvarasse –, asutamisega, finantsteenuste osutamisega või väärtpaberite lubamisega kapitaliturgudele. Käesoleva lõike põhjal võetavate meetmete puhul, mis kujutavad endast ühenduse õiguses sammu tagasi kapitali kolmandatesse riikidesse ja kolmandatest riikidest liikumise liberaliseerimisel, on nõutav ühehäälsus.

Artikkel 73d

1. Artikli 73b sätted ei mõjuta liikmesriikide õigust:

a) kohaldada oma maksuseaduste vastavaid sätteid, mis eristavad maksumaksjaid nende elukoha või nende kapitali investeerimise koha põhjal;

b) võtta kõiki vajalikke meetmeid, et takistada siseriiklike seaduste ja määruste rikkumist, eriti maksustamise ja rahaasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve alal, või kehtestada kapitali liikumise deklareerimise kord haldamiseks vajalike või statistiliste andmete saamiseks või võtta meetmeid, mis on õigustatud avaliku korra või julgeoleku seisukohalt.

2. Käesoleva peatüki sätted ei mõjuta niisuguste asutamiseõiguse piirangute kohaldamist, mis on kooskõlas käesoleva lepinguga.

3. Lõigetes 1 ja 2 märgitud meetmed ja kord ei tohi kujutada endast suvalise diskrimineerimise vahendit ega varjatud piirangut kapitali ja maksete vabale liikumisele artikli 73b tähenduses.

Artikkel 73e

Erandina artiklist 73b on liikmesriikidel, kellel 1993. aasta 31. detsembri seisuga on kehtiva ühenduse õiguse põhjal lubatud erand, õigus säilitada hiljemalt kuni 31. detsembrini 1995 need kapitali liikumise piirangud, mis on lubatud nimetatud kuupäeva seisuga olemasolevate eranditena.

Artikkel 73f

Kui erandlike asjaolude tõttu kapitali liikumine kolmandatesse riikidesse või kolmandatest riikidest põhjustab või ähvardab põhjustada tõsiseid raskusi majandus- ja rahaliidu toimimises, võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Keskpannaga võtta kolmandate riikide suhtes mitte kauemaks kui kuueks kuuks tarvitusele kaitsemeetmed, kui sellised meetmed on vältimatud.

Artikkel 73g

1. Kui artiklis 228a märgitud juhtudel peetakse vajalikuks ühenduse meetmeid, võib nõukogu vastavalt artiklis 228a sätestatud menetlusele võtta asjassepuutuvate kolmandate riikide suhtes kapitali liikumise ja maksetega seotud vajalikke kiireloomulisi meetmeid.

2. Ilma et see piiraks artikli 224 kohaldamist ning niikaua, kuni nõukogu ei ole võtnud meetmeid lõike 1 alusel, võib liikmesriik tõsiste poliitiliste põhjuste korral ning kiireloomulisuse tõttu võtta kapitali liikumise ja maksete suhtes kolmanda riigi vastu ühepoolseid meetmeid. Komisjoni ja teisi liikmesriike informeeritakse niisugustest meetmetest hiljemalt nende jõustumise kuupäeval.

Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal otsustada, et asjassepuutuval liikmesriigil tuleb niisugused meetmed muuta või tühistada. Nõukogu eesistuja informeerib Euroopa Parlamenti igast niisugusest nõukogu otsusest.

Artikkel 73h

Kuni 1. jaanuarini 1994 kohaldatakse järgmisi sätteid.

1) Selles ulatuses, milles kaupade, teenuste, kapitali ja isikute liikumine liikmesriikide vahel on käesolevast lepingust tulenevalt liberaliseeritud, kohustub iga liikmesriik lubama kõiki kaupade, teenuste või kapitali liikumisega seotud makseid ning kapitali ja töötasu ülekandeid selle liikmesriigi vääringus, kus on võlausaldaja või soodustatud isiku asukoht.

Liikmesriigid teatavad oma valmisolekust liberaliseerida makseid üle eelnevas lõigus ettenähtud ulatuse niivõrd, kuivõrd seda lubab nende üldine majandusolukord ja eriti nende maksebilansi seisund.

2) Niivõrd, kuivõrd kaupade, teenuste ja kapitali liikumist piiravad ainult nendega seotud maksete piirangud, tühistatakse need piirangud järk-järgult, rakendades *mutatis mutandis* käesoleva peatüki ning koguseliste piirangute kõrvaldamist ja teenuste liberaliseerimist käsitlevate peatükkide sätteid.

3) Liikmesriigid kohustuvad omavahel mitte kehtestama uusi ülekannete piiranguid, mis on

seotud käesoleva lepingu III lisas loetletud nähtamatute tehingutega.

Olemasolevad piirangud tühistatakse järk-järgult vastavalt artiklite 63–65 sätetele niivõrd, kui võrd selline tühistamine ei ole reguleeritud punktidega 1 ja 2 või käesoleva peatüki teiste sätetega.

4) Vajaduse korral konsulteerivad liikmesriigid üksteisega meetmete üle, mis tuleb võtta, et teha võimalikuks käesolevas artiklis mainitud maksed ja ülekanded; niisugused meetmed ei tohi takistada käesolevas lepingus seatud eesmärkide saavutamist.”

16) Artikkel 75 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 75

1. Nõukogu, toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega, kehtestab transpordi iseloomulikke jooni arvesse võttes artikli 74 rakendamiseks:

a) ühised eeskirjad, mida kohaldatakse liikmesriigi territooriumile või sealt välja kulgeva rahvusvahelise transpordi suhtes, samuti läbi ühe või mitme liikmesriigi territooriumi kulgeva rahvusvahelise transpordi suhtes;

b) tingimused, mille kohaselt võivad liikmesriigis transporditeenuseid osutada mitteresidentidest vedajad;

c) meetmed transpordi ohutuse tõhustamiseks;

d) kõik muud asjakohased sätted.

2. Lõike 1 punktides a ja b osutatud sätted kehtestatakse üleminekuperioodi jooksul.

3. Erandina lõikes 1 sätestatud menetlusest kehtestab nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja majandus- ja sotsiaalkomiteega sellised transpordi korralduspõhimõtteid käsitlevad sätted, mille kohaldamine võiks tõsiselt kahjustada teatud piirkondade elatustaset ja tööhõivet, samuti veovahendite kasutust. Seejuures võtab nõukogu arvesse vajadust kohaneda ühisturu rajamisest tuleneva majandusliku arenguga.”

17) Kolmanda osa esimese jaotise pealkiri asendatakse järgmisega:

“V JAOTIS

*KONKURENTSI, MAKSUSTAMISE JA ÕIGUSAKTIDE
ÜHTLUSTAMISE ÜLDEESKIRJAD”*

18) Artikli 92 lõikes 3:

– lisatakse järgmine punkt:

“d) abi kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks, kui niisugune abi ei kahjusta kaubandustingimusi ja konkurentsi ühenduses määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.”

– praegune punkt d muutub punktiks e.

19) Artikkel 94 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 94

Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga anda asjakohaseid määrusi artiklite 92 ja 93 kohaldamiseks, eelkõige võib ta määrata need tingimused, mille puhul kehtib artikli 93 lõige 3, ja sellest menetlusest vabastatud abi liigid.”

20) Artikkel 99 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 99

Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja

sotsiaalkomiteega võtab nõukogu ühehäälselt vastu sätteid käibemaksu, aktsiisimaksu ja teisi kaudseid makse käsitlevate õigusaktide ühtlustamiseks sel määral, mis on vajalik siseturu rajamise ja toimimise tagamiseks artiklis 7a ettenähtud tähtaja jooksul.”

21) Artikkel 100 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 100

Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega annab nõukogu ühehäälselt direktiive liikmesriikide niisuguste õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks, mis otseselt mõjutavad ühisturu rajamist või toimimist.”

22) Artikli 100a lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Erandina artiklist 100 ning kui käesolevas lepingus ei ole ette nähtud teisiti, kohaldatakse artiklis 7a seatud eesmärkide saavutamiseks järgmisi sätteid. Vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtab nõukogu liikmesriikides nii õigus- kui ka haldusnormide ühtlustamiseks meetmed, mille eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine.”

23) Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 100c

1. Nõukogu määrab komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ühehäälselt kindlaks need kolmandad riigid, mille kodanikel peab liikmesriikide välispiiri ületamisel olema viisa.

2. Kuid eriolukorra puhul kolmandas riigis, mis ähvardab kaasa tuua selle riigi kodanike äkilise siirdumise ühendusse, võib nõukogu komisjoni soovitusel põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega kehtestada ajavahemikuks, mis ei ületa kuut kuud, kõnesoleva riigi kodanike suhtes viisanõude. Käesoleva lõike põhjal kehtestatud viisanõuet võib pikendada vastavalt lõikes 1 sätestatud menetlusele.

3. Alates 1. jaanuarist 1996 võtab nõukogu lõikes 1 märgitud otsused vastu kvalifitseeritud häälteenamusega. Enne seda kuupäeva võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga kvalifitseeritud häälteenamusega vastu meetmed viisade ühtse vormi kohta.

4. Käesolevas artiklis nimetatud valdkondades vaatab komisjon läbi liikmesriigi iga taotluse selle kohta, et komisjon teeks nõukogule ettepaneku.

5. Käesolev artikkel ei piira liikmesriikide kohustust kanda vastutust avaliku korra säilitamise ning sisejulgeoleku tagamise eest.

6. Käesolevat artiklit kohaldatakse teistes valdkondades, kui niisugune otsus tehakse vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli K.9 sätetele, mis käsitlevad koostööd justiits- ja siseküsimumuste valdkonnas, arvestades samal ajal kindlaksmääratud hääletustingimusi.

7. Liikmesriikidevaheliste kehtivate konventsioonide sätteid, mis reguleerivad käesoleva artikliga hõlmatud valdkondi, kehtivad seni, kuni nende sisu on asendatud käesoleva artikli alusel vastu võetud direktiivide või meetmetega.”

24) Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 100d

Euroopa Liidu lepingu artikliga K.4 loodud kooskõlastuskomitee, mis koosneb kõrgematest ametnikest, aitab nõukogul ette valmistada menetlusi artiklis 100c märgitud valdkondades, ilma et eelõeldu piiraks artikli 151 sätete kohaldamist.”

25) Kolmanda osa teise jaotise, peatükid 1–3 asendatakse järgmisega:

“VI JAOTIS

MAJANDUS- JA RAHAPOLIITIKA

1. PEATÜKK

Majanduspoliitika

Artikkel 102a

Liikmesriigid teostavad oma majanduspoliitikat nii, et aidata kaasa ühenduse eesmärkide saavutamisele, nagu need on määratletud artiklis 2, ning pidades silmas artikli 103 lõikes 2 märgitud üldsuuniseid. Liikmesriigid ja ühendus tegutsevad kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud turumajanduse põhimõttega, soodustades ressursside efektiivset jaotumist ning järgides artiklis 3a esitatud põhimõtteid.

Artikkel 103

1. Liikmesriigid käsitlevad oma majanduspoliitikat kui ühise huvi küsimust ning kooskõlastavad selle nõukogus vastavalt artikli 102a sätetele.

2. Komisjoni soovitusel ja kvalifitseeritud häälteenamusega otsust tehes sõnastab nõukogu liikmesriikide ja ühenduse majanduspoliitika üldsuuniste eelnõu ning esitab Euroopa Ülemkogule aruande.

Nõukogu aruandest lähtudes arutab Euroopa Ülemkogu järeldust liikmesriikide ja ühenduse majanduspoliitika üldsuuniste kohta.

Selle järelduse alusel võtab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega vastu soovitusel, milles esitatakse nimetatud üldsuunised. Nõukogu informeerib oma soovitusel Euroopa Parlamenti.

3. Et tagada liikmesriikide majanduspoliitika tihedam kooskõlastamine ning majandusliku suutlikkuse püsiv vastastikune lähenemine, jälgib nõukogu komisjoni esitatud aruannete põhjal iga liikmesriigi ja ühenduse majandusarengut ning nende majanduspoliitika ühtivust lõikes 2 nimetatud üldsuunistega ning annab korrapäraselt üldhinnanguid.

Sellise mitmepoolse järelevalve tagamiseks saavad liikmesriigid komisjonile informatsiooni oma majanduspoliitika valdkonnas võetud tähtsate meetmete kohta ning muud vajalikku informatsiooni.

4. Kui lõikes 3 sätestatud menetluse kohaselt tehakse kindlaks, et liikmesriigi majanduspoliitika ei vasta lõikes 2 märgitud üldsuunistele või et see võib ohustada majandus- ja rahaliidu laitmatut toimimist, võib nõukogu komisjoni soovitusel ja kvalifitseeritud häälteenamusega anda asjassepuutuvale liikmesriigile vajalikke soovitusi. Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega otsustada oma soovitusel avaldada.

Nõukogu eesistuja ja komisjon esitavad Euroopa Parlamendile aruande mitmepoolse järelevalve tulemuste kohta. Kui nõukogu on oma soovitusel avaldanud, võidakse nõukogu eesistuja kutsuda Euroopa Parlamendi pädeva komitee ette.

5. Toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele võib nõukogu vastu võtta üksikasjaliku eeskirja käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 märgitud mitmepoolse järelevalve menetluse kohta.

Artikkel 103a

1. Ilma et see piiraks muude käesolevas lepingus sätestatud menetluste kohaldamist, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt teha otsuseid majandusolukorrale vastavate meetmete suhtes, eriti kui tekib tõsiseid raskusi teatud toodetega varustamises.

2. Kui mõni liikmesriik on raskustes või kui tal on tõsine oht sattuda suurtesse raskustesse, mida põhjustavad temast olenematud erandlikud juhtumid, võib nõukogu teatud tingimustel komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt anda asjassepuutuvale liikmesriigile ühenduse finantsabi. Kui tõsised raskused on põhjustatud loodusõnnetustest, teeb nõukogu otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega. Nõukogu eesistuja informeerib Euroopa Parlamenti vastuvõetud otsusest.

Artikkel 104

1. Keelatud on EKP või liikmesriikide keskpankade (edaspidi "riikide keskpangad") arveldus-

laenud või mingit muud tüüpi krediidid ühenduse institutsioonidele või asutustele, liikmesriikide keskvalitsustele, regionaalsetele, kohalikele või muudele avaliku võimu organitele, teistele avalik-õiguslikele institutsioonidele või riigi osalusega äriühingutele, samuti on keelatud EKPI või riikide keskpangadel osta neilt otse võlakohustusi.

2. Lõiget 1 ei kohaldata avaliku sektori krediidasutuste suhtes, mida riikide keskpangad ja EKP kohtlevad keskpangapoolse reservidega varustamise seisukohalt võrdsetel alustel erakrediidasutustega.

Artikkel 104a

1. Kõik ühenduse institutsioonidele või asutustele, liikmesriikide keskvalitsustele, regionaalsetele, kohalikele või muudele avaliku võimu organitele, teistele avalik-õiguslikele isikutele või riigi osalusega äriühingutele rahaasutustes eesõigusi andvad meetmed on keelatud, kui need ei põhine usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve kaalutlustel.

2. Toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele, täpsustab nõukogu enne 1. jaanuari 1994 määratlused lõikes 1 sätestatud keelu kohaldamiseks.

Artikkel 104b

1. Ühendus ei kanna vastutust ega võta enda peale liikmesriikide keskvalitsuste, regionaalsete, kohalike või muude avaliku võimu organite, teiste avalik-õiguslike isikute või riigi osalusega äriühingute kohustusi; eelöeldu ei piira vastastikuste finantstagatiste andmist konkreetse projekti ühiseks teostamiseks. Liikmesriik ei kanna vastutust ega võta enda peale teiste liikmesriikide keskvalitsuste, regionaalsete, kohalike või muude avaliku võimu organite, teiste avalik-õiguslike isikute või riigi osalusega äriühingute kohustusi; eelöeldu ei piira vastastikuste finantstagatiste andmist konkreetse projekti ühiseks teostamiseks.

2. Vajaduse korral võib nõukogu, toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele, täpsustada artiklis 104 ning käesolevas artiklis sätestatud keelu kohaldamise määratlusi.

Artikkel 104c

1. Liikmesriigid hoiduvad ülemäärasest riigieelarve puudujäägist.

2. Komisjon jälgib liikmesriikide eelarveseisundit ja riigivõla kujunemist, selleks et välja selgitada tõsised vead. Eelkõige kontrollib ta eelarvedistsipliini täitmist, võttes aluseks kaks kriteeriumi:

a) kas kavandatud või tegeliku eelarvepuudujäägi suhe sisemajanduse kogutoodangusse ületab kontrollväärtuse, välja arvatud juhul, kui:

- see suhe on oluliselt ja pidevalt langenud ning jõudnud kontrollväärtuse lähedasele tasemele;
- või kontrollväärtuse ületamine on ainult erandlik ja ajutine ning suhe on kontrollväärtuse lähedane;

b) kas riigivõla suhe sisemajanduse kogutoodangusse ületab kontrollväärtuse, välja arvatud juhul, kui see suhe väheneb piisavalt ning läheneb kontrollväärtusele rahuldava kiirusega.

Kontrollväärtused on esitatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse protokollis, mis on lisatud käesolevale lepingule.

3. Kui liikmesriik ei vasta ühele või kummalegi kriteeriumile, koostab komisjon ettekande. Komisjon võtab ettekandes arvesse ka seda, kas eelarvepuudujääk ületab riigi investeerimiskulutused, samuti kõiki muid asjassepuutuvaid tegureid, kaasa arvatud liikmesriigi keskmise pikkusega perioodi majandus- ja eelarveseisund.

Komisjon võib koostada ettekande ka juhul, kui ta kriteeriumitingimuste täitmisest hoolimata on seisukohal, et liikmesriigis on ülemäärase eelarvepuudujäägi tekkimise oht.

4. Artiklis 109c ettenähtud komitee sõnastab komisjoni ettekande kohta arvamuse.

5. Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriigis on või võib tekkida ülemäärane eelarvepuudujääk, esitab komisjon arvamuse nõukogule.

6. Olles kaalunud kõiki asjassepuutuva liikmesriigi võimalikke märkusi ja pärast kõikehõlmavat hindamist otsustab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni soovitusel põhjal, kas ülemäärane eelarvepuudujääk eksisteerib.

7. Kui lõike 6 kohaselt tunnistatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu, esitab nõukogu asjassepuutuvale liikmesriigile soovitusi niisuguse olukorra lõpetamiseks määratud tähtaja jooksul. Kui lõikest 8 ei tulene teisiti, niisuguseid soovitusi ei avalikustata.

8. Kui nõukogu teeb kindlaks, et kehtestatud tähtaja jooksul ei ole tema soovitustele reageeritud tõhusate meetmetega, võib ta oma soovitused avalikustada.

9. Kui liikmesriik jätkuvalt ei rakenda nõukogu soovitusi, võib nõukogu otsustada liikmesriigile teatada, et tal tuleb ettenähtud tähtaja piires võtta eelarvepuudujäägi vähendamiseks meetmeid, mida nõukogu peab olukorra parandamiseks vajalikuks.

Niisugusel juhul võib nõukogu nõuda, et asjassepuutuv liikmesriik esitaks konkreetse ajakava kohaselt aruandeid, selleks et ta saaks jälgida selle liikmesriigi kohandumispingutusi.

10. Artiklitega 169 ja 170 ettenähtud hagemisõigust ei või kasutada käesoleva artikli lõigete 1–9 raames.

11. Niikaua kui liikmesriik ei ole asunud täitma lõike 9 kohaselt vastuvõetud otsust, võib nõukogu otsustada kohaldada või vajaduse korral karmistada üht järgmistest meetmetest:

– taotleda, et asjassepuutuv liikmesriik avaldaks enne volakirjade ja väärtpaperite emissiooni lisainformatsiooni, mille sisu määrab kindlaks nõukogu;

– taotleda, et Euroopa Investeeringuspank vaataks läbi oma laenupoliitika asjassepuutuva riigi suhtes;

– taotleda, et asjassepuutuv liikmesriik annaks sobiva suurusega intressivaba tagatise ühendusele, kuni ülemäärane eelarvepuudujääk on nõukogu arvates korrigeeritud;

– määrata vajaliku suurusega trahve.

Nõukogu eesistuja informeerib vastuvõetud otsustest Euroopa Parlamenti.

12. Nõukogu tühistab mõned või kõik oma lõigete 6–9 ja 11 alusel vastuvõetud otsused sedavõrd, kui võrd ülemäärane eelarvepuudujääk asjassepuutuvas liikmesriigis on nõukogu arvates korrigeeritud. Kui nõukogu on soovitusel eelnevalt avalikustanud, teeb ta niipea, kui lõike 8 kohaselt vastuvõetud otsus on tunnistatud kehtetuks, avalduse, et asjassepuutuvas liikmesriigis ei ole enam ülemäärast eelarvepuudujääki.

13. Lõigetes 7–9 ja 12 nimetatud otsused teeb nõukogu komisjoni soovitusel põhjal oma liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega, mis on arvestatud vastavalt artikli 148 lõikele 2, jättes arvesse võtmata asjassepuutuva liikmesriigi esindaja hääled.

14. Käesolevas artiklis sätestatud menetluse kohaldamist käsitlevad täpsemad sätted on esitatud käesolevale lepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse protokollis.

Tehes otsuse ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja EKPga, võtab nõukogu vastu asjakohased sätted, millega nimetatud protokoll seeläbi asendatakse.

Nõukogu kehtestab kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga enne 1. jaanuari 1994 üksikasjaliku eeskirja ja määratlused nimetatud protokollis sätete kohaldamiseks, arvestades käesoleva lõike teisi sätteid.

2. PEATÜKK

Rahapoliitika

Artikkel 105

1. EKPS esmane eesmärk on säilitada hindade stabiilsus. Ilma et see piiraks eesmärki säilitada hindade stabiilsus, toetab EKPS ühenduse üldist majanduspoliitikat, selleks et kaasa aidata ühenduse eesmärkide saavutamisele, nagu need on esitatud artiklis 2. EKPS toimib kooskõlas

vabal konkurentsil põhineva avatud turumajanduse põhimõttega, soodustades ressursside efektiivset jaotumist ning järgides artiklis 3a esitatud põhimõtteid.

2. EKPS põhiülesanded on:

- määratleda ühenduse rahapoliitika ja rakendada seda;
- sooritada välisvaluutatehinguid vastavalt artikli 109 sätetele;
- hoida ja hallata liikmesriikide ametlikke välisvaluutareserve;
- kaasa aidata maksesüsteemide tõrgeteta toimimisele.

3. Lõike 2 kolmas taane ei piira liikmesriikide valitsuste õigust hoida ja hallata välisvaluuta jooksvaid saldosid.

4. EKPga tuleb konsulteerida:

- iga tema pädevusse kuuluva ühenduse õigusakti eelnõu puhul;
- riikide ametiasutustel iga EKP pädevusse kuuluva õigusakti eelnõu puhul, kuid nendes piirides ja tingimustel, mis nõukogu vastavalt artikli 106 lõikes 6 sätestatud menetlusele kindlaks määrab.

EKP võib tema pädevusse kuuluvates küsimustes esitada arvamusi vastavatele ühenduse institutsioonidele ja asutustele ning riikide ametiasutustele.

5. EKPS aitab kaasa krediidasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve ning rahandussüsteemi stabiilsusega seotud pädevate asutuste poliitika tõrgeteta teostamisele.

6. Nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist EKPga ja Euroopa Parlamendi nõusolekul anda ühehäälselt EKPlle ülesandeid, mis käsitlevad krediidasutuste ja muude rahaasutuste, välja arvatud kindlustusseltsid, usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvega seotud poliitikat.

Artikkel 105a

1. EKPI on ainuõigus anda luba pangatähtede emissiooniks ühenduse piires. Pangatähti võivad emiteerida EKP ja riikide keskpangad. EKP ja riikide keskpankade emiteeritud pangatähed on ühenduses ainsad seadusliku maksevahendi staatusega pangatähed.

2. Liikmesriigid võivad emiteerida münte tingimusel, et EKP on emissiooni mahu heaks kiitnud. Toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist EKPga võib nõukogu võtta meetmeid kõigi ringlusesse lastavate müntide nominaalväärtuse ja tehniliste tunnuste ühtlustamiseks niivõrd, kuivõrd see on vajalik nende tõrgeteta ringluseks ühenduse piires.

Artikkel 106

1. EKPS koosneb EKPst ja riikide keskpankadest.

2. EKP on juriidiline isik.

3. EKPSi juhivad EKP otsuseid tegevad organid, milleks on nõukogu ja juhatus.

4. EKP põhikiri on käesolevale lepingule lisatud protokollis.

5. EKP põhikirja artikleid 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, artikli 33.1 punkti a ja artiklit 36 võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega EKP soovitusel põhjal ja pärast konsulteerimist komisjoniga või ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga muuta. Mõlemal juhul on nõutav Euroopa Parlamendi nõusolek.

6. Komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja EKPga või EKP soovitusel põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga võtab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega vastu sätted, mis on märgitud EKPS põhikirja artiklites 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 ja 34.3.

Artikkel 107

Kasutades volitusi ning täites ülesandeid ja kohustusi, mis on neile pandud käesoleva lepinguga ja EKPS põhikirjaga, ei taotle ega saa EKP ega ükski riigi keskpank ega ükski nende otsuseid tegeva organi liige mingeid juhiseid ühenduse institutsioonidelt või asutustelt, ühegi liikmesriigi valitsuselt ega üheltki teiselt organilt. Ühenduse institutsioonid ja asutused ning liikmesriikide valitsused kohustuvad seda põhimõtet austama ega püüa mõjutada EKP või riikide keskpankade otsuseid tegevate organite liikmeid nende ülesannete täitmisel.

Artikkel 108

Iga liikmesriik tagab, et hiljemalt EKPS asutamise kuupäevaks on tema siseriiklikud õigusaktid, kaasa arvatud tema keskpanga põhikiri, vastavuses käesoleva lepinguga ja EKPS põhikirjaga.

Artikkel 108a

1. EKPSle antud ülesannete täitmiseks ja kooskõlas käesoleva lepingu sätetega ning EKPS põhikirjas esitatud tingimustega EKP:

– annab määrusi niivõrd, kuivõrd see on vajalik ülesannete täitmiseks, mis on määratletud EKPS põhikirja artikli 3.1 esimeses taandes, artiklites 19.1, 22 ja 25.2 ning juhtudel, mis esitatakse artikli 106 lõikes 6 märgitud nõukogu õigusaktides;

– võtab vastu otsuseid, mis on vajalikud EKPSle käesoleva lepingu ja EKPS põhikirjaga antud ülesannete täitmiseks;

– esitab soovitusi ja avaldab arvamusi.

2. Määrust kohaldatakse üldiselt. See on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

Soovitustel ja arvamustel ei ole siduvat jõudu.

Otsus on tervikuna siduv nende suhtes, kellele see on adresseeritud.

EKP vastuvõetud määruste ja otsuste suhtes kohaldatakse artikleid 190–192.

EKP võib otsustada oma otsused, soovitused ja arvamused avaldada.

3. Neis piirides ja tingimustel, mida nõukogu artikli 106 lõikes 6 sätestatud menetluse kohaselt kindlaks määrab, on EKPI õigus määrata ettevõtjatele EKP määrustest ja otsustest tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest trahve.

Artikkel 109

1. Erandina artiklist 228 võib nõukogu, toimides ühehäälselt EKP või komisjoni soovitusel põhjal ja pärast EKPga konsulteerimist, selleks et jõuda hindade stabiilsuse eesmärgiga ühtivale konsensusele, pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja vastavalt korra kindlaksmääramise menetlusele lõikes 3, sõlmida ametlike kokkuleppeid eküü vahetuskursisüsteemi kohta ühenduseväliste valuutade suhtes. Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega EKP või komisjoni soovitusel põhjal ning pärast EKPga konsulteerimist, selleks et jõuda hindade stabiilsuse eesmärgiga ühtivale konsensusele, võtta vastu või kohandada eküü keskmisi vahetuskursse vahetuskursisüsteemi piires või neist loobuda. Nõukogu eesistuja informeerib Euroopa Parlamenti eküü keskmiste vahetuskursside kinnitamisest, korrigeerimisest või neist loobumisest.

2. Lõikes 1 märgitud vahetuskursisüsteemi puudumisel ühe või mitme ühendusevälise valuuta suhtes võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega kas komisjoni soovitusel põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga või EKP soovitusel põhjal sõnastada nende valuutade suhtes vahetuskursipoliitika üldsuunised. Need üldsuunised ei piira EKPS esmast eesmärki säilitada hindade stabiilsus.

3. Kui ühendusel on vaja pidada läbirääkimisi ühe või mitme riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga raha- või välisvaluutariigi küsimusi käsitlevate kokkulepete puhul, siis erandina artiklist 228 otsustab läbirääkimiste korra ning niisuguste lepingute sõlmimise nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga. Selline kord tagab, et ühendus väljendab ühtset seisukohta. Komisjon on läbirääkimistesse

täielikult kaasatud.

Lepingud, mis on sõlmitud kooskõlas käesoleva lõikega, on ühenduse institutsioonidele, EKPlle ja liikmesriikidele siduvad.

4. Kui lõikest 1 ei tulene teisiti, määrab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga kvalifitseeritud häälteenamusega ühenduse rahvusvaheliselt esitatava seisukoha majandus- ja rahaliidule eriti olulistes küsimustes ning ühehäälselt oma esindatuse, pidades kinni artiklitega 103 ja 105 kehtestatud volituste jagamisest.

5. Liikmesriigid võivad pidada läbirääkimisi rahvusvahelistes organisatsioonides ning sõlmida rahvusvahelisi lepinguid, ilma et see piiraks ühenduse pädevust ja ühenduse kokkuleppeid majandus- ja rahaliidu suhtes.

3. PEATÜKK

Institutsioonilised sätted

Artikkel 109a

1. EKP nõukogu koosneb EKP juhatuse liikmetest ja riikide keskpankade juhatajatest.

2. a) EKP juhatusse kuulub president, asepresident ja neli liiget.

b) EKP juhatuse president, asepresident ja neli liiget nimetatakse raha- või pangandusküsimustes tunnustatud ja vastavate erialaste kogemustega isikute hulgast liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil ning nõukogu soovitusel, kes on eelnevalt konsulteerinud Euroopa Parlamendi ja EKP nõukoguga.

Nende ametiaeg on kaheksa aastat ja neid ei saa ametisse tagasi nimetada.

EKP juhatuse liikmeks võib olla ainult liikmesriigi kodanik.

Artikkel 109b

1. Nõukogu eesistuja ja üks komisjoni liige võivad EKP nõukogu istungitest osa võtta ilma hääleõigusega.

Nõukogu eesistuja võib EKP nõukogule esitada arutamiseks ettepanekuid.

2. EKP president kutsutakse osa võtma nõukogu istungitest, kui nõukogu arutab EKPS eesmärkide ja ülesannetega seotud küsimusi.

3. EKP saadab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile ning samuti Euroopa Ülemkogule iga-aastase EKPS eelmise ja jooksva aasta tegevust ning rahapoliitikat käsitleva aruande. EKP president esitab selle aruande nõukogule ja Euroopa Parlamendile, kes võivad aruande alusel korraldada üldise mõttevahetuse.

Euroopa Parlamendi taotlusel või nende eneste algatusel võivad EKP presidenti või teisi EKP juhatuse liikmeid ära kuulata Euroopa Parlamendi pädevad komiteed.

Artikkel 109c

1. Selleks et edendada liikmesriikide poliitika kooskõlastamist siseturu toimimiseks vajalikul määral, luuakse nõuandva staatusega valuutakomitee.

Komiteel on järgmised ülesanded:

– jälgida liikmesriikide ning ühenduse rahaturu ja finantsolukorda ning liikmesriikide üldist maksesüsteemi ja esitada nende kohta nõukogule ja komisjonile korrapäraselt ettekandeid;

– nõukogu või komisjoni taotlusel või omal algatusel esitada neile institutsioonidele arvamusi;

– ilma et see piiraks artikli 151 kohaldamist, aidata ette valmistada nõukogu tööd, millele on viidatud artiklites 73f ja 73g, artikli 103 lõigetes 2–5, artiklites 103a, 104a, 104b, 104c, artikli 109e lõikes 2, artikli 109f lõikes 6, artiklites 109h ja 109i, artikli 109j lõikes 2 ja artikli 109k lõikes 1;

– tutvuda vähemalt kord aastas kapitali liikumise ja maksete vabaduse olukorraga, mis tuleneb käesoleva lepingu ja nõukogu võetud meetmete rakendamisest; see tutvumine hõlmab kõiki kapitali liikumise ja maksetega seotud meetmeid; komitee esitab komisjonile ja nõukogule tutvumise tulemuste kohta aruande.

Liikmesriigid ja komisjon määravad valuutakomiteesse igaüks kaks liiget.

2. Kolmanda etapi alguses luuakse majandus- ja rahanduskomitee. Lõikes 1 ettenähtud valuutakomitee saadetakse laiali.

Majandus- ja rahanduskomitee ülesanded on järgmised:

– nõukogu või komisjoni taotlusel või omal algatusel esitada neile institutsioonidele arvamusi;

– jälgida liikmesriikide ning ühenduse majandus- ja rahandusolukorda ning esitada selle kohta nõukogule ja komisjonile korrapäraselt aruandeid, eriti rahandussuhete kohta kolmandate riikide ja rahvusvaheliste institutsioonidega;

– ilma et see piiraks artikli 151 kohaldamist, aidata ette valmistada nõukogu tööd, millele on viidatud artiklites 73f ja 73g, artikli 103 lõigetes 2–5, artiklites 103a, 104a, 104b, 104c, artikli 105 lõikes 6, artikli 105a lõikes 2, artikli 106 lõigetes 5 ja 6, artiklites 109 ja 109h, artikli 109i lõigetes 2 ja 3, artikli 109k lõikes 2, artikli 109l lõigetes 4 ja 5, ning täita muid nõuandvaid ja ettevalmistavaid ülesandeid, mis nõukogu talle on andnud;

– tutvuda vähemalt kord aastas kapitali liikumise ja maksete vabaduse olukorraga, mis tuleneb käesoleva lepingu ja nõukogu võetud meetmete rakendamisest; see tutvumine hõlmab kõiki kapitali liikumise ja maksetega seotud meetmeid; komitee esitab komisjonile ja nõukogule tutvumise tulemuste kohta aruande.

Liikmesriigid, komisjon ja EKP määravad igaüks kuni kaks komitee liiget.

3. Nõukogu kehtestab komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist EKPga ja käesolevas artiklis nimetatud komiteega kvalifitseeritud häälteenamusega üksikasjalikud sätted majandus- ja rahanduskomitee koosseisu kohta. Nõukogu eesistuja informeerib Euroopa Parlamenti niisugusest otsusest.

4. Lisaks lõikes 2 seatud ülesannetele jälgib komitee, kuni on liikmesriike, mille suhtes on kehtestatud artiklites 109k ja 109l märgitud erand, nende liikmesriikide rahaturu ja finantsolukorda ning üldist maksesüsteemi ning esitab selle kohta nõukogule ja komisjonile korrapäraselt ettekandeid.

Artikkel 109d

Küsimustes, mida hõlmavad artikli 103 lõige 4, artikkel 104c, välja arvatud lõige 14, artiklid 109, 109j, 109k ning artikli 109l lõiked 4 ja 5, võib nõukogu või liikmesriik taotleda komisjoni soovist või ettepanekut, nagu vastaval juhul asjakohane. Komisjon vaatab taotluse läbi ja esitab viivitamata nõukogule oma järeldused.

4. PEATÜKK

Üleminekusätted

Artikkel 109e

1. Majandus- ja rahaliidu loomise teine etapp algab 1. jaanuaril 1994.

2. Enne seda kuupäeva

a) võtab iga liikmesriik:

– vajaduse korral kohased meetmed, et kinni pidada keeldudest, mis on kehtestatud artiklis 73b, ilma et see piiraks artikli 73e kohaldamist, ning artiklis 104 ja artikli 104a lõikes 1;

– vajaduse korral vastu punktis b ettenähtud hindamise võimaldamiseks mitmeaastased programmid, selleks et tagada majandus- ja rahaliidu saavutamiseks vajalik kestev vastastikune lähenemine, arvestades eriti hindade stabiilsust ja riigi kindlat rahandust;

b) hindab nõukogu komisjoni ettekande alusel edusamme, mis on saavutatud majandus- ja valuutaalases lähenemises, eriti hindade stabiilsuse ja riigi kindla rahanduse alal, ning siseturgu käsitlevate ühenduse õigusaktide rakendamisel saavutatud edusamme.

3. Artiklite 104, 104a lõike 1, 104b lõike 1 ja 104c, välja arvatud lõiked 1, 9, 11 ja 14, sätteid kohaldatakse alates teise etapi algusest.

Artiklite 103a lõike 2, 104c lõike 1, 9 ja 11, 105, 105a, 107, 109, 109a, 109b ja 109c lõike 2 ja 4 sätteid kohaldatakse alates kolmanda etapi algusest.

4. Teise etapi jooksul püüavad liikmesriigid vältida ülemäärast eelarvepuudujääki.

5. Teise etapi jooksul alustab iga liikmesriik asjakohasel viisil protsessi, mis kooskõlas artikliga 108 viib tema keskpanga iseseisvumisele.

Artikkel 109f

1. Teise etapi alguses luuakse Euroopa Rahainstituut (edaspidi "ERI"), mis asub oma kohustusi täitma; ERI on juriidiline isik ning seda suunab ja juhib ERI nõukogu, mis koosneb presidendist ja riikide keskpankade juhatajatest, kellest üks on asepresident.

President nimetatakse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kas liikmesriikide keskpankade juhatajate komitee (edaspidi "juhatajate komitee") või ERI nõukogu soovitusel põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja nõukoguga. President valitakse rahandus- või pangandusküsimustes tunnustatud ja vastavate erialaste kogemustega isikute hulgast. ERI presidendiks võivad olla ainult liikmesriikide kodanikud. ERI nõukogu määrab asepresidendi.

ERI põhikiri on käesolevale lepingule lisatud protokollis.

Juhatajate komitee tegevus lõpetatakse teise etapi alguses.

2. ERI:

- tugedab koostööd riikide keskpankade vahel;
- tugedab liikmesriikide rahapoliitika koordineerimist, et tagada hindade stabiilsus;
- jälgib Euroopa Rahasüsteemi funktsioneerimist;
- peab konsultatsioone küsimustes, mis kuuluvad riikide keskpankade pädevusse ning mõjutavad rahaasutuste ja -turgude stabiilsust;
- võtab üle laialisaadetava Euroopa valuutakoostöö fondi ülesanded; laialisaatmise üksikasjad on esitatud ERI põhikirjas;
- hõlbustab eküü kasutamist ning jälgib selle arengut, sealhulgas eküü kliiringarvelduste süsteemi tõrgeteta toimimist.

3. Kolmanda etapi ettevalmistamiseks ERI:

- valmistab ette vahendid ja menetlused, mis on vajalikud ühtse rahapoliitika elluviimiseks kolmandal etapil;
- soodustab vajaduse korral nende eeskirjade ja tavade ühtlustamist, mis reguleerivad tema pädevuses olevates valdkondades statistiliste andmete kogumist, koondamist ja levitamist;
- töötab välja eeskirjad riikide keskpankade toiminguteks EKPS raames;
- soodustab välismaale tehtavate maksete tõhusust;
- juhendab eküü pangatähtede tehnilist ettevalmistust.

Hiljemalt 31. detsembriks 1996 täpsustab ERI üksikasjalise reguleeriva, organisatsioonilise ja logistilise raamistiku, mida EKPS vajab oma kohustuste täitmiseks kolmandal etapil. See raamistik esitatakse otsuse saamiseks EKPlle selle asutamise kuupäeval.

4. Tehes otsuse oma nõukogu liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega, võib ERI:

- sõnastada arvamusi või soovitusi raha- ja vahetuskursipoliitika üldise orientatsiooni ning nendega seotud meetmete kohta, mida liikmesriigid on kasutusele võtnud;
- esitada valitsustele ja nõukogule arvamusi ja soovitusi meetmete kohta, mis võiksid mõjutada ühenduse sisemist ja välist valuutaolukorda ning eriti Euroopa Rahasüsteemi toimimist;
- anda soovitusi liikmesriikide rahandusorganitele nende rahapoliitika elluviimise kohta.

5. ERI võib ühehäälselt otsustada oma arvamused ja soovitused avaldada.

6. Nõukogu konsulteerib ERIga iga viimase pädevusse kuuluva ühenduse õigusakti eelnõu suhtes.

Nendes piirides ja tingimustel, mis nõukogu on kvalifitseeritud häälteenamusega kehtestanud komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja ERIga, konsulteerivad liikmesriikide ametiasutused ERIga iga viimase pädevusse kuuluva õigusakti eelnõu suhtes.

7. Nõukogu võib ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja ERIga anda ERIle muid ülesandeid kolmandaks etapiks valmistumisel.

8. Juhtudel, kui käesolev leping näeb EKPlle ette nõuandva osa, loetakse kuni EKP asutamiseni viiteid EKPlle kui viiteid ERIle.

Juhtudel, kui käesolev leping näeb ERIle ette nõuandva osa, loetakse enne 1. jaanuari 1994 viiteid ERIle kui viiteid juhatajate komiteele.

9. Teise etapi jooksul loetakse mõistet "EKP" artiklites 173, 175, 176, 177, 180 ja 215 kui ERI.

Artikkel 109g

Eküükorvi valuutakoosseisu ei muudeta.

Alates kolmanda etapi algusest määratakse eküü väärtus lõplikult kindlaks kooskõlas artikli 109i lõikega 4.

Artikkel 109h

1. Kui liikmesriik on raskustes või teda ähvardab tõsine oht sattuda raskustesse seoses maksebilansiga kas maksebilansi üldise tasakaalustamatuse tõttu või tema käsutuses oleva valuuta tõttu, eriti kui sellised raskused võivad ohustada ühisturu toimimist või ühise kaubanduspoliitika järkjärgulist rakendamist, uurib komisjon viivitamata kõnealuse riigi olukorda ning abinõusid, mida see riik kõigi tema käsutuses olevate vahenditega on kasutusele võtnud või võib kasutusele võtta kooskõlas käesoleva lepingu sätetega. Komisjon teatab, missuguseid meetmeid ta asjassepuutuval riigil soovib võtta.

Kui liikmesriigi kasutuselevõetud abinõud ja komisjoni soovitatud meetmed ei osutu piisavaks tekkinud või võimalikest raskustest ülesaamiseks, soovib komisjon, olles eelnevalt konsulteerinud artiklis 109c märgitud komiteega, nõukogule vastastikuse abi andmist ning selleks kohaseid meetodeid.

Komisjon informeerib nõukogu regulaarselt olukorrast ja selle arengust.

2. Nõukogu otsustab niisuguse vastastikuse abi andmise kvalifitseeritud häälteenamusega; nõukogu võtab vastu direktiivid ja otsused niisuguse abi tingimuste ja üksikasjade sätestamiseks. Abi vormid võivad olla järgmised:

- a) kooskõlastatud tegevus mis tahes muus rahvusvahelises organisatsioonis, mille poole liikmesriigid võivad pöörduda;
- b) meetmed, mis on vajalikud kaubavahetuse häirete vältimiseks, kui raskustes olev liikmesriik säilitab või taaskehtestab koguselised piirangud kolmandate riikide suhtes;
- c) piiratud krediitide võimaldamine teiste liikmesriikide poolt nende nõusolekul.

3. Kui nõukogu ei anna komisjoni poolt soovitatud vastastikust abi või kui antud vastastikusest

abist ja kasutuselevõetud meetmetest ei piisa, annab komisjon raskustes olevale riigile loa võtta kaitsemeetmeid, mille tingimused ja üksikasjad määrab komisjon.

Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega niisuguse loa tühistada ning niisuguseid tingimusi ja üksikasju muuta.

4. Kui artikli 109k lõikest 6 ei tulene teisiti, lõpetatakse käesoleva artikli kohaldamine kolmanda etapi alguses.

Artikkel 109i

1. Kui esineb ootamatu maksebilansi kriis ega tehta viivitamata artikli 109h lõikes 2 märgitud otsust, siis võib asjassepuutuv liikmesriik ettevaatusabinõuna võtta vajalikud kaitsemeetmed. Niisugused meetmed võivad põhjustada ühisturu toimimises võimalikult väikesi häireid ega tohi olla ulatuslikumad, kui on hädavajalik ootamatult tekkinud raskustest ülesaamiseks.

2. Komisjoni ja teisi liikmesriike informeeritakse niisugustest kaitsemeetmetest hiljemalt nende jõustumisel. Komisjon võib nõukogule soovitada vastastikuse abi andmist artikli 109h alusel.

3. Pärast seda, kui komisjon on esitanud arvamuse ja on konsulteeritud artiklis 109c märgitud komiteega, võib nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega otsustada, et asjassepuutuval riigil tuleb eespool märgitud kaitsemeetmed muuta, peatada või tühistada.

4. Kui artikli 109k lõikest 6 ei tulene teisiti, lõpetatakse käesoleva artikli kohaldamine kolmanda etapi alguses.

Artikkel 109j

1. Komisjon ja ERI annavad nõukogule aru liikmesriikide edusammudest nende kohustuste täitmisel, mis on seotud majandus- ja rahaliidu loomisega. Nendes aruannetes vaadeldakse iga liikmesriigi siseriiklike õigusaktide, sealhulgas tema keskpanga põhikirja ühtivust käesoleva lepingu artiklitega 107 ja 108 ning EKPS põhikirjaga. Aruannetes vaadeldakse ka püsiva vastastikuse lähenemise kõrge taseme saavutamist selle alusel, kuidas liikmesriik on täitnud järgmisi kriteeriume:

– hindade stabiilsuse kõrge taseme saavutamine; see nähtub inflatsioonimäärast, mis on hindade stabiilsuse mõttes lähedane kolme kõige paremaid tulemusi saavutava liikmesriigi omale;

– riigi rahanduse stabiilsus; see nähtub niisuguse eelarveseisundi saavutamisest, kus puudub eelarvepuudujääk, mis artikli 104c lõike 6 kohaselt on ülemäärane;

– kinnipidamine Euroopa Rahasüsteemi vahetuskursimehhanismiga ettenähtud normaalsetest kõikumispiiridest vähemalt kahe aasta jooksul, devalveerimata oma raha ühegi teise liikmesriigi raha suhtes;

– liikmesriigi poolt saavutatud vastastikuse lähenemise ja tema Euroopa Rahasüsteemi vahetuskursimehhanismis osalemise püsikindlus, mis peegeldub tema pikaajaliste intressimäärade tasemes.

Käesolevas lõikes märgitud nelja kriteeriumi ning vastavaid perioode, mille jooksul neid kriteeriume tuleb arvesse võtta, käsitletakse põhjalikumalt käesolevale lepingule lisatud protokollis. Komisjoni ja ERI aruannetes võetakse arvesse ka eküü arengut, turgude integratsiooni tulemusi, jooksvate maksebilansside seisundit ja arengut ning ühiku tööjõukulude arengu ja muude hinnaindeksite uuringuid.

2. Nende ettekannete alusel hindab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni soovitusel põhjal:

– iga liikmesriigi puhul, kas see täidab ühtse raha kasutuselevõtmiseks vajalikke tingimusi;

– kas enamik liikmesriike täidab ühtse raha kasutuselevõtmiseks vajalikke tingimusi,

ning teatab oma soovitustest nõukogule, kes tuleb kokku riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil. Samuti konsulteeritakse Euroopa Parlamendiga, kes edastab oma arvamuse riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulevatele nõukogule.

3. Võttes nõutavalt arvesse lõikes 1 märgitud ettekandeid ning lõikes 2 märgitud Euroopa Parlamendi arvamust, otsustab riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulev nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega hiljemalt 31. detsembril 1996:

– kas lõikes 2 märgitud nõukogu soovitude põhjal enamik liikmesriike täidab ühtse raha kasutuselevõtmiseks vajalikke tingimusi;

– kas ühendusel on otstarbekas astuda kolmandasse etappi,

ja kui nii arvatakse, siis

– kolmanda etapi alguse kuupäeva.

4. Kui 1997. aasta lõpuks ei ole kolmanda etapi alguse kuupäeva määratud, algab kolmas etapp 1. jaanuaril 1999. Enne 1. juulit 1998 kinnitab riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulev nõukogu, olles korranud menetlust, mis on ette nähtud lõigetes 1 ja 2, välja arvatud lõike 2 teine taane, ning võttes arvesse lõikes 1 märgitud aruandeid ja Euroopa Parlamendi arvamust, kvalifitseeritud häälteenamusega ja lõikes 2 märgitud nõukogu soovitude põhjal, millised liikmesriigid täidavad ühtse raha kasutuselevõtmiseks vajalikke tingimusi.

Artikkel 109k

1. Kui kooskõlas artikli 109j lõikega 3 on vastu võetud otsus kuupäeva kindlaksmääramise kohta, otsustab nõukogu artikli 109j lõikes 2 märgitud soovitude ja komisjoni soovitude põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega, kas mõnele liikmesriikidele – ja kui, siis millisele – lubatakse käesoleva artikli lõikes 3 määratletud erand. Niisugustele liikmesriikidele viidatakse käesolevas lepingus kui "liikmesriikidele, mille suhtes on kehtestatud erand".

Kui nõukogu on kooskõlas artikli 109j lõikega 4 kindlaks teinud, millised liikmesriigid täidavad ühtse raha kasutuselevõtmiseks vajalikke tingimusi, siis neile liikmesriikidele, kes tingimusi ei täida, lubatakse käesoleva artikli lõikes 3 määratletud erand. Niisugustele liikmesriikidele viidatakse käesolevas lepingus kui "liikmesriikidele, mille suhtes on kehtestatud erand".

2. Vähemalt kord iga kahe aasta jooksul või selle liikmesriigi taotlusel, mille suhtes on kehtestatud erand, annavad komisjon ja EKP aru nõukogule vastavalt artikli 109j lõikes 1 sätestatud menetlusele. Pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja pärast arutelu riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kokku tulnud nõukogus otsustab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal, millised liikmesriigid, mille suhtes on kehtestatud erand, täidavad vajalikke tingimusi artikli 109j lõikes 1 esitatud kriteeriumide alusel, ja tühistab asjassepuutuvatele liikmesriikidele kehtestatud erandid.

3. Lõikes 1 märgitud erand tähendab, et asjassepuutuva liikmesriigi suhtes ei kohaldata järgmisi artikleid: 104c lõiked 9 ja 11, 105 lõiked 1–3 ja 5, 105a, 108a, 109 ja 109a lõike 2 punkt b. Niisuguse liikmesriigi ja tema keskpanga ilmajätmine õigustest ja kohustustest EKPS raames on sätestatud EKPS põhikirja IX peatükis.

4. Artikli 105 lõigetes 1–3, artiklites 105a, 108a ja 109, artikli 109a lõike 2 punktis b tähendavad "liikmesriigid" "liikmesriike, mille suhtes ei ole kehtestatud erandit".

5. Nende liikmesriikide hääleõigus, mille suhtes on kehtestatud erand, peatatakse nende nõukogu otsuste puhul, millele on osutatud käesoleva lepingu artiklites, mis on loetletud lõikes 3. Erandina artiklist 148 ja artikli 189a lõikest 1 määratletakse kvalifitseeritud häälteenamust sel juhul kui kaht kolmandikku nende liikmesriikide esindajate häältest, mille suhtes ei ole kehtestatud erandit, ja neid arvestatakse vastavalt artikli 148 lõikele 2, ning ühehäälsust nõudva õigusakti puhul on nõutav nende liikmesriikide ühehäälsus.

6. Liikmesriikidele, mille suhtes on kehtestatud erand, kohaldatakse jätkuvalt artikleid 109h ja 109i.

Artikkel 109l

1. Viivitamata pärast otsuse vastuvõtmist kolmanda etapi alguse kuupäeva kohta kooskõlas artikli 109j lõikega 3 või, olenevalt asjaoludest, viivitamata pärast 1. juulit 1998:

– võtab nõukogu vastu artikli 106 lõikes 6 märgitud sätteid;

– nimetavad nende liikmesriikide valitsused, mille suhtes ei ole kehtestatud erandit, vastavalt EKPS põhikirja artiklis 50 sätestatud menetlusele ametisse EKP presidendi, asepresidendi ja teised juhatuse liikmed. Kui on liikmesriike, mille suhtes on kehtestatud erand, võib juhatuse liikmete arv olla väiksem, kui on ette nähtud EKPS põhikirja artiklis 11.1, kuid see ei või mingil juhul olla väiksem kui 4.

Niipea kui juhatuse ametisse nimetatud, asutatakse EKPS ja EKP, kes valmistuvad käesolevas lepingus ja EKPS põhikirjas kirjeldatud täieulatuslikuks tegevuseks. Oma volitusi hakkavad nad täielikult kasutama alates kolmanda etapi esimesest päevast.

2. Niipea kui EKP on asutatud, võtab ta vajaduse korral üle ERI ülesanded. EKP asutamisel alustatakse ERI likvideerimist; likvideerimise üksikasjad on esitatud ERI põhikirjas.

3. Kuni on liikmesriike, mille suhtes on kehtestatud erand, ning ilma et see piiraks käesoleva lepingu artikli 106 lõike 3 kohaldamist, moodustatakse EKPS põhikirja artiklis 45 märgitud EKP üldnõukogu kui kolmas EKP otsuseid tegev organ.

4. Kolmanda etapi alguskuupäeval võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga nende liikmesriikide ühehäälsel toetusel, mille suhtes ei ole kehtestatud erandit, vastu vahetuskursid, mis kehtestatakse nende liikmesriikide valuutade jaoks lõplikult ja mille alusel need valuutad asendatakse eküüga ning eküü muutub iseseisvaks valuutaks. See meede iseenesest ei muuda eküü väärtust teiste valuutade suhtes. Toimides vastavalt samale menetlusele, võtab nõukogu ka muid meetmeid, mis on vajalikud eküü kui nende liikmesriikide ühtse raha kiireks kasutuselevõtmiseks.

5. Kui vastavalt artikli 109k lõikes 2 sätestatud menetlusele on otsustatud erand tühistada, siis võtab nende liikmesriikide, mille suhtes ei ole kehtestatud erandit, ja asjassepuutuva liikmesriigi ühehäälsuse põhimõttel toimiv nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga vastu kursi, mille alusel eküü hakkab asendama asjassepuutuva liikmesriigi valuutat, ja võtab muud meetmed, mis on vajalikud eküü kui ühtse raha kasutuselevõtmiseks asjassepuutuvas riigis.

Artikkel 109m

1. Kuni kolmanda etapi alguseni käsitleb iga liikmesriik oma vahetuskursipoliitikat kui ühise huvi küsimust. Seda tehes võtavad liikmesriigid arvesse Euroopa Rahasüsteemiga seotud koostöös ja eküü arendamise käigus omandatud kogemused ning respektivad selles valdkonnas kehtivaid volitusi.

2. Alates kolmanda etapi algusest ja niikaua, kuni liikmesriigi suhtes kehtib erand, kohaldatakse selle riigi vahetuskursipoliitika suhtes analoogia põhjal lõiget 1."

26) Kolmanda osa teise jaotise 4. peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

"VII JAOTIS

ÜHINE KAUBANDUSPOLIITIKA"

27) Artikkel 111 tunnistatakse kehtetuks.

28) Artikkel 113 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 113

1. Ühine kaubanduspoliitika rajaneb ühtsetel põhimõtetel, eriti mis puutub tariifimäärade muutmisse, tolli- ja kaubanduskokkulepete sõlmimisse, liberaliseerimismeetmete ühtlustamisse, ekspordipoliitikasse ning kaubanduse kaitsemeetmetesse, näiteks nendesse, mis on vajalikud dumpingu või subsiidiumide puhul.

2. Komisjon teeb nõukogule ettepanekuid ühise kaubanduspoliitika rakendamise kohta.

3. Kui ühe või mitme riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmitavate lepingute üle on vaja pidada läbirääkimisi, annab komisjon soovitusi nõukogule, kes volitab komisjoni alustama vajalikke läbirääkimisi.

Komisjon peab läbirääkimisi, konsulteerides erikomiteega, mille nõukogu on määranud komisjoni

selle ülesande täitmisel abistama, ning niisuguste direktiivide raames, mida nõukogu peab vajalikuks komisjonile adresseerida.

Kohaldatavad on artikli 228 asjakohased sätted.

4. Käesoleva artikliga talle antud volituste kasutamisel teeb nõukogu otsused kvalifitseeritud häälteenamusega."

29) Artikkel 114 tunnistatakse kehtetuks.

30) Artikkel 115 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 115

Selleks et kaubandushäired ei takistaks mis tahes liikmesriigil käesoleva lepingu kohaselt võetud kaubanduspoliitika meetmete elluviimist, või kui selliste meetmete erinevused põhjustavad majanduslikke raskusi ühes või mitmes liikmesriigis, soovitab komisjon meetodeid nõutavaks koostööks liikmesriikide vahel. Kui sellest ei piisa, võib komisjon anda liikmesriikidele loa võtta vajalikke kaitsemeetmeid, mille tingimused ja üksikasjad määrab komisjon.

Kiireloomulistel juhtudel taotlevad liikmesriigid komisjonilt luba võtta ise vajalikke meetmeid; komisjon teeb otsuse nii kiiresti kui võimalik; seejärel teatavad asjassepuutuvad liikmesriigid meetmetest teistele liikmesriikidele. Komisjon võib igal ajal teha otsuse, et asjassepuutuvatel riikidel tuleb kõnesolevaid meetmeid muuta või need tühistada.

Selliste meetmete valikul eelistatakse neid, mis põhjustavad ühisturu toimimises kõige väiksemaid häireid."

31) Artikkel 116 tunnistatakse kehtetuks.

32) Kolmanda osa kolmanda jaotise pealkiri asendatakse järgmisega:

"VIII JAOTIS

SOTSIAALPOLIITIKA, HARIDUS, KUTSEÕPE JA NOORSUGU"

33) Artikli 118a lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

"2. Et aidata saavutada lõikes 1 seatud eesmärki, võtab vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele toimiv nõukogu pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega oma direktiivide abil vastu miinimumnõuded järkjärguliseks rakendamiseks, arvestades igas liikmesriigis kehtivaid tingimusi ja tehnilisi eeskirju."

34) Artikkel 123 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 123

Et parandada töötajate tööhõivevõimalusi siseturul ja aidata niiviisi kaasa elatustaseme tõusule, luuakse käesolevaga Euroopa sotsiaalfond vastavalt allpool esitatud sätetele; selle eesmärk on kergendada töötajate rakendamist ja suurendada nende geograafilist ja ametialast liikuvust ühenduse piires ning soodustada nende kohanemist tööstuse muudatuste ja tootmissüsteemide muutumisega, seda eelkõige kutseõppe ja ümberõppe kaudu."

35) Artikkel 125 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 125

Toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtab nõukogu vastu Euroopa sotsiaalfondiga seotud rakendusotsused."

36) Artiklid 126, 127 ja 128 asendatakse järgmisega:

"3. PEATÜKK

Haridus, kutseõpe ja noorsugu

Artikkel 126

1. Ühendus aitab kaasa kvaliteetse hariduse arendamisele, soodustades koostööd liikmesriikide vahel ning vajaduse korral toetades ja täiendades nende tegevust, samal ajal täiel määral respektides liikmesriikide vastutust õpetuse sisu ja haridussüsteemide korralduse eest ning nende kultuurilist ja keelelist mitmekesisust.

2. Ühenduse tegevusega püütakse:

– arendada Euroopa-möödet hariduses, iseäranis liikmesriikide keelte õpetamise ja levitamise kaudu;

– ergutada õppijate ja õpetajate liikuvust, muu hulgas kaasa aidates diplomite ja õpiaja akadeemilisele tunnustamisele;

– soodustada haridusasutustevahelist koostööd;

– tõhustada informatsiooni ja kogemuste vahetamist liikmesriikide haridussüsteemidele ühistes küsimustes;

– soodustada noorsoovahetust ja juhendajate vahetust sotsiaalhariduse alal;

– ergutada kaugõppe arengut.

3. Ühendus ja liikmesriigid edendavad hariduse valdkonnas koostööd kolmandate riikidega ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega, eriti Euroopa Nõukoguga.

4. Selleks et kaasa aidata käesolevas artiklis märgitud eesmärkide saavutamisele, nõukogu:

– võtab vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega ning regioonide komiteega stimuleerivaid meetmeid, välja arvatud igasugune liikmesriikide seaduste ja määruste ühtlustamine;

– annab soovitusi, tehes otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal.

Artikkel 127

1. Ühendus rakendab kutseõppepoliitikat, mis toetab ja täiendab liikmesriikide meetmeid, samal ajal täiel määral respektides liikmesriikide vastutust kutseõppe sisu ja korralduse eest.

2. Ühenduse tegevusega püütakse:

– hõlbustada tööstuse muudatustega kohanemist, eriti kutse- ja ümberõppe kaudu;

– parandada esialgset ja täiendkutseõpet, et hõlbustada kutsealale pääsu ja naasmist tööjõuturule;

– soodustada kutseõppe kättesaadavust ning ergutada koolitajate ja koolitatavate ning eriti noorte liikuvust;

– stimuleerida koolituselast koostööd haridus- ja koolitusasutuste ning ettevõtjate vahel;

– arendada informatsiooni ja kogemuste vahetamist liikmesriikide koolitussüsteemidele ühistes küsimustes.

3. Ühendus ja liikmesriigid edendavad kutseõppe valdkonnas koostööd kolmandate riikidega ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega.

4. Toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtab nõukogu meetmeid selleks, et kaasa aidata käesolevas artiklis esitatud eesmärkide saavutamisele, välja arvatud igasugune liikmesriikide seaduste ja määruste ühtlustamine.”

37) Lisatakse järgmine tekst:

“IX JAOTIS

KULTUUR

Artikkel 128

1. Ühendus aitab kaasa liikmesriikide kultuuri õitsengule, ühtlasi respektides nende rahvuslikku ja regionaalset mitmekesisust ning samal ajal rõhutades ühist kultuuripärandit.

2. Ühenduse meetmetega püütakse ergutada liikmesriikidevahelist koostööd ning vajaduse korral toetada ja täiendada nende tegevust järgmistel aladel:

- Euroopa rahvaste kultuuri ja ajaloo alaste teadmiste parandamine ja levitamine;
- üleeuroopalise tähtsusega kultuuripärandi säilitamine ja kaitsmine;
- mitteäriline kultuurivahetus;
- kunsti- ja kirjanduslooming, kaasa arvatud audiovisuaalne sektor.

3. Ühendus ja liikmesriigid edendavad kultuuri valdkonnas koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega, eriti Euroopa Nõukoguga.

4. Käesoleva lepingu teiste sätete kohaselt tegutsedes võtab ühendus arvesse erinevaid kultuuriaspekte.

5. Selleks et aidata kaasa käesolevas artiklis märgitud eesmärkide saavutamisele, nõukogu:

- võtab vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ja pärast konsulteerimist regioonide komiteega stimuleerivaid meetmeid, välja arvatud igasugune liikmesriikide seaduste ja määruste ühtlustamine. Nõukogu teeb otsuse ühehäälselt kogu artiklis 189b sätestatud menetluse puhul;
- annab soovitusi, tehes otsuse ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal.”

38) Jaotised IV, V, VI ja VII asendatakse järgmisega:

“X JAOTIS

TERVISHOID

Artikkel 129

1. Ühendus aitab kaasa kõrge taseme saavutamisele inimese tervise kaitsel, ergutades liikmesriikidevahelist koostööd ja vajaduse korral toetades nende tegevust.

Ühenduse tegevus on suunatud sellele, et ära hoida haigusi, eriti levinumaid terviseohte, sealhulgas narkomaaniat, soodustades nende põhjuste ja leviku teaduslikku uurimist ning tervishoiualast informeeritust ja kasvatust.

Tervisekaitsenõuded on ühenduse muu poliitika lahutamatu koostisosa.

2. Koostöös komisjoniga koordineerivad liikmesriigid oma poliitikat ja programme lõikes 1 märgitud valdkondades. Töötades tihedas kontaktis liikmesriikidega, võib komisjon teha kasulikke algatusi niisuguse koostöö soodustamiseks.

3. Ühendus ja liikmesriigid edendavad tervishoiu valdkonnas koostööd kolmandate riikidega ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega.

4. Selleks et aidata kaasa käesolevas artiklis esitatud eesmärkide saavutamisele, nõukogu:

- võtab vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega stimuleerivaid meetmeid, välja arvatud igasugune liikmesriikide seaduste ja määruste ühtlustamine;
- annab soovitusi, tehes otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal.

XI JAOTIS

TARBIJAKAITSE

Artikkel 129a

1. Ühendus aitab kaasa tarbijakaitse kõrge taseme saavutamisele:

- a) meetmetega, mis on võetud artikli 100a põhjal seoses siseturu rajamisega;

b) erimeetmetega, mis toetavad ja täiendavad liikmesriikide poliitikat tarbijate tervise, ohutuse ja majandushuvide kaitsmiseks ning tarbijatele küllaldase informatsiooni tagamiseks.

2. Vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtab nõukogu vastu otsuse lõike 1 punktis b osutatud erimeetmete kohta.

3. Lõike 2 kohaselt võetud meetmed ei takista liikmesriiki säilitamast või võtmast rangemaid kaitsemeetmeid. Niisugused meetmed peavad olema kooskõlas käesoleva lepinguga. Neist teatatakse komisjonile.

XII JAOTIS

ÜLEEUROOPALISED VÕRGUD

Artikkel 129b

1. Selleks et aidata saavutada artiklites 7a ja 130a märgitud eesmärke ning võimaldada liidu kodanikel, majandustegevuses osalejatel ning regionaalsetel ja kohalikel kogukondadel saada täit kasu sisepiirideta ala rajamisest, aitab ühendus kaasa üleeuroopaliste võrkude rajamisele ja arendamisele transpordi, elekterside ja energeetika infrastruktuuri valdkonnas.

2. Avatud ja konkureerivate turgude süsteemis on ühenduse meetmed suunatud kaasa aitama üksikriikide võrkude omavahelisele ühendamisele ja koostöimimisvõimele, samuti niisuguste võrkude kasutamise võimalusele. Eelkõige võetakse arvesse vajadust siduda saared, raskesti ligipääsetavad ja perifeersed piirkonnad ühenduse keskregioonidega.

Artikkel 129c

1. Selleks et saavutada artiklis 129b seatud eesmärke, ühendus:

– sätestab suunised, mis hõlmavad üleeuroopaliste võrkude valdkonnas kavandatud eesmärke, prioriteete ja üldmeetmeid; need suunised määravad kindlaks ühist huvi pakkuvad projektid;

– rakendab kõiki meetmeid, eriti tehnilise standardimise valdkonnas, mis võivad osutada tarvilikuks niisuguste võrkude koostöimimisvõime tagamiseks;

– võib toetada eelkõige otstarbekusuuringute, laenu tagatiste või intressitoetuste näol liikmesriikide jõupingutusi liikmesriikide poolt rahastatavate ühist huvi pakkuvate projektide puhul, mis on kindlaks määratud esimeses alapunktis märgitud suuniste raames; ühendus võib samuti kaasa aidata transpordi infrastruktuuri alaste eriprojektide rahastamisele liikmesriikides ühtekuuluvusfondi kaudu, mis luuakse artikli 130d kohaselt hiljemalt 31. detsembril 1993.

Ühenduse tegevus võtab arvesse projektide potentsiaalset majanduslikku elujõulisust.

2. Koostöös komisjoniga koordineerivad liikmesriigid omavahel riiklikul tasandil järgitavat poliitikat, millel võib olla oluline mõju artiklis 129b seatud eesmärkide saavutamisele. Tihedas koostöös liikmesriikidega võib komisjon teha kasulikke algatusi niisuguse koordineerimise soodustamiseks.

3. Ühendus võib otsustada teha koostööd kolmandate riikidega vastastikust huvi pakkuvate projektide edendamiseks ning võrkude koostöimimisvõime tagamiseks.

Artikkel 129d

Nõukogu võtab vastu artikli 129c lõikes 1 märgitud suunised, toimides vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega.

Suuniste ja ühist huvi pakkuvate projektide puhul, mis on seotud mingi liikmesriigi territooriumiga, on nõutav asjassepuutuva liikmesriigi heakskiit.

Toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega võtab nõukogu vastu artikli 129c lõikes 1 ettenähtud meetmed.

XIII JAOTIS

TÖÖSTUS

Artikkel 130

1. Ühendus ja liikmesriigid tagavad ühenduse tööstuse konkurentsivõimelisuseks vajalikud tingimused.

Sel eesmärgil ning kooskõlas avatud ja konkureerivate turgude süsteemiga püüavad nad:

- kiirendada tööstuse kohanemist struktuurimuudatustega;
- ergutada sellise keskkonna tekkimist, mis soodustaks algatuslikkust ja ettevõtjate, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate arengut kogu ühenduse ulatuses;
- ergutada sellise keskkonna tekkimist, mis soodustaks ettevõtjatevahelist koostööd;
- edendada innovatsiooni, uurimistegevuse ja tehnoloogia arendamise poliitika tööstusliku potentsiaali paremat ärakasutamist.

2. Koostöös komisjoniga konsulteerivad liikmesriigid omavahel ja koordineerivad vajaduse korral oma tegevust. Komisjon võib teha kasulikke algatusi niisuguse koostöö edendamiseks.

3. Ühendus aitab kaasa lõikes 1 seatud eesmärkide saavutamisele poliitika ja tegevuse kaudu, mida ta järgib käesoleva lepingu teiste sätete kohaselt. Nõukogu võib komisjoni ettepanekul ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ning majandus- ja sotsiaalkomiteega ühehäälselt otsustada võtta erimeetmeid, et toetada liikmesriikides algatatud tegevust lõikes 1 seatud eesmärkide saavutamiseks.

Käesolev jaotis ei anna ühendusele alust võtta meetmeid, mis võiksid viia konkurentsi kahjustamisele.

XIV JAOTIS

MAJANDUSLIK JA SOTSIAALNE ÜHTEKUULUVUS

Artikkel 130a

Selleks et edendada oma igakülgset harmoonilist arengut, töötab ühendus välja ja rakendab meetmeid majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks.

Eelkõige taotleb ühendus eri regioonide arengutaseme ühtlustamist ning mahajäämuse vähendamist kõige ebasoodsamates piirkondades, kaasa arvatud maapiirkonnad.

Artikkel 130b

Liikmesriigid teostavad ja koordineerivad oma majanduspoliitikat niisugusel viisil, et saavutada ka artiklis 130a seatud eesmärgid. Ühenduse poliitika ja meetmete kavandamisel ja rakendamisel ning siseturu rajamisel võetakse arvesse artiklis 130a seatud eesmärgid ning aidatakse kaasa nende saavutamisele. Ühendus toetab nende eesmärkide saavutamist struktuurifondide (Euroopa põllumajanduse nõuande- ja tagatisfondi nõuandeosakond; Euroopa sotsiaalfond; Euroopa regionaalarengu fond), Euroopa Investeeringuspanga ja teiste olemasolevate rahastamisvahendite kaudu võetavate meetmetega.

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele iga kolme aasta järel ettekande edusammude kohta, mida on tehtud majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamisel, ning selle kohta, kuidas sellele on kaasa aidanud mitmesugused käesolevas artiklis sätestatud abinõud. Vajaduse korral lisatakse ettekandele kohased ettepanekud.

Kui osutuvad vajalikuks fondidevälised konkreetsete meetmete, võib nõukogu, ilma et see piiraks ühenduse muu poliitika raames otsustatud abinõude kohaldamist, komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega võtta ühehäälselt niisuguseid meetmeid.

Artikkel 130c

Euroopa regionaalarengu fond on mõeldud selleks, et abistada korvata põhilisi regionaalseid

ebavõrdsusi ühenduse piires, võttes osa arengus mahajäävate regioonide arengulisest ja struktuurilisest kohandamisest ning langusest haaratud tööstuspiirkondade ümberkorraldamisest.

Artikkel 130d

Ilma et see piiraks artikli 130e kohaldamist, määrab nõukogu komisjoni ettepanekul pärast Euroopa Parlamendi nõusoleku saamist ning konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega ühehäälselt kindlaks struktuurifondide ülesanded, esmatähtsad eesmärgid ja ülesehituse, mis võib hõlmata fondide rühmitamist. Sama menetlust järgides määrab nõukogu kindlaks ka nende suhtes kohaldatavad üldeskirjad ja sätted, mis on vajalikud nende efektiivsuse tagamiseks ning fondide koordineerimiseks üksteisega ja muude olemasolevate rahastamisvahenditega.

Sama menetlust kasutades asutab nõukogu enne 31. detsembrit 1993 ühtekuuluvusfondi, et anda rahalist abi keskkonnaprojektidele ning üleeuroopaliste võrkude projektidele transpordi infrastruktuuri valdkonnas.

Artikkel 130e

Euroopa regionaalarengu fondi käsitlevad rakendusotsused võtab nõukogu vastu vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komiteega.

Euroopa põllumajanduse nõuande- ja tagatisfondi nõuandeosakonna ja Euroopa sotsiaalfondi suhtes jäävad vastavalt kehtima artiklid 43 ja 125.

XV JAOTIS

UURIMISTEGEVUS JA TEHNOLOOGIA ARENDAMINE

Artikkel 130f

1. Ühenduse eesmärk on tugevdada ühenduse tööstuse teaduslikke ja tehnoloogilisi aluseid ning toetada selle muutumist konkurentsivõimelisemaks rahvusvahelisel tasandil, samal ajal edendades igasugust uurimistegevust, mida peetakse vajalikuks käesoleva lepingu teiste peatükkide põhjal.

2. Sel eesmärgil toetab ta kogu ühenduses ettevõtjaid, kaasa arvatud väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, uurimiskeskusi ja ülikoole nende kõrgekvaliteedilises uurimis- ja tehnoloogia arendamise tegevuses; ühendus toetab nende jõupingutusi omavaheliseks koostööks ja taotleb eelkõige, et ettevõtjatel oleks võimalus täiel määral kasutada siseturu potentsiaali, iseäranis riiklike avalike hangete avamise, ühiste standardite määratlemise ja sellist koostööd takistavate õiguslike ning fiskaaltökete kõrvaldamise kaudu.

3. Käesoleval lepingul põhinev kogu ühenduse uurimis- ja tehnoloogia arendamise tegevus, kaasa arvatud tutvustamisprojektid, otsustatakse ja viiakse ellu kooskõlas käesoleva jaotise sätetega.

Artikkel 130g

Nende eesmärkide taotlemisel astub ühendus järgmisi liikmesriikide tegevust täiendavaid samme:

- a) uurimisprogrammide, tehnoloogia arendamis- ja tutvustamisprogrammide rakendamine, edendades koostööd ettevõtjate, uurimiskeskuste ja ülikoolidega ning nende vahel;
- b) koostöö edendamine kolmandate riikidega ja rahvusvaheliste organisatsioonidega ühenduse uurimistegevuse, tehnoloogia arendamise ja tutvustamise valdkonnas;
- c) ühenduse uurimistegevuse, tehnoloogia arendamise ja tutvustamisalase tegevuse tulemuste levitamine ja kasutamine;
- d) ühenduse teadustöötajate koolituse ja liikuvuse stimuleerimine.

Artikkel 130h

1. Ühendus ja liikmesriigid kooskõlastavad oma uurimistegevuse ja tehnoloogia arendamise, et

tagada riikide poliitika ja ühenduse poliitika vastastikune sobivus.

2. Olles tihedas koostöös liikmesriikidega, võib komisjon teha kasulikke algatusi, et edendada lõikes 1 märgitud kooskõlastamist.

Artikkel 130i

1. Vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtab nõukogu vastu mitmeaastase raamprogrammi, milles esitatakse kogu ühenduse tegevus. Nõukogu teeb otsuse ühehäälselt kogu artiklis 189b sätestatud menetluse puhul.

Raamprogrammis:

– seatakse teaduslikud ja tehnoloogilised eesmärgid, mis tuleb saavutada artiklis 130g ettenähtud tegevusega, ja määratakse kindlaks asjakohased prioriteedid;

– näidatakse niisuguse tegevuse üldsuunad;

– määratakse maksimaalne üldmaht ja üksikasjalikud reeglid ühenduse finantsosaluseks raamprogrammis ning vastavad osad, mis on nähtud ette iga tegevuse puhul.

2. Olukorra muutudes raamprogrammi kohandatakse või täiendatakse.

3. Raamprogramm viiakse ellu eriprogrammide kaudu, mis arendatakse välja iga tegevuse piires. Igas eriprogrammis määratakse kindlaks selle rakendamise üksikasjalikud reeglid ja selle kestus ning nähakse ette vajalikud vahendid. Eiprogrammides fikseeritud vajalike vahendite summa ei või ületada maksimaalset üldmahtu, mis on määratud raamprogrammi ja iga tegevuse jaoks.

4. Nõukogu võtab eriprogrammid vastu kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega.

Artikkel 130j

Mitmeaastase raamprogrammi elluviimiseks määrab nõukogu kindlaks:

– ettevõtjate, uurimiskeskuste ja ülikoolide osavõtu reeglid;

– uurimistulemuste levitamise reeglid.

Artikkel 130k

Mitmeaastase raamprogrammi elluviimisel võidakse otsustada vastu võtta lisaprogrammid, milles osalevad ainult teatud liikmesriigid, kes rahastavad neid sõltuvalt võimalikust ühenduse osavõtust.

Nõukogu võtab vastu reeglid lisaprogrammide kohta, eriti teadmiste levitamise ja teiste liikmesriikide juurdepääsu kohta nendele programmidele.

Artikkel 130l

Mitmeaastase raamprogrammi elluviimisel võib ühendus kokkuleppel asjassepuutuvate liikmesriikidega sätestada osavõtu mitme liikmesriigi poolt algatatud uurimis- ja arenguprogrammidest, kaasa arvatud osavõtt nende programmide täideviimiseks loodud struktuuridest.

Artikkel 130m

Mitmeaastase raamprogrammi elluviimisel võib ühendus sätestada ühenduse uurimistegevuse, tehnoloogia arendamise ja tutvustamisprojektide alase koostöö kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Sellise koostöö üksikasjalik korraldus võib olla ühenduse ja asjassepuutuvate kolmandate osapoolte vaheliste lepingute objektiks, mille üle peetakse läbirääkimisi ja mis sõlmitakse kooskõlas artikliga 228.

Artikkel 130n

Ühendus võib asutada ühissettevõtteid või luua muid struktuure, mis on vajalikud ühenduse uurimis-, tehnoloogia arengu- või tutvustamisprogrammide edukaks täideviimiseks.

Artikkel 130o

Nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega ühehäälselt vastu artiklis 130n märgitud sätted.

Toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtab nõukogu vastu artiklites 130j–130l märgitud sätted. Lisaprogrammide vastuvõtmiseks on nõutav asjassepuutuvate liikmesriikide nõusolek.

Artikkel 130p

Iga aasta alguses saadab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Aruanne sisaldab informatsiooni uurimis- ja tehnoloogia arendamise alase tegevuse ja tulemuste levitamise kohta eelmise aasta jooksul ning jooksva aasta tööprogrammi.

XVI JAOTIS

KESKKOND

Artikkel 130r

1. Ühenduse keskkonnapoliitika aitab kaasa järgmiste eesmärkide taotlemisele:

- keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine;
- inimese tervise kaitsmine;
- loodusressursside kaalutletud ja mõistlik kasutamine;
- meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega.

2. Ühenduse keskkonnapoliitika, võttes arvesse ühenduse eri piirkondade olukorra mitmekesisust, seab eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme. See rajaneb ettevaatusprintsibil ja põhimõtetel, mille järgi tuleks võtta ennetavaid meetmeid, tekitatud keskkonnakahjustus tuleks esmajärjekorras heastada kahjustuse kohas ja saastaja peaks maksma. Keskkonnakaitsenõuded tuleb integreerida ühenduse muu poliitika määratlusse ja rakendusse.

Sellega seoses sisaldub neile nõuetele vastavates ühtlustamismeetmetes vajaduse korral kaitseklausel, mis lubab liikmesriikidel mittemajanduslikel keskkonnakaitselistel põhjustel võtta ühenduse kontrollimenetlusele alluvaid ajutisi meetmeid.

3. Oma keskkonnapoliitikat ette valmistades võtab ühendus arvesse:

- kättesaadavaid teaduslikke ja tehnilisi andmeid;
- ühenduse eri piirkondade keskkonnatingimusi;
- meetme võtmise või võtmata jätmise potentsiaalseid tulusid ja kulusid;
- ühenduse kui terviku majanduslikku ja sotsiaalset arengut ning tema piirkondade tasakaalustatud arengut.

4. Oma pädevuse piires teevad ühendus ja liikmesriigid koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega. Ühenduse koostöö korralduse võib kokku leppida ühenduse ja asjassepuutuvate kolmandate osapoolte vaheliste lepingutega, mille üle peetakse läbirääkimisi ja mis sõlmitakse kooskõlas artikliga 228.

Eelmine lõik ei piira liikmesriikide pädevust pidada läbirääkimisi rahvusvahelistes organites ja sõlmida rahvusvahelisi lepinguid.

Artikkel 130s

1. Toimides vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele ja pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega otsustab nõukogu, missuguseid meetmeid tuleb ühendusel võtta, et

saavutada artiklis 130r seatud eesmäärke.

2. Erandina lõikes 1 ettenähtud otsustamismenetlusest ja ilma et see piiraks artikli 100a kohaldamist, võtab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega ühehäälselt vastu:

- peamiselt fiskaalset laadi sätteid;
- meetmeid, mis käsitlevad asulaplaneerimist, maa kasutamist, välja arvatud jäätmemajandus ja üldised meetmed, ning veeressursside majandamist;
- meetmeid, mis mõjutavad oluliselt liikmesriigi valikut energiaallikate vahel ning tema energia-varustuse üldstruktuuri.

Esimeses lõigus esitatud tingimustel võib nõukogu määratleda need käesolevas lõikes märgitud küsimused, mille puhul otsused tuleb vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega.

3. Muudes valdkondades võtab nõukogu vastavalt artiklis 189b sätestatud menetlusele ning pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega vastu üldised tegevusprogrammid, milles määratakse kindlaks prioriteetsed eesmärgid.

Toimides olenevalt juhtumist kas lõike 1 või 2 tingimuste kohaselt, võtab nõukogu vajalikud meetmed nende programmide elluviimiseks.

4. Ilma et see piiraks teatavate ühendust puudutavate meetmete võtmist, rahastavad ja rakendavad keskkonnapoliitikat liikmesriigid.

5. Kui lõike 1 sätetel rajanev meede tekitab liikmesriigi ametiasutustele ebasproportsionaalseks peetavaid kulusid, siis kehtestab nõukogu, ilma et see piiraks võimalust kohaldada põhimõtet, et saastajal tuleb maksta, selle meetme vastuvõtmise õigusaktis asjakohased sätted:

- ajutiste eranditena ja/või
- rahaliste toetustena ühtekuuluvusfondist, mis luuakse artikli 130d kohaselt hiljemalt 31. detsembril 1993.

Artikkel 130t

Artikli 130s kohaselt võetud kaitsemeetmed ei takista liikmesriiki säilitamast või kasutusele võtmast rangemaid kaitsemeetmeid. Niisugused meetmed peavad olema kooskõlas käesoleva lepinguga. Neist teatatakse komisjonile.

XVII JAOTIS

ARENGUKOOSTÖÖ

Artikkel 130u

1. Ühenduse poliitika arengukoostöö alal, mis täiendab liikmesriikide poliitikat, edendab:

- arengumaade, eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevate arengumaade püsivat majanduslikku ja sotsiaalset arengut;
- arengumaade tõrgeteta ja järkjärgulist integreerumist maailmamajandusse;
- vaesusevastast võitlust arengumaades.

2. Ühenduse poliitika sel alal aitab kaasa üldisele eesmärgile austada demokraatia ja õigusriigi arendamist ja tugevdamist ning inimõigusi ja põhivabadusi.

3. Ühendus ja liikmesriigid täidavad neid kohustusi ning arvestavad neid eesmäärke, mis nad on heaks kiitnud Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis ja teistes pädevates rahvusvahelistes organisatsioonides.

Artikkel 130v

Ühendus võtab arvesse artiklis 130u seatud eesmäärke poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaad.

Artikkel 130w

1. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu teiste sätete kohaldamist, võtab nõukogu vastavalt artiklis 189c sätestatud menetlusele vastu meetmed, mis on vajalikud artiklis 130u seatud eesmärkide toetamiseks. Niisuguseid meetmeid võib võtta mitmeaastaste programmidenä.

2. Euroopa Investeeringuspank aitab oma põhikirjas esitatud tingimuste kohaselt kaasa lõikes 1 märgitud meetmete rakendamisele.

3. Käesoleva artikli sätted ei mõjuta koostööd Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidega (AKV), mida tehakse AKV–EMÜ konventsiooni raames.

Artikkel 130x

1. Ühendus ja liikmesriigid kooskõlastavad oma arengukoostöö poliitikat ning konsulteerivad üksteisega abiprogrammide suhtes, seda ka rahvusvahelistes organisatsioonides ning rahvusvahelistel konverentsidel. Nad võivad algatada ühismeetmeid. Kui vaja, aitavad liikmesriigid kaasa ühenduse abiprogrammide elluviimisele.

2. Komisjon võib teha kasulikke algatusi, et edendada lõikes 1 märgitud kooskõlastamist.

Artikkel 130y

Oma pädevuse piires teevad ühendus ja liikmesriigid koostööd kolmandate riikide ja pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega. Ühenduse koostöö korralduse võib kokku leppida ühenduse ja asjassepuutuvate kolmandate osapoolte vaheliste lepingutega, mille üle peetakse läbirääkimisi ja mis sõlmitakse kooskõlas artikliga 228.

Eelmine lõik ei piira liikmesriikide pädevust pidada läbirääkimisi rahvusvahelistes organites ja sõlmida rahvusvahelisi lepinguid.”

E. Viiendas osas “Ühenduse institutsioonid”

39) Artikkel 137 asendatakse järgmisega:

“*Artikkel 137*

Euroopa Parlament, mis koosneb ühenduseks liitunud riikide rahvaste esindajatest, kasutab talle käesoleva lepinguga antud volitusi.”

40) Artikli 138 kolmas lõige asendatakse järgmisega:

“3. Euroopa Parlament koostab ettepanekud otsesteks ja üldisteks valimisteks ühtse menetluse kohaselt kõikides liikmesriikides.

Saanud nõusoleku Euroopa Parlamendilt, kes teeb otsuse oma liikmete häälteenamusega, määrab nõukogu ühehäälselt asjakohased sätted, mida ta soovib liikmesriikidel vastu võtta kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega.”

41) Lisatakse järgmised artiklid:

“*Artikkel 138a*

Erakonnad Euroopa tasandil on tähtis integratsioonitegur liidu piires. Nad aitavad kaasa eurooplaseks olemise teadvustumisele ning liidu kodanike poliitilise tahte väljendamisele.

Artikkel 138b

Niivõrd, kui võrd see on ette nähtud käesoleva lepinguga, võtab Euroopa Parlament osa ühenduse õigusaktide vastuvõtmisest, kasutades oma volitusi artiklites 189b ja 189c sätestatud menetluste kohaselt ja andes oma nõusoleku või esitades nõuandvaid arvamusi.

Euroopa Parlament võib oma liikmete häälteenamusega taotleda, et komisjon esitaks asjakohased ettepanekud küsimuste kohta, mille puhul ta peab käesoleva lepingu rakendamisel vajalikuks ühenduse õigusakti vastuvõtmist.

Artikkel 138c

Ilma et see piiraks käesoleva lepinguga teistele institutsioonidele või asutustele antud volitusi, võib Euroopa Parlament oma kohustusi täites liikmete ühe neljandiku nõudmisel asutada ajutise uurimiskomisjoni, et uurida väidetavaid rikkumisi või halduslikku omavoli ühenduse õiguse rakendamisel, välja arvatud juhud, kui väidetavaid fakte uurib kohus ja kui asi on alles kohtumenetluses.

Ajutine uurimiskomisjon lakkab olemast oma aruande esitamise järel.

Üksikasjalikud sätted, mis reguleerivad uurimisõiguse kasutamist, määratakse kindlaks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisel kokkuleppel.

Artikkel 138d

Igal liidu kodanikul ning igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus kas üksikult või koos teiste kodanike või isikutega pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole küsimuses, mis kuulub ühenduse tegevusvaldkondadesse ja mis teda otseselt puudutab.

Artikkel 138e

1. Euroopa Parlament määrab ombudsmani, kes on volitatud igalt liidu kodanikult või igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, vastu võtma kaebusi haldusliku omavoli juhtude kohta ühenduse institutsioonide või asutuste tegevuses; välja on arvatud Euroopa Kohus ja esimese astme kohus, kui need tegutsevad õigusemõistjana.

Kooskõlas oma kohustustega korraldab ombudsman kas omal algatusel, otseselt talle või siis Euroopa Parlamendi liikme kaudu esitatud kaebuste põhjal uurimise, kui ta leiab selleks olevat alust, välja arvatud juhud, kui väidetavad faktid on või on olnud kohtumenetluse objektiks. Kui ombudsman tuvastab haldusliku omavoli juhtumi, esitab ta asja vastavale institutsioonile, kellel on aega kolm kuud, et ombudsmani oma seisukohast informeerida. Seejärel saadab ombudsman ettekande Euroopa Parlamendile ja vastavale institutsioonile. Kaebuse esitanud isikut informeeritakse uurimise tulemustest.

Ombudsman esitab igal aastal Euroopa Parlamendile aruande oma uurimiste tulemustest.

2. Ombudsman nimetatakse iga Euroopa Parlamendi valimise järel viimasega samaks ametiajaks. Ombudsmani võib ametisse tagasi nimetada.

Euroopa Kohus võib Euroopa Parlamendi taotlusel ombudsmani ametist tagandada, kui ta ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema kohustuste täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsisel üleastumises.

3. Ombudsman on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Nende kohustuste täitmisel ta ei taotle ega saa juhiseid üheltki organisatsioonilt. Ametisoleku ajal ei tohi ombudsman töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal.

4. Euroopa Parlament määrab pärast komisjoni arvamuse taotlemist ja kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse tegeva nõukogu heakskiidul kindlaks tegevusjuhendi ja üldised tingimused, mis reguleerivad ombudsmani kohustuste täitmist."

42) Artikli 144 teine lõik asendatakse järgmise lausega:

"Sellisel juhul lõpeb nende asemele nimetatud komisjoni liikmete ametiaeg kuupäeval, mil oleks lõppenud täies koosseisus tagasi astuma sunnitud komisjoni liikmete ametiaeg."

43) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 146

Nõukogu koosneb iga liikmesriigi esindajatest ministri tasandil, kellel on volitused võtta selle liikmesriigi valitsuse nimel siduvaid kohustusi.

Eesistuja ametikohta täidavad nõukogus kõik liikmesriigid kordamööda kuuekuulise tähtaja jooksul järgmises liikmesriikide järjekorras:

– esimese kuueaastase perioodi jooksul: Belgia, Taani, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Portugal, Ühendkuningriik;

– järgneva kuueaastase perioodi jooksul: Taani, Belgia, Kreeka, Saksamaa, Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia, Iirimaa, Madalmaad, Luksemburg, Ühendkuningriik, Portugal.”

44) Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 147

Nõukogu tuleb kokku eesistuja kutsel kas eesistuja enda algatusel või ühe nõukogu liikme või komisjoni taotlusel.”

45) Artikkel 149 tunnistatakse kehtetuks.

46) Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 151

1. Liikmesriikide alalistest esindajatest koosnev komitee vastutab nõukogu töö ettevalmistamise ja talle nõukogu poolt pandud ülesannete täitmise eest.

2. Nõukogu abistab peasekretariaat peasekretäri juhtimisel. Peasekretäri määrab ühehäälselt nõukogu.

Nõukogu otsustab peasekretariaadi struktuuri.

3. Nõukogu võtab vastu oma kodukorra.”

47) Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 154

Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks komisjoni presidendi ja liikmete, samuti Euroopa Kohtu presidendi, kohtunike, advokaatide ja kohtusekretäri palgad, toetused ning pensionid. Kvalifitseeritud häälteenamusega määrab nõukogu kindlaks ka kõik väljamaksud, mis tehakse töötasu asemel.”

48) Lisatakse järgmised artiklid:

“Artikkel 156

Komisjon avaldab igal aastal hiljemalt kuu aega enne Euroopa Parlamendi istungjärgu algust üldaruande ühenduse tegevuse kohta.

Artikkel 157

1. Komisjon koosneb kahekümnest liikmest, kes valitakse nende üldisest asjatundlikkusest lähtudes ja kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust.

Komisjoni liikmete arvu võib nõukogu ühehäälselt muuta.

Komisjoni liikmeteks võivad olla ainult liikmesriikide kodanikud.

Komisjonis peab olema vähemalt üks kodanik igast liikmesriigist, aga mitte rohkem kui kaks ühe ja sama riigi kodakondsusega liiget.

2. Ühenduse üldistes huvides on komisjoni liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Oma kohustuste täitmisel ei taotle ega saa komisjoni liikmed juhiseid üheltki valitsuselt ega mingilt muult organilt. Nad hoiduvad igasugusest oma kohustustega sobimatust tegevusest. Iga liikmesriik kohustub seda põhimõtet austama ega püüa komisjoni liikmeid nende ülesannete täitmisel mõjutada.

Oma ametiaja jooksul ei või komisjoni liikmed töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal. Asudes oma ülesandeid täitma, annavad nad piduliku töötuse austada nii ametisoleku ajal kui ka pärast seda oma ametikohast tulenevaid kohustusi, eriti oma kohustust käituda ausameelselt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste või soodustuste

vastuvõtmisel pärast komisjoni liikme ametist lahkumist. Nende kohustuste rikkumise korral võib Euroopa Kohus nõukogu või komisjoni avalduse põhjal otsustada, et asjassepuutuv liige tuleb vastavalt asjaoludele kas ametist tagandada vastavalt artikli 160 sätetele või jätta ilma õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi.

Artikkel 158

1. Vastavalt lõikes 2 sätestatud menetlusele nimetatakse komisjoni liikmed ametisse viieks aastaks, arvestades vajaduse korral artiklis 144 sätestatud.

Komisjoni liikmeid võib ametisse tagasi nimetada.

2. Ühisel kokkuleppel ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga nimetavad liikmesriikide valitsused isiku, kelle nad kavatsevad nimetada komisjoni presidendiks.

Presidendikandidaadiga konsulteerides nimetavad liikmesriikide valitsused teised isikud, keda nad kavatsevad nimetada komisjoni liikmeteks.

Komisjoni presidendiks ja teisteks komisjoni liikmeteks niiviisi nimetatud isikud kiidetakse Euroopa Parlamendis hääletamisel heaks ühtse nimekirjana. Olles saanud Euroopa Parlamendi heakskiidu, nimetatakse president ja komisjoni teised liikmed ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel.

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse esimest korda komisjoni presidendi ja teiste liikmete suhtes, kelle ametiaeg algab 7. jaanuaril 1995.

Komisjoni president ja teised liikmed, kelle ametiaeg algab 7. jaanuaril 1993, nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel. Nende ametiaeg lõpeb 6. jaanuaril 1995.

Artikkel 159

Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad komisjoni liikme kohustused ametist lahkumisel või tagandamisel.

Sel viisil tekkinud vabale ametikohale nimetatakse liikme ülejäänud ametiajaks liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel uus liige. Nõukogu võib ühehäälselt otsustada, et niisugust vaba ametikohta ei ole vaja täita.

Presidendi ametist lahkumise, tagandamise või surma korral täidetakse tema ametikoht ülejäänud ametiajaks. Presidendi asendamiseks kohaldatakse artikli 158 lõikes 2 sätestatud menetlust.

Kui tagandamine artikli 160 põhjal välja arvata, jäävad komisjoni liikmed ametisse seni, kuni nad on asendatud.

Artikkel 160

Kui komisjoni liige ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema ametiülesannete täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsisel üleastumises, võib Euroopa Kohus ta nõukogu või komisjoni taotlusel ametist tagandada.

Artikkel 161

Komisjon võib oma liikmete hulgast nimetada asepresidendi või kaks asepresidenti.

Artikkel 162

1. Nõukogu ja komisjon konsulteerivad omavahel ja otsustavad oma koostöömeetodid ühise kokkuleppe põhjal.

2. Komisjon võtab vastu oma kodukorra, selleks et tagada iseenese ja oma talituste töö kooskõlas käesoleva lepingu sätetega. Komisjon tagab kodukorra avaldamise.

Artikkel 163

Komisjon teeb otsused artiklis 157 sätestatud liikmete arvu häälteenamusega.

Komisjoni istung on otsustusvõimeline ainult siis, kui sellest võtab osa kodukorraga ettenähtud

arv liikmeid.”

49) Artikkel 165 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 165

Euroopa Kohus koosneb kolmeteistkümnest kohtunikust.

Euroopa Kohus tuleb kokku täiskoguna. Ta võib moodustada ka kodasid, millest igaühes on kolm või viis kohtunikku, selleks et teha teatud ettevalmistavaid uurimistoiminguid või lahendada teatud liiki kohtuasju kooskõlas selleks kehtestatud reeglitega.

Euroopa Kohus tuleb kokku täiskoguna, kui menetluse pooleks olev liikmesriik või ühenduse institutsioon seda taotleb.

Euroopa Kohtu taotluse põhjal võib nõukogu ühehäälselt suurendada kohtunike arvu ning teha vajalikke kohandusi käesoleva artikli teises ja kolmandas lõigus ning artikli 167 teises lõigus.”

50) Artikkel 168a asendatakse järgmisega:

“Artikkel 168a

1. Euroopa Kohtu juurde luuakse esimese astme kohus, kelle pädevuses on lahendada esimese astmena teatud liiki hagiid või menetlusi, mis on kindlaks määratud kooskõlas lõikes 2 esitatud tingimustega, ja kelle otsuste peale on õigus edasi kaevata Euroopa Kohtusse üksnes õigusküsimustes ning kooskõlas põhikirjas esitatud tingimustega. Esimese astme kohus ei ole pädev lahendama küsimusi, mille suhtes artikli 177 järgi taotletakse eelotsust.

2. Euroopa Kohtu taotlusel ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga määrab nõukogu ühehäälselt kindlaks lõikes 1 märgitud hagide või menetluste liigid ja esimese astme kohtu koosseisu ning võtab vastu Euroopa Kohtu põhikirja vajalikud kohandused ja täiendused. Kui nõukogu ei otsusta teisiti, kohaldatakse esimese astme kohtu suhtes käesoleva lepingu sätteid Euroopa Kohtu kohta, eriti Euroopa Kohtu põhikirja protokollisätteid.

3. Esimese astme kohtu liikmed valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kohtunikuametisse määramiseks pädevad; nad nimetatakse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks. Liikmeskonda uuendatakse osaliselt iga kolme aasta järel. Ametiaja lõppemisel võib liikme tagasi nimetada.

4. Esimese astme kohus kehtestab oma kodukorra kokkuleppel Euroopa Kohtuga. Kodukorra puhul on nõutav nõukogu ühehäälneline heakskiit.”

51) Artikkel 171 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 171

1. Kui Euroopa Kohus leiab, et liikmesriik ei ole täitnud käesolevast lepingust tulenevat kohustust, siis nõutakse sellelt riigilt Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks vajalikke meetmete võtmist.

2. Kui komisjon on arvamisel, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole võtnud niisuguseid meetmeid, esitab ta pärast seda, kui on andnud sellele riigile võimaluse esitada oma seisukohad, põhjendatud arvamuse, milles täpsustatakse, missugustes punktides asjassepuutuv liikmesriik ei ole täitnud Euroopa Kohtu otsust.

Kui asjassepuutuv liikmesriik ei võta vajalikke meetmeid Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks komisjoni seatud tähtaja jooksul, võib komisjon anda asja Euroopa Kohtusse. Seejuures näitab ta ära põhisumma või trahvi suuruse, mida ta asjaolusid arvestades peab sobivaks lasta asjassepuutuval liikmesriigil maksta.

Kui Euroopa Kohus leiab, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole tema otsust täitnud, võib ta sellele määrata põhisumma või trahvi.

See menetlus ei piira artikli 170 kohaldamist.”

52) Artikkel 172 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 172

Käesoleva lepingu sätete alusel Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ühiselt vastuvõetud määrused ning nõukogu määrused võivad Euroopa Kohtule anda piiramatud volitused selliste määrustega ettenähtud karistuste määramisel."

53) Artikkel 173 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 173

Euroopa Kohus kontrollib Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastuvõetud õigusaktide, nõukogu, komisjoni ja EKP õigusaktide õiguspärasust, välja arvatud soovitud ja arvamused, ning nende Euroopa Parlamendi õigusaktide õiguspärasust, mille eesmärgiks on tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele.

Selleks on Euroopa Kohtu pädevuses lahendada liikmesriigi, nõukogu või komisjoni hagi, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, käesoleva lepingu või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine.

Samadel tingimustel on Euroopa Kohtu pädevuses Euroopa Parlamendi ja EKP poolt oma õiguste kaitseks esitatud hagi.

Iga füüsiline või juriidiline isik võib samadel tingimustel alustada menetlust temale adresseeritud otsuse vastu ja sellise otsuse vastu, mis teda otseselt ja isiklikult puudutab, kuigi vormiliselt on see teisele isikule adresseeritud määrus või otsus.

Käesolevas artiklis sätestatud menetlust tuleb alustada kahe kuu jooksul vastavalt kas meetme avaldamisest või teatavakstegemisest hagejale või nende puudumisel kahe kuu jooksul pärast päeva, mil hageja sellest teada sai."

54) Artikkel 175 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 175

Juhul kui Euroopa Parlament, nõukogu või komisjon on käesolevat lepingut rikkudes toimingute tegemata jätnud, võivad liikmesriigid ja teised ühenduse institutsioonid esitada Euroopa Kohtusse hagi nimetatud rikkumise kindlakstegemiseks.

Hagi võib esitada ainult juhul, kui eelnevalt on asjassepuutuvat institutsiooni kutsutud üles toimingute tegema. Kui kahe kuu jooksul sellisest üleskutsest alates ei ole asjassepuutuv institutsioon oma seisukohta määranud, võib hagi esitada järgneva kahe kuu jooksul.

Iga füüsiline või juriidiline isik võib eelnevates lõikudes esitatud tingimuste kohaselt kaevata Euroopa Kohtule, et ühenduse institutsioon ei ole adresseerinud sellele isikule mingit õigusakti, välja arvatud soovitus või arvamus.

Samadel tingimustel on Euroopa Kohtu pädevuses hagi või menetlused, mida on alustanud EKP oma pädevusse kuuluvates valdkondades, ning EKP vastu alustatud hagi või menetlused."

55) Artikkel 176 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 176

Institutsioonilt või institutsioonidelt, kelle õigusakt on tühistatud või kelle toimingute tegematajätmine on kuulutatud käesoleva lepinguga vastuolus olevaks, nõutakse Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmist.

See kohustus ei mõjuta artikli 215 teise lõigu kohaldamisest tuleneda võivaid kohustusi.

Käesolevat artiklit kohaldatakse ka EKP suhtes."

56) Artikkel 177 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 177

Euroopa Kohus on pädev tegema eelotsuseid, mis käsitlevad:

a) käesoleva lepingu tõlgendamist;

b) ühenduse institutsioonide ja EKP õigusaktide kehtivust ja tõlgendamist;

c) nõukogu õigusaktiga loodud asutuste põhikirjade tõlgendamist, kui nendes põhikirjades on nii sätestatud.

Kui selline küsimus antakse liikmesriigi kohtusse, võib see kohus, kui ta leiab, et otsuse tegemiseks on vaja kõnealune küsimus lahendada, taotleda sellekohast eelotsust Euroopa Kohtult.

Kui mingi niisugune küsimus kerkib üles poolelioleva kohtuasja käigus liikmesriigi kohtus, mille otsuste peale ei saa siseriikliku õiguse järgi edasi kaevata, siis peab nimetatud kohus saatma asja Euroopa Kohtusse.”

57) Artikkel 180 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 180

Euroopa Kohtu pädevusse kuuluvad alljärgnevalt esitatud piirides vaidlused, mis käsitlevad:

a) Euroopa Investeeringuspanga põhikirjast tulenevate liikmesriikide kohustuste täitmist. Sellega seoses on panga direktorite nõukogul samad volitused, mis artikli 169 põhjal on komisjonil;

b) Euroopa Investeeringuspanga juhatajate nõukogu võetud meetmeid. Sellega seoses võib iga liikmesriik, komisjon või panga direktorite nõukogu alustada menetlust artiklis 173 ettenähtud tingimuste kohaselt;

c) Euroopa Investeeringuspanga direktorite nõukogu võetud meetmeid. Nimetatud meetmete vastu võivad kohtuasja alustada ainult liikmesriigid või komisjon kooskõlas artikli 173 tingimustega ning ainult sel põhjusel, et panga põhikirja artikli 21 lõigetega 2, 5, 6 ja 7 ettenähtud menetlust ei ole järgitud;

d) käesolevast lepingust ja EKPS põhikirjast tulenevate riikide keskpankade kohustuste täitmist. Sellega seoses on EKP nõukogul riikide keskpankade suhtes samad volitused, mis on komisjonil liikmesriikide suhtes artikli 169 järgi. Kui Euroopa Kohus leiab, et riigi keskpank ei ole täitnud käesolevast lepingust tulenevat kohustust, nõutakse pangalt Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmist.”

58) Artikkel 184 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 184

Olenemata artikli 173 viiendas lõigus ettenähtud tähtaja lõppemisest võib menetluses, kus arutamisele tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastuvõetud määrus või nõukogu, komisjoni või EKP määrus, iga menetlusosaline taotleda Euroopa Kohtult artikli 173 teises lõigus esitatud alustel selle määruse kohaldamata jätmist.”

59) Lisatakse järgnev jagu:

“5. jagu

Kontrollikoda

Artikkel 188a

Auditeerimise tagab kontrollikoda.

Artikkel 188b

1. Kontrollikoda koosneb 12 liikmest.

2. Kontrollikoja liikmed valitakse isikute hulgast, kes kodumaal kuuluvad või on kuulunud organisatsioonivälistesse auditeerimisasutustesse või kes on eriti pädevad selle ametikoha jaoks. Nende sõltumatus peab olema väljaspool kahtlust.

3. Kontrollikoja liikmed nimetab ühehäälselt kuueks aastaks ametisse nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.

Kontrollikoja esimest korda ametisse määrates nimetatakse siiski neli loosiga valitud liiget ametisse ainult neljaks aastaks.

Kontrollikoja liikmeid võib ametisse tagasi nimetada.

Liikmed valivad enda seast kolmeks aastaks kontrollikoja presidendi. Presidendi võib tagasi valida.

4. Ühenduse üldistes huvides on kontrollikoja liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Oma kohustuste täitmisel ei taotle ega võta nad vastu juhiseid üheltki valitsuselt ega mingilt muult organilt. Nad hoiduvad kõigest, mis on kokkusobimatu nende kohustustega.

5. Kontrollikoja liikmed ei või oma ametiaja jooksul töötada ühelgi teisel tasustataval ega mitte-tasustataval ametikohal. Oma kohustusi täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama sellest tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste suhtes või soodustuste vastuvõtmisel pärast oma ametiaja lõppemist.

6. Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad kontrollikoja liikme kohustused ametist lahkumisel või Euroopa Kohtu otsusega ametist tagandamisel lõike 7 alusel.

Sel viisil tekkinud vaba ametikoht täidetakse liikme ülejäänud ametiajaks.

Kui ametist tagandamine välja arvata, jäävad kontrollikoja liikmed ametisse kuni asendamiseni.

7. Kontrollikoja liiget võib ametist vabastada või ilma jätta õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi ainult juhul, kui Euroopa Kohus kontrollikoja taotluse põhjal leiab, et ta ei vasta enam oma ametikoha nõuetele või ei täida sellest tulenevaid kohustusi.

8. Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks kontrollikoja presidendi ja liikmete teenistustingimused, eelkõige nende palgad, toetused ja pensionid. Sama häälteenamusega määrab ta kõik maksed, mida tehakse töötasu asemel.

9. Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollis sätteid, mida kohaldatakse Euroopa Kohtu kohtunike suhtes, kohaldatakse ka kontrollikoja liikmete suhtes.

Artikkel 188c

1. Kontrollikoda kontrollib ühenduse kõigi tulude ja kulude raamatupidamiskontosid. Ta kontrollib ka kõigi ühenduse loodud asutuste tulude ja kulude raamatupidamiskontosid niivõrd, kui võrd asjassepuutuv asutamiskontrolli ei välista.

Kontrollikoda teeb Euroopa Parlamendile ja nõukogule avalduse, mis kinnitab raamatupidamiskontode usaldatavust ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

2. Kontrollikoda kontrollib, kas kogu tulu on laekunud ning kõik kulutused on tehtud seaduslikult ja korrektselt ning kas finantshaldus on olnud usaldusväärne.

Tulusid kontrollitakse nii saadaolevate summade kui ka tegelikult ühendusele makstud summade alusel.

Kulusid kontrollitakse nii maksekohustuste kui ka tehtud väljamaksete alusel.

Need kontrollimised võivad toimuda enne kõnesoleva eelarveaasta raamatupidamiskontode sulgemist.

3. Auditeerimine põhineb dokumentidel, vajaduse korral kontrollitakse ühenduse muudes institutsioonides ja liikmesriikides kohapeal. Liikmesriikides kontrollitakse koostöös liikmesriikide auditeerimisasutustega, või kui neil puuduvad vajalikud volitused, siis riigi pädevate talitustega. Need asutused või talitused teatavad kontrollikojale, kas nad kavatsevad auditeerimisest osa võtta.

Ühenduse muud institutsioonid ja liikmesriikide auditeerimisasutused, või kui neil puuduvad vajalikud volitused, siis riikide pädevad talitused annavad kontrollikojale viimase nõudmisel üle dokumendid või teabe, mida see oma ülesande täitmiseks vajab.

4. Iga eelarveaasta lõppemise järel koostab kontrollikoda aastaaruande. See saadetakse ühenduse muudele institutsioonidele ning avaldatakse koos nende institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele Euroopa Ühenduste Teatajas.

Kontrollikoda võib igal ajal teha märkusi, eelkõige eriettekanete vormis, konkreetsete küsimuste kohta ning esitada ühenduse mõne teise institutsiooni taotlusel arvamusi.

Oma aastaaruanded, eriettekaned või arvamused võtab kontrollikoda vastu oma liikmete häälteenamusega.

Ta aitab Euroopa Parlamendil ja nõukogul kasutada oma volitusi eelarve täitmise kontrollimisel."

60) Artikkel 189 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 189

Oma ülesannete täitmiseks ja kooskõlas käesoleva lepingu sätetega võtavad Euroopa Parlament üheskoos nõukoguga ja nõukogu ning komisjon vastu määrusi, annavad direktiive, teevad otsuseid, annavad soovitusi või esitavad arvamusi.

Määrust kohaldatakse üldiselt. See on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Direktiiv on saavutatava tulemuse seisukohalt siduv iga liikmesriigi suhtes, kellele see on adresseeritud, kuid jätab vormi ja meetodite valiku selle riigi ametiasutustele.

Otsus on tervikuna siduv nende suhtes, kellele see on adresseeritud.

Soovitused ja arvamused ei ole siduvad."

61) Lisatakse järgmised artiklid:

"Artikkel 189a

1. Kui nõukogu teeb käesolevast lepingust lähtuvalt otsuse komisjoni ettepaneku põhjal, siis on õigusakti puhul, mis seda ettepanekut muudab, nõutav ühehäälsus, arvestades artikli 189b lõigetes 4 ja 5 sätestatut.

2. Niikaua kui nõukogu ei ole otsustanud, võib komisjon muuta oma ettepanekut ükskõik millal ühenduse õigusakti vastuvõtmisele viiva menetluse jooksul.

Artikkel 189b

1. Kui käesolevas lepingus viidatakse õigusakti vastuvõtmise alusena käesolevale artiklile, siis kohaldatakse järgmist menetlust.

2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku.

Pärast Euroopa Parlamendi arvamuse saamist võtab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega vastu ühise seisukoha. Ühine seisukoht tehakse teatavaks Euroopa Parlamendile. Nõukogu informeerib Euroopa Parlamenti täielikult põhjendustest, mis viisid ühise seisukoha vastuvõtmisele. Komisjon informeerib Euroopa Parlamenti täielikult oma seisukohast.

Kui kolme kuu jooksul sellest teatavastegemisest alates Euroopa Parlament:

a) kiidab ühise seisukoha heaks, võtab nõukogu kooskõlas heakskiidetud ühise seisukohaga kõnesoleva õigusakti lõplikult vastu;

b) ei ole otsust vastu võtnud, võtab nõukogu kooskõlas ühise seisukohaga kõnesoleva õigusakti vastu;

c) avaldab oma liikmete absoluutse häälteenamusega, et ta kavatseb ühise seisukoha tagasi lükata, teatab ta sellest viivitamata nõukogule. Nõukogu võib kokku kutsuda lõikes 4 märgitud lepituskomitee, et oma seisukohta täpsustada. Seejärel Euroopa Parlament kas kinnitab oma liikmete absoluutse häälteenamusega ühise seisukoha tagasilükkamist, sel juhul loetakse kavandatav õigusakt vastuvõtmata jäetuks, või soovib muudatusi kooskõlas käesoleva lõike punktiga d;

d) esitab oma liikmete absoluutse häälteenamusega ühise seisukoha muudatused, saadetakse muudetud tekst edasi nõukogule ja komisjonile, kes esitab nende muudatuste kohta oma arvamuse.

3. Kui kolme kuu jooksul pärast asja andmist tema otsustada kiidab nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega kõik Euroopa Parlamendi muudatused heaks, muudab ta sellele vastavalt oma ühist seisukohta ja võtab kõnesoleva õigusakti vastu; nende muudatuste puhul, mille kohta komisjon on esitanud eitava arvamuse, teeb nõukogu otsuse ühehäälselt. Kui nõukogu kõnesolevat õigusakti heaks ei kiida, kutsub nõukogu eesistuja kokkuleppel Euroopa Parlamendi presidendiga seejärel kokku lepituskomitee koosoleku.

4. Nõukogu liikmetest või nende esindajatest ja võrdsest arvust Euroopa Parlamendi esindajatest koosneva lepituskomitee ülesanne on jõuda kokkuleppele ühise teksti suhtes, tehes otsuse nõukogu liikmete või nende esindajate kvalifitseeritud häälteenamusega ja Euroopa Parlamendi esindajate häälteenamusega. Komisjon võtab lepituskomitee menetlusest osa ning teeb kõik vajalikud algatused selleks, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu seisukohti kooskõlastada.

5. Kui lepituskomitee kiidab kokkukutsumisest alates kuue nädala jooksul heaks ühise teksti, otsustab Euroopa Parlament absoluutse häälteenamusega ja nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega sellest heakskiitmisest alates kuue nädala jooksul, kas võtta vastu kõnesolev õigusakt ühise teksti kohaselt. Kui üks kahest institutsioonist kõnesolevat õigusakti vastu ei võta, loetakse see vastuvõtmata jäetuks.

6. Kui lepituskomitee ühist teksti heaks ei kiida, loetakse kavandatav õigusakt vastuvõtmata jäetuks, välja arvatud juhul, kui nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega kuue nädala jooksul pärast lepituskomiteele seatud tähtaja lõppemist kinnitab ühist seisukohta, mille suhtes ta jõudis kokkuleppele enne lepitusmenetluse alustamist, võimaluse korral koos Euroopa Parlamendi soovitatud muudatustega. Sel juhul võetakse kõnesolev õigusakt lõplikult vastu, kui Euroopa Parlament nõukogu kinnituse kuupäevast alates kuue nädala jooksul oma liikmete absoluutse häälteenamusega teksti tagasi ei lükka, niisugusel juhul loetakse kavandatav õigusakt vastuvõtmata jäetuks.

7. Käesolevas artiklis märgitud kolmekuulisi ja kuuenädalasi tähtaegu võib Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühisel kokkuleppel pikendada maksimaalselt vastavalt ühe kuu ja kahe nädala võrra. Lõikes 2 märgitud kolmekuulist tähtaega pikendatakse automaatselt kahe kuu võrra, kui kohaldatakse lõike 2 punkti c.

8. Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli N lõikes 2 sätestatud menetlusele võib käesolevas artiklis sätestatud menetluse kohaldamisala laiendada ettekande alusel, mis komisjonil tuleb nõukogule esitada hiljemalt 1996. aastaks.

Artikkel 189c

Kui käesolevas lepingus viidatakse õigusakti vastuvõtmise alusena käesolevale artiklile, siis kohaldatakse järgmist menetlust:

a) tehes otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendi arvamuse saamist, võtab nõukogu vastu ühise seisukoha;

b) nõukogu ühine seisukoht tehakse teatavaks Euroopa Parlamendile. Nõukogu ja komisjon informeerivad Euroopa Parlamenti täielikult nendest põhjendustest, mis viisid nõukogu ühise seisukoha vastuvõtmisele, ning samuti komisjoni seisukohast.

Kui sellest teatavakstegemisest alates kolme kuu jooksul Euroopa Parlament kiidab selle ühise seisukoha heaks või ei ole selle tähtaja jooksul otsust vastu võtnud, siis võtab nõukogu kõnesoleva õigusakti kooskõlas ühise seisukohaga lõplikult vastu;

c) Euroopa Parlament võib punktis b märgitud kolmekuulise tähtaja jooksul oma liikmete absoluutse häälteenamusega soovitada teha muudatusi nõukogu ühises seisukohas. Sama häälteenamusega võib Euroopa Parlament ka nõukogu ühise seisukoha tagasi lükata. Menetluse tulemus tehakse teatavaks nõukogule ja komisjonile.

Kui Euroopa Parlament on nõukogu ühise seisukoha tagasi lükanud, on teisel lugemisel otsuse

tegemiseks nõutav nõukogu ühehäälsus;

d) ühekuulise tähtaja jooksul vaatab komisjon uuesti läbi ettepaneku, mille alusel nõukogu võttis vastu oma ühise seisukoha, ja võtab arvesse Euroopa Parlamendi soovitatud muudatusi.

Samal ajal oma uuesti läbivaadatud ettepanekuga saadab komisjon nõukogule Euroopa Parlamendi muudatused, mida ta ei ole vastu võtnud, ja avaldab nende kohta oma arvamuse. Nõukogu võib need muudatused ühehäälselt vastu võtta;

e) nõukogu võtab kvalifitseeritud häälteenamusega vastu komisjoni uuesti läbivaadatud ettepaneku.

Komisjoni poolt uuesti läbivaadatud ettepaneku muutmiseks on nõutav nõukogu ühehäälsus;

f) punktides c, d ja e märgitud juhtudel peab nõukogu tegema otsuse kolmekuulise tähtaja jooksul. Kui selle tähtaja jooksul ei ole otsust vastu võetud, loetakse komisjoni ettepanek vastuvõtmata jätetuks;

g) punktides b ja f märgitud tähtaegu võib nõukogu ja Euroopa Parlamendi ühisel kokkuleppel pikendada kõige rohkem ühe kuu võrra."

62) Artikkel 190 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 190

Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastuvõetud määrustes, direktiivides ja otsustes ning samasugustes nõukogu või komisjoni õigusaktides märgitakse põhjendused, millel need rajanevad, ning viidatakse kõikidele ettepanekutele ja arvamustele, mille saamist käesolevast lepingust tulenevalt tuli taotleda."

63) Artikkel 191 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 191

1. Määrustele, direktiividele ja otsustele, mis on vastu võetud artiklis 189b sätestatud menetluse kohaselt, kirjutavad alla Euroopa Parlamendi president ja nõukogu eesistuja ning need avaldatakse Euroopa Ühenduste Teatajas. Need jõustuvad neis täpsustatud kuupäeval või selle puudumisel kahekümnenal päeval pärast avaldamist.

2. Nõukogu ja komisjoni määrused ning nende direktiivid, mis on adresseeritud kõikidele liikmesriikidele, avaldatakse Euroopa Ühenduste Teatajas. Need jõustuvad neis täpsustatud kuupäeval või selle puudumisel kahekümnenal päeval pärast avaldamist.

3. Muud direktiivid ja otsused tehakse teatavaks neile, kellele need on adresseeritud, ning need jõustuvad sellisel teatavakstegemisel."

64) Artikkel 194 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 194

Majandus- ja sotsiaalkomitee liikmete arv on järgmine:

Belgia	12
Taani	9
Saksamaa	24
Kreeka	12
Hispaania	21
Prantsusmaa	24
Iirimaa	9
Itaalia	24
Luksemburg	6
Madalmaad	12
Portugal	12
Ühendkuningriik	24

Nõukogu nimetab komitee liikmed ühehäälselt neljaks aastaks. Neid võib nimetada uueks ameti-

ajaks.

Komitee liikmeid ei või siduda mingite kohustuslike juhistega. Ühenduse üldistes huvides on nad oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks komitee liikmete tasu."

65) Artikkel 196 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 196

Komitee valib oma liikmete hulgast kaheks aastaks presidendi ja juhatuse.

Ta võtab vastu oma kodukorra.

Komitee kutsub kokku selle president nõukogu või komisjoni taotlusel. Komitee võib kokku tulla ka omal algatusel."

66) Artikkel 198 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 198

Nõukogu või komisjon peavad konsulteerima komiteega käesolevas lepingus ettenähtud juhtudel. Need institutsioonid võivad konsulteerida komiteega kõikidel juhtudel, kui nad peavad seda asjakohaseks. Komitee võib omal algatusel avaldada arvamust juhul, kui ta peab niisugust sammu asjakohaseks.

Kui nõukogu või komisjon peab vajalikuks, määrab ta komiteele oma arvamuse esitamiseks tähtaja, mis ei tohi olla lühem kui üks kuu alates kuupäevast, millal asjast teatatakse komitee presidendile. Tähtaja möödumisel ei takista arvamuse puudumine edasist tegutsemist.

Komitee ja selle osakonna arvamus koos arutelu protokolliga edastatakse nõukogule ja komisjonile."

67) Lisatakse järgnev peatükk:

"4. PEATÜKK

Regioonide komitee

Artikkel 198a

Käesolevaga asutatakse regionaal- ja kohalike organite esindajatest koosnev komitee, edaspidi "regioonide komitee", millel on nõuandev staatus.

Regioonide komitee liikmete arv on järgmine:

Belgia	12
Taani	9
Saksamaa	24
Kreeka	12
Hispaania	21
Prantsusmaa	24
Iirimaa	9
Itaalia	24
Luksemburg	6
Madalmaad	12
Portugal	12
Ühendkuningriik	24

Vastavate liikmesriikide ettepanekul nimetab nõukogu ühehäälselt neljaks aastaks komitee liikmed ja sama palju asendusliikmeid. Neid võib ametisse tagasi nimetada.

Komitee liikmeid ei või siduda mingite kohustuslike juhistega. Ühenduse üldistes huvides on nad oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Artikkel 198b

Regioonide komitee valib oma liikmete hulgast kaheks aastaks presidendi ja juhatuse.

Ta võtab vastu oma kodukorra ja esitab selle heakskiitmiseks ühehäälselt otsustavale nõukogule.

Komitee kutsub kokku selle president nõukogu või komisjoni taotlusel. Komitee võib kokku tulla ka omal algatusel.

Artikkel 198c

Nõukogu ja komisjon konsulteerivad regioonide komiteega käesolevas lepingus ettenähtud juhtudel ning kõigil muudel juhtudel, kui üks neist kahest institutsioonist seda asjakohaseks peab.

Kui nõukogu või komisjon vajalikuks peab, määrab ta komiteele oma arvamuse esitamiseks tähtaja, mis ei tohi olla lühem kui üks kuu alates kuupäevast, millal asjast teatatakse komitee presidendile. Tähtaja möödumisel ei takista arvamuse puudumine edasist tegutsemist.

Kui tulenevalt artiklist 198 konsulteeritakse majandus- ja sotsiaalkomiteega, siis informeerib nõukogu või komisjon niisuguse arvamuse taotlemisest regioonide komiteed. Kui see on seisukohal, et asi puudutab regionaalseid erihuve, võib ta selle küsimuse kohta avaldada arvamuse.

Ta võib arvamuse avaldada omal algatusel juhul, kui ta peab niisugust sammu asjakohaseks.

Komitee aramus koos arutelu protokolliga edastatakse nõukogule ja komisjonile."

68) Lisatakse järgnev peatükk:

"5. PEATÜKK

Euroopa Investeerimispank

Artikkel 198d

Euroopa Investeerimispank on juriidiline isik.

Euroopa Investeerimispanka liikmeteks on liikmesriigid.

Euroopa Investeerimispanka põhikiri on käesolevale lepingule lisatud protokollis.

Artikkel 198e

Euroopa Investeerimispanka ülesanne on kapitalituru vahenditega ja omavahendeid kasutades kaasa aidata ühisturu tasakaalustatud ja kindlale arengule ühenduse huvides. Sel eesmärgil annab pank kasumit taotlemata laene ja garantiisid, mis hõlbustavad järgmiste projektide rahastamist kõigis majandussektorites:

a) projektid vähemarenenud regioonide arendamiseks;

b) projektid ettevõtjate moderniseerimiseks või reorganiseerimiseks või uute tegevusalade arendamiseks, mis on vajalikud ühisturu järkjärguliseks loomiseks, kui need projektid on sellise ulatusega või sellist laadi, et neid ei saa täielikult rahastada üksikutes liikmesriikides kättesaadavate vahenditega;

c) mitmele liikmesriigile ühist huvi pakkuvad projektid, mis on sellise ulatusega või sellist laadi, et neid ei saa täielikult rahastada üksikutes liikmesriikides kättesaadavate vahenditega.

Oma ülesannete täitmisel hõlbustab pank investeerimisprogrammide rahastamist koos struktuurifondidest ja ühenduse muudest rahastamisvahenditest saadava abiga."

69) Artikkel 199 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 199

Kõik ühenduse tulu- ja kuluartiklid, kaasa arvatud need, mis on seotud Euroopa sotsiaalfondiga, võetakse arvesse igaks eelarveaastaks koostatavates kalkulatsioonides ja näidatakse ära

eelarves.

Eelarvesse arvatakse Euroopa Liidu lepingu ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning justiits- ja siseküsimuste alase koostöö sätetest tingitud institutsioonide halduskulud. Nimetatud sätete rakendamisega kaasnevad töökulud võib eelarvesse arvata vastavalt nendes esitatud tingimustele.

Eelarve tulud ja kulud peavad olema tasakaalus."

70) Artikkel 200 tunnistatakse kehtetuks.

71) Artikkel 201 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 201

Eelarvet rahastatakse täielikult omavahenditest, ilma et see piiraks muid tulusid.

Komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga määrab nõukogu ühehäälselt kindlaks ühenduse omavahendite süsteemiga seotud sätted, mida ta soovib liikmesriikidel vastu võtta kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega."

72) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 201a

Eelarvedistsipliini tagamiseks ei tee komisjon mingeid ettepanekuid ühenduse õigusaktide vastuvõtmiseks, ei muuda oma ettepanekuid ega võta mingeid rakendusmeetmeid, mille puhul on tõenäoline nende märgatav mõju eelarvele, andmata tagatist, et seda ettepanekut või seda meedet saab rahastada nendest ühenduse omavahenditest, mis tulenevad nõukogu poolt artikli 201 alusel kehtestatud sätetest."

73) Artikkel 205 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 205

Komisjon täidab eelarvet oma vastutusel ja määratud assigneeringute piires kooskõlas artikli 209 alusel kehtestatud määruste sätetega ning võttes arvesse usaldusväärse finantshaldamise põhimõtteid.

Määrustes sätestatakse üksikasjalikud reeglid, kuidas iga institutsioon osaleb oma kulutuste tegemisel.

Eelarve piires võib komisjon artikli 209 alusel kehtestatud määrustes sätestatud ulatuses ja tingimustel kanda assigneeringuid üle ühest peatükist teise või ühest alajaotusest teise."

74) Artikkel 206 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 206

1. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsustava nõukogu soovitusel põhjal kinnitab Euroopa Parlament komisjoni tegevuse eelarve täitmisel. Selleks vaatavad nõukogu ja Euroopa Parlament kordamööda läbi artiklis 205a märgitud raamatupidamisaruande ja bilansi, kontrollikoja aastaaruande koos revideeritud institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele ja kõik kontrollikoja esitatud asjassepuutuvad eriaruanded.

2. Enne komisjoni tegevuse kinnitamist või mingil muul eesmärgil seoses oma volituste kasutamisega eelarve täitmisel võib Euroopa Parlament soovida komisjoni ära kuulata kulutuste tegemise või finantskontrollisüsteemide toimimise kohta. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile viimase taotlusel vajalikku informatsiooni.

3. Komisjon astub kõik vajalikud sammud, et reageerida märkustele kinnitamisotsustes ja Euroopa Parlamendi muudele kulutuste tegemisega seotud märkustele, samuti kommentaaridele, mis kaasnevad nõukogu vastuvõetud soovitustega kinnitamisel.

Euroopa Parlamendi või nõukogu taotlusel kannab komisjon ette nende märkuste ja kommentaaride põhjal võetud meetmetest ja eriti juhtnööridest, mis on antud eelarve täitmise eest vastutavatele ametiasutustele. Need ettekanded edastatakse ka kontrollikojale."

75) Artiklid 206a ja 206b tunnistatakse kehtetuks.

76) Artikkel 209 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 209

Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja kontrollikoja arvamuse saamist ühehäälselt otsustav nõukogu:

a) koostab finantsmääruse, milles täpsustatakse eelkõige eelarve koostamise ja täitmise ning aruannete esitamise ja auditeerimise kord;

b) määrab meetodid ja menetluse, mille abil ühenduse omavahendeid käsitleva korraga ettenähtud eelarvetulud tehakse komisjonile kättesaadavaks, ning määrab meetmed, mida vajaduse korral võetakse sularahanõudluse rahuldamiseks;

c) kehtestab reeglid finantskontrolöride, eelarvevahendite käsutajate ja peaarvepidajate vastutuse kohta ning asjakohase inspekteerimise korraldamiseks."

77) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 209a

Liikmesriigid võtavad ühenduse finantshuve kahjustavate pettuste vastu samu meetmeid, mida nad kasutavad omaenda finantshuve kahjustavate pettuste vastu.

Ilma et see piiraks käesoleva lepingu teiste sätete kohaldamist, koordineerivad liikmesriigid oma tegevust, mille eesmärk on kaitsta ühenduse finantshuve pettuse vastu. Selleks organiseerivad nad komisjoni abiga tiheda ja regulaarse koostöö oma pädevate valitsusasutuste vahel."

78) Artikkel 215 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 215

Ühenduse lepinguliste kohustuste suhtes kehtib õigus, mida kohaldatakse vastava lepingu suhtes.

Lepinguvälise vastutuse korral heastab ühendus kõik oma institutsioonide või oma teenistujate poolt ülesannete täitmisel tekitatud kahjud vastavalt liikmesriikide seaduste ühiste üldprintsipiidele.

Eelmist lõiku kohaldatakse samadel tingimustel EKP või tema teenistujate poolt oma ülesannete täitmisel tekitatud kahju suhtes.

Teenistujate isiklik vastutus ühenduse ees on reguleeritud nende personalieeskirjade või nende suhtes kohaldatavate teenistustingimuste sätetega."

79) Artiklit 227 muudetakse järgmiselt:

a) teine lõige asendatakse järgmisega:

"2. Niipea kui käesolev leping on jõustunud, kohaldatakse Prantsusmaa ülemeredepartemangude suhtes käesoleva lepingu üld- ja erisätteid, mis käsitlevad:

- kaupade vaba liikumist;
- põllumajandust, välja arvatud artikli 40 lõige 4;
- teenuste liberaliseerimist;
- konkurentsieeskirju;
- artiklites 109h, 109i ja 226 ettenähtud kaitsemeetmeid;
- institutsioone.

Käesoleva lepingu teiste sätete kohaldamise tingimused määrab nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal kahe aasta jooksul pärast käesoleva lepingu jõustumist.

Ühenduse institutsioonid hoolitsevad käesoleva lepinguga, eeskätt artiklis 226 sätestatud menetluste raames selle eest, et nende piirkondade majanduslik ja sotsiaalne areng saaks võimalikuks.”;

b) viienda lõike punkt a asendatakse järgmisega:

“a) ei kohaldata käesolevat lepingut Fääri saarte suhtes.”

80) Artikkel 228 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 228

1. Kui käesolev leping näeb ette lepingute sõlmimise ühenduse ja ühe või mitme riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel, esitab komisjon soovitusel nõukogule, kes volitab komisjoni avama vajalikke läbirääkimisi. Komisjon peab neid läbirääkimisi, konsulteerides nõukogu poolt teda selle ülesande täitmisel abistama määratud erikomiteedega ning niisuguste direktiivide raames, mida nõukogu võib talle adresseerida.

Talle käesoleva lõikega antud volituste kasutamisel teeb nõukogu otsused kvalifitseeritud häälteenamusega, välja arvatud lõike 2 teises lauses sätestatud juhud, mille puhul ta teeb otsuse ühehäälselt.

2. Kui komisjonile selles valdkonnas antud volitustest ei tulene teisiti, sõlmib lepingud nõukogu, tehes otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal. Nõukogu teeb otsuse ühehäälselt, kui leping hõlmab valdkonda, mille puhul sisenormide vastuvõtmiseks on nõutav ühehäälsus, ja artiklis 238 märgitud lepingute puhul.

3. Välja arvatud artikli 113 lõikes 3 märgitud lepingud, sõlmib nõukogu lepingud pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga, sealhulgas juhul, kui leping käsitleb valdkonda, mille puhul sisenormide vastuvõtmiseks on nõutav artiklis 189b või 189c sätestatud menetlus. Euroopa Parlament esitab oma arvamuse tähtaja jooksul, mille komisjon võib määrata sõltuvalt asja kiireloomulisusest. Kui selle tähtaja jooksul arvamust ei ole esitatud, võib nõukogu teha otsuse.

Erandina eelmisest lõigust sõlmitakse artiklis 238 märgitud lepingud, muud lepingud, mis kehtestavad koostööprotseduuride korraldamisega spetsiifilise institutsioonilise raamistiku, lepingud, mis oluliselt mõjutavad ühenduse eelarvet, ja lepingud, mis tingivad artiklis 189b sätestatud menetluse kohaselt vastuvõetud õigusakti muutmise, pärast seda, kui on saadud Euroopa Parlamendi nõusolek.

Nõukogu ja Euroopa Parlament võivad kiireloomulise olukorra puhul kokku leppida nõusoleku andmise tähtaja suhtes.

4. Lepingut sõlmides võib nõukogu erandina lõikest 2 volitada komisjoni ühenduse nimel heaks kiitma muudatusi, kui leping näeb ette nende tegemise lihtsustatud menetlust järgides või lepingu põhjal loodud asutuse poolt; nõukogu võib niisugustele volitustele seada eritingimused.

5. Kui nõukogul on kavas sõlmida leping, mis nõuab käesoleva lepingu muutmist, siis tuleb kõigepealt vastu võtta muudatused vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis N sätestatud menetlusele.

6. Nõukogu, komisjon või liikmesriik võivad saada Euroopa Kohtu arvamuse selle kohta, kas kavas olev leping on kooskõlas käesoleva lepingu sätetega. Kui Euroopa Kohtu arvamus on eitav, võib leping jõustuda ainult kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikliga N.

7. Käesolevas artiklis kehtestatud tingimustel sõlmitud lepingud on ühenduse institutsioonidele ja liikmesriikidele siduvad.”

81) Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 228a

Kui Euroopa Liidu lepingu ühist välis- ja julgeolekupoliitikat käsitlevate sätetega kooskõlas vastu võetud ühises seisukohas või ühismeetmes on ette nähtud ühenduse tegutsemise selleks, et osaliselt või täielikult katkestada või piirata majandussuhteid ühe või mitme kolmanda riigiga, siis võtab nõukogu vajalikud kiireloomulised meetmed. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal.”

82) Artikkel 231 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 231

Ühendus seab sisse tiheda koostöö Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooniga, koostöö üksikasjad määratakse kindlaks ühisel kokkuleppel."

83) Artiklid 236 ja 237 tunnistatakse kehtetuks.

84) Artikkel 238 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 238

Ühendus võib ühe või mitme riigiga või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmida lepinguid, millega luuakse assotsiatsioon, mis hõlmab vastastikuseid õigusi ja kohustusi, ühismeetmeid ja eriprotseduure."

F. III lisas:

85) Pealkiri asendatakse järgmisega:

"Asutamislepingu artiklis 73h nimetatud nähtamatute tehingute nimekiri".

G. Protokollis Euroopa Investeerimispanka põhikirja kohta:

86) Viited artiklitele 129 ja 130 asendatakse viidetega artiklitele 198d ja 198e.

III JAOTIS

EUROOPA SÖE- JA TERASEÜHENDUSE ASUTAMISLEPINGUT MUUTVAD SÄTTED

Artikkel H

Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepingut muudetakse vastavalt käesoleva artikli sätetele.

1) Artikkel 7 asendatakse järgneva:

"Artikkel 7

Ühenduse institutsioonideks on:

- ÜLEMAMET (edaspidi viidatud kui "komisjon")
- ÜHISASSAMBLEE (edaspidi viidatud kui "Euroopa Parlament")
- MINISTRITE ERINÕUKOGU (edaspidi viidatud kui "nõukogu")
- EUROOPA KOHUS
- EUROOPA KONTROLLIKODA

Komisjoni assisteerib konsultatiivkomitee."

2) Lisatakse järgmised artiklid:

"Artikkel 9

1. Komisjon koosneb seitsmeteistkümnest liikmest, kes valitakse nende üldisest asjatundlikkusest lähtudes ja kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust.

Komisjoni liikmete arvu võib nõukogu ühehäälselt muuta.

Komisjoni liikmeteks võivad olla ainult liikmesriikide kodanikud.

Komisjonis peab olema vähemalt üks kodanik igast liikmesriigist, aga mitte rohkem kui kaks ühe

ja sama riigi kodakondsusega liiget.

2. Ühenduse üldistes huvides on komisjoni liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Oma kohustuste täitmisel ei taotle ega saa komisjoni liikmed juhiseid üheltki valitsuselt ega mingilt muult organilt. Nad hoiduvad igasugusest oma kohustustega sobimatust tegevusest. Iga liikmesriik kohustub seda põhimõtet austama ega püüa komisjoni liikmeid nende ülesannete täitmisel mõjutada.

Oma ametiaja jooksul ei või komisjoni liikmed töötada ühelgi teisel tasustataval ega mitte-tasustataval ametikohal. Asudes oma ülesandeid täitma, annavad nad piduliku töötuse austada nii ametisoleku ajal kui ka pärast seda oma ametikohast tulenevaid kohustusi, eriti oma kohustust käituda ausameelselt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste või soodustuste vastuvõtmisel pärast komisjoni liikme ametist lahkumist. Nende kohustuste rikkumise korral võib Euroopa Kohus nõukogu või komisjoni avalduse põhjal otsustada, et asjassepuutuv liige tuleb vastavalt asjaoludele kas ametist tagandada vastavalt artikli 12a sätetele või jätta ilma õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi.

Artikkel 10

1. Vastavalt lõikes 2 sätestatud menetlusele nimetatakse komisjoni liikmed ametisse viieks aastaks, arvestades vajaduse korral artiklis 24 sätestatud.

Komisjoni liikmeid võib ametisse tagasi nimetada.

2. Ühisel kokkuleppel ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga nimetavad liikmesriikide valitsused isiku, kelle nad kavatsevad nimetada komisjoni presidendiks.

Presidendikandidaadiga konsulteerides nimetavad liikmesriikide valitsused teised isikud, keda nad kavatsevad nimetada komisjoni liikmeteks.

Komisjoni presidendiks ja teisteks komisjoni liikmeteks niiviisi nimetatud isikud kiidetakse Euroopa Parlamendis hääletamisel heaks ühtse nimekirjana. Olles saanud Euroopa Parlamendi heakskiidu, nimetatakse president ja komisjoni teised liikmed ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel.

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse esimest korda komisjoni presidendi ja teiste liikmete suhtes, kelle ametiaeg algab 7. jaanuaril 1995.

Komisjoni president ja teised liikmed, kelle ametiaeg algab 7. jaanuaril 1993, nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel. Nende ametiaeg lõpeb 6. jaanuaril 1995.

Artikkel 11

Komisjon võib oma liikmete hulgast nimetada asepresidendi või kaks asepresidenti.

Artikkel 12

Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad komisjoni liikme kohustused ametist lahkumisel või tagandamisel.

Sel viisil tekkinud vabale ametikohale nimetatakse liikme ülejäänud ametiajaks liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel uus liige. Nõukogu võib ühehäälselt otsustada, et niisugust vaba ametikohta ei ole vaja täita.

Presidendi ametist lahkumise, tagandamise või surma korral täidetakse tema ametikoht ülejäänud ametiajaks. Presidendi asendamiseks kohaldatakse artikli 10 lõikes 2 sätestatud menetlust.

Kui tagandamine artikli 12a põhjal välja arvata, jäävad komisjoni liikmed ametisse seni, kuni nad on asendatud.

Artikkel 12a

Kui komisjoni liige ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema ametiülesannete täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsisel ülestumises, võib Euroopa Kohus ta nõukogu või komisjoni avalduse põhjal ametist tagandada.

Artikkel 13

Komisjon teeb otsused artiklis 9 sätestatud liikmete arvu häälteenamusega.

Komisjoni istung on otsustusvõimeline ainult siis, kui sellest võtab osa kodukorraga ettenähtud arv liikmeid."

3) Artikkel 16 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 16

Komisjon võtab kohased haldusmeetmed, selleks et tagada oma talituste töö.

Ta võib moodustada komiteesid, sealhulgas majandusuuringute komitee.

Nõukogu ja komisjon konsulteerivad omavahel ja otsustavad oma koostöömeetodid ühise kokkuleppe põhjal.

Komisjon võtab vastu oma kodukorra, selleks et tagada iseenese ja oma talituste töö kooskõlas käesoleva lepingu sätetega. Komisjon tagab kodukorra avaldamise."

4) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 17

Komisjon avaldab igal aastal hiljemalt kuu aega enne Euroopa Parlamendi istungjärgu algust üldaruande ühenduse tegevuse kohta."

5) Artiklisse 18 lisatakse järgmine lõik:

"Nõukogu kehtestab kvalifitseeritud häälteenamusega kõik väljamaksed, mida tehakse töötasu asemel."

6) Lisatakse järgmised artiklid:

"Artikkel 20a

Euroopa Parlament võib oma liikmete häälteenamusega taotleda, et komisjon esitaks asjakohased ettepanekud küsimuste kohta, mille puhul ta peab käesoleva lepingu rakendamisel vajalikuks ühenduse õigusakti vastuvõtmist.

Artikkel 20b

Ilma et see piiraks käesoleva lepinguga teistele institutsioonidele või asutustele antud volitusi, võib Euroopa Parlament oma kohustusi täites liikmete ühe neljandiku nõudmisel asutada ajutise uurimiskomisjoni, et uurida väidetavaid rikkumisi või halduslikku omavoli ühenduse õiguse rakendamisel, välja arvatud juhud, kui väidetavaid fakte uurib kohus ja kui asi on alles kohtumenetluses.

Ajutine uurimiskomisjon lakkab olemast oma aruande esitamise järel.

Üksikasjalikud sätted, mis reguleerivad uurimisõiguse kasutamist, määratakse kindlaks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisel kokkuleppel.

Artikkel 20c

Igal liidu kodanikul ning igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus kas üksikult või koos teiste kodanike või isikutega pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole küsimuses, mis kuulub ühenduse tegevusvaldkondadesse ja mis teda otseselt puudutab.

Artikkel 20d

1. Euroopa Parlament määrab ombudsmani, kes on volitatud igalt liidu kodanikult või igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, vastu võtma kaebusi haldusliku omavoli juhtude kohta ühenduse institutsioonide või asutuste tegevuses; välja on arvatud Euroopa Kohus ja esimese astme kohus, kui need tegutsevad

õigusemõistjana.

Kooskõlas oma kohustustega korraldab ombudsman kas omal algatusel, otseselt talle või siis Euroopa Parlamendi liikme kaudu esitatud kaebuste põhjal uurimise, kui ta leiab selleks olevat alust, välja arvatud juhud, kui väidetavad faktid on või on olnud kohtumenetluse objektiks. Kui ombudsman tuvastab haldusliku omavoli juhtumi, esitab ta asja vastavale institutsioonile, kellel on aega kolm kuud, et ombudsmani oma seisukohast informeerida. Seejärel saadab ombudsman ettekande Euroopa Parlamendile ja vastavale institutsioonile. Kaebuse esitanud isikut informeeritakse uurimise tulemustest.

Ombudsman esitab igal aastal Euroopa Parlamendile aruande oma uurimiste tulemustest.

2. Ombudsman nimetatakse iga Euroopa Parlamendi valimise järel viimasega samaks ametiajaks. Ombudsmani võib ametisse tagasi nimetada.

Euroopa Kohus võib Euroopa Parlamendi taotlusel ombudsmani ametist tagandada, kui ta ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema kohustuste täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsisel üleastumises.

3. Ombudsman on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Nende kohustuste täitmisel ta ei taotle ega saa juhiseid üheltki asutuselt. Ametisoleku ajal ei tohi ombudsman töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal.

4. Euroopa Parlament määrab pärast komisjoni arvamuse taotlemist ja kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse tegeva nõukogu heakskiidul kindlaks tegevusjuhendi ja üldised tingimused, mis reguleerivad ombudsmani kohustuste täitmist."

7) Artikli 21 kolmas lõige asendatakse järgmisega:

"3. Euroopa Parlament koostab ettepaneku otsesteks ja üldisteks valimisteks ühtse menetluse kohaselt kõikides liikmesriikides või kõikidele liikmesriikidele ühistel põhimõtetel.

Saanud nõusoleku Euroopa Parlamendilt, kes teeb otsuse oma liikmete häälteenamusega, määrab nõukogu ühehäälselt asjakohased sätted, mida ta soovib liikmesriikidel vastu võtta kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega."

8) Artikkel 24 asendatakse järgmisega:

"Euroopa Parlament arutab komisjoni esitatud iga-aastast üldaruannet lahtisel istungil.

Kui Euroopa Parlamendi päevakorda esitatakse umbusaldusavaldus komisjoni tegevuse kohta, ei pane Euroopa Parlament seda hääletusele varem kui kolme päeva möödumisel selle päevakorda esitamisest ning umbusaldusavaldus otsustatakse ainult avalikul hääletusel.

Kui umbusaldusavalduse poolt on vähemalt kaks kolmandikku antud häältest, mis esindavad Euroopa Parlamendi liikmete enamust, siis astuvad komisjoni liikmed täies koosseisus tagasi. Nad jätkavad asjaajamist seni, kuni nad asendatakse kooskõlas artikliga 10. Sellisel juhul lõpeb nende asemele nimetatud komisjoni liikmete ametiaeg kuupäeval, mil oleks lõppenud täies koosseisus tagasi astuma sunnitud komisjoni liikmete ametiaeg."

9) Lisatakse järgmised artiklid:

"Artikkel 27

Nõukogu koosneb kõigi liikmesriikide esindajatest ministri tasandil, kellel on volitused võtta selle liikmesriigi valitsuse nimel siduvaid kohustusi.

Eesistuja ametikohta täidavad nõukogus kõik liikmesriigid kordamööda kuuekuulise tähtaja jooksul järgmises liikmesriikide järjekorras:

– esimese kuueaastase perioodi jooksul: Belgia, Taani, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Portugal, Ühendkuningriik;

– järgneva kuueaastase perioodi jooksul: Taani, Belgia, Kreeka, Saksamaa, Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia, Iirimaa, Madalmaad, Luksemburg, Ühendkuningriik, Portugal.

Artikkel 27a

Nõukogu tuleb kokku eesistuja kutsel kas eesistuja enda algatusel või ühe nõukogu liikme või komisjoni taotlusel.”

10) Lisatakse järgmised artiklid:

“Artikkel 29

Nõukogu määrab kvalifitseeritud hälteenamusega kindlaks komisjoni presidendi ja liikmete, samuti Euroopa Kohtu presidendi, kohtunike, advokaatide ja kohtusekretäri palgad, toetused ning pensionid. Kvalifitseeritud hälteenamusega määrab nõukogu kindlaks ka kõik väljamaksed, mis tehakse töötasu asemel.

Artikkel 30

1. Liikmesriikide alalistest esindajatest koosnev komitee vastutab nõukogu töö ettevalmistamise ja talle nõukogu poolt pandud ülesannete täitmise eest.

2. Nõukogu abistab peasekretariaat peasekretäri juhtimisel. Peasekretäri määrab ühehäälselt nõukogu.

Nõukogu otsustab peasekretariaadi struktuuri.

3. Nõukogu võtab vastu oma kodukorra.”

11) Artikkel 32 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 32

Euroopa Kohus koosneb kolmeteistkümnest kohtunikust.

Euroopa Kohus tuleb kokku täiskoguna. Ta võib moodustada ka kodasid, millest igaühes on kolm või viis kohtunikku, selleks et teha teatud ettevalmistavaid uurimistoiminguid või lahendada teatud liiki kohtuasju kooskõlas selleks kehtestatud reeglitega.

Euroopa Kohus tuleb kokku täiskoguna, kui menetluse pooleks olev liikmesriik või ühenduse institutsioon seda taotleb.

Euroopa Kohtu taotluse põhjal võib nõukogu ühehäälselt suurendada kohtunike arvu ning teha vajalikke kohandusi käesoleva artikli teises ja kolmandas lõigus ning artikli 32b teises lõigus.”

12) Artikkel 32d asendatakse järgmisega:

“Artikkel 32d

1. Euroopa Kohtu juurde luuakse esimese astme kohus, kelle pädevuses on lahendada esimese astmena teatud liiki hagnosisid või menetlusi, mis on kindlaks määratud kooskõlas lõikes 2 esitatud tingimustega, ja kelle otsuste peale on õigus edasi kaevata Euroopa Kohtusse üksnes õigusküsimustes ning kooskõlas põhikirjas esitatud tingimustega. Esimese astme kohus ei ole pädev lahendama küsimusi, mille suhtes artikli 41 järgi taotletakse eelotsust.

2. Euroopa Kohtu taotlusel ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga määrab nõukogu ühehäälselt kindlaks lõikes 1 märgitud hagnosisid või menetluste liigid ja esimese astme kohtu koosseisu ning võtab vastu Euroopa Kohtu põhikirja vajalikud kohandused ja täiendused. Kui nõukogu ei otsusta teisiti, kohaldatakse esimese astme kohtu suhtes käesoleva lepingu sätteid Euroopa Kohtu kohta, eriti Euroopa Kohtu põhikirja protokollis sätteid.

3. Esimese astme kohtu liikmed valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kohtunikuametisse määramiseks pädevad; nad nimetatakse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks. Liikmeskonda uuendatakse osaliselt iga kolme aasta järel. Ametiaja lõppemisel võib liikme tagasi nimetada.

4. Esimese astme kohus kehtestab oma kodukorra kokkuleppel Euroopa Kohtuga. Kodukorra puhul on nõutav nõukogu ühehääline heakskiit.”

13) Artikkel 33 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 33

Euroopa Kohtu pädevuses on lahendada liikmesriigi või nõukogu hagnosis komisjoni otsuste või soovitude tühistamiseks pädevuse puudumise, olulise menetlusnormi rikkumise, käesoleva lepingu või selle rakendusnormi rikkumise või võimu kuritarvitamise tõttu. Sellegipoolest ei uuri Euroopa Kohus majanduslikest faktidest või oludest tuleneva olukorra hinnangut, mille valgusel komisjon otsuse tegi või soovitus andis, välja arvatud juhul kui komisjonile heidetakse ette võimu kuritarvitamist või ilmselget käesoleva lepingu või selle rakendusnormi rikkumist.

Artiklis 48 viidatud ettevõtjad ja ühingud võivad samadel tingimustel alustada menetlust neid puudutava individuaalse otsuse või soovitus vastu või neid mõjutava üldise otsuse või soovitus vastu, mille nad leiavad hõlmavat võimu kuritarvitamist.

Käesoleva artikli esimeses kahes lõikes sätestatud menetlusi tuleb alustada ühe kuu jooksul otsuse või soovitus vastavalt kas teatavakstegemisest või avaldamisest.

Samadel tingimustel on Euroopa Kohtu pädevuses Euroopa Parlamendi poolt oma õiguste kaitseks esitatud hagid.”

14) Lisatakse järgmine jagu:

“5. jagu

Kontrollikoda

Artikkel 45a

Auditeerimise tagab kontrollikoda.

Artikkel 45b

1. Kontrollikoda koosneb 12 liikmest.

2. Kontrollikoja liikmed valitakse isikute hulgast, kes kodumaal kuuluvad või on kuulunud organisatsioonivälistesse auditeerimisasutustesse või kes on eriti pädevad selle ametikoha jaoks. Nende sõltumatus peab olema väljaspool kahtlust.

3. Kontrollikoja liikmed nimetab ühehäälselt kuueks aastaks ametisse nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.

Kontrollikoda esimest korda ametisse määrates nimetatakse siiski neli loosiga valitud liiget ametisse ainult neljaks aastaks.

Kontrollikoja liikmeid võib ametisse tagasi nimetada.

Liikmed valivad enda seast kolmeks aastaks kontrollikoja presidendi. Presidenti võib tagasi valida.

4. Ühenduse üldistes huvides on kontrollikoja liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Oma kohustuste täitmisel ei taotle ega võta nad vastu juhiseid üheltki valitsuselt ega mingilt muult organilt. Nad hoiduvad kõigest, mis on kokkusobimatu nende kohustustega.

5. Kontrollikoja liikmed ei või oma ametiaja jooksul töötada ühelgi teisel tasustataval ega mitte-tasustataval ametikohal. Oma kohustusi täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama sellest tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste suhtes või soodustuste vastuvõtmisel pärast oma ametiaja lõppemist.

6. Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad kontrollikoja liikme kohustused ametist lahkumisel või Euroopa Kohtu otsusega ametist tagandamisel lõike 7 alusel.

Sel viisil tekkinud vaba ametikoht täidetakse liikme ülejäänud ametiajaks.

Kui ametist tagandamine välja arvata, jäävad kontrollikoja liikmed ametisse kuni asendamiseni.

7. Kontrollikoja liiget võib ametist vabastada või ilma jätta õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi ainult juhul, kui Euroopa Kohus kontrollikoja taotluse põhjal leiab,

et ta ei vasta enam oma ametikoha nõuetele või ei täida sellest tulenevaid kohustusi.

8. Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks kontrollikoja presidendi ja liikmete teenistustingimused, eelkõige nende palgad, toetused ja pensionid. Sama häälteenamusega määrab ta kõik maksed, mida tehakse töötasu asemel.

9. Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokolli sätteid, mida kohaldatakse Euroopa Kohtu kohtunike suhtes, kohaldatakse ka kontrollikoja liikmete suhtes.

Artikkel 45c

1. Kontrollikoda kontrollib ühenduse kõigi tulude ja kulude raamatupidamiskontosid. Ta kontrollib ka kõigi ühenduse loodud asutuste tulude ja kulude raamatupidamiskontosid niivõrd, kui võrd asjassepuutuv asutamiskontrolli ei välista.

Kontrollikoda teeb Euroopa Parlamendile ja nõukogule avalduse, mis kinnitab raamatupidamiskontode usaldatavust ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

2. Kontrollikoda kontrollib, kas kogu tulu on laekunud ning kõik kulutused on tehtud seaduslikult ja korrektselt ning kas finantshaldus on olnud usaldusväärne.

Tulusid kontrollitakse nii saadaolevate summade kui ka tegelikult ühendusele makstud summade alusel.

Kulusid kontrollitakse nii maksekohustuste kui ka tehtud väljamaksete alusel.

Need kontrollimised võivad toimuda enne kõnesoleva eelarveaasta raamatupidamiskontode sulgemist.

3. Auditeerimine põhineb dokumentidel, vajaduse korral kontrollitakse ühenduse muudes institutsioonides ja liikmesriikides kohapeal. Liikmesriikides kontrollitakse koostöös liikmesriikide auditeerimisasutustega, või kui neil puuduvad vajalikud volitused, siis riigi pädevate talitustega. Need asutused või talitused teatavad kontrollikoja, kas nad kavatsevad auditeerimisest osa võtta.

Ühenduse muud institutsioonid ja liikmesriikide auditeerimisasutused, või kui neil puuduvad vajalikud volitused, siis riikide pädevad talitused annavad kontrollikoja viimase nõudmisel üle dokumendid või teabe, mida see oma ülesande täitmiseks vajab.

4. Iga eelarveaasta lõppemise järel koostab kontrollikoda aastaaruande. See saadetakse ühenduse muudele institutsioonidele ning avaldatakse koos nende institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele Euroopa Ühenduste Teatajas.

Kontrollikoda võib igal ajal teha märkusi, eelkõige eriettekannete vormis, konkreetsete küsimuste kohta ning esitada ühenduse mõne teise institutsiooni taotlusel arvamusi.

Oma aastaaruanded, eriettekanded või arvamused võtab kontrollikoda vastu oma liikmete häälteenamusega.

Ta aitab Euroopa Parlamendil ja nõukogul kasutada oma volitusi eelarve täitmise kontrollimisel.

5. Kontrollikoda koostab ühtlasi eraldi aastaaruande sedastamiseks, kas lõikes 1 märkimata kulu ja tulu arvestamine on toimunud korrektselt ning kas komisjoni sellega seotud finantshaldus on olnud usaldusväärne. Kontrollikoda koostab kõnealuse aruande kuue kuu jooksul alates neid raamatupidamiskontosid hõlmava eelarveaasta lõpust ja esitab selle komisjonile ning nõukogule. Komisjon saadab selle Euroopa Parlamendile."

15) Artikkel 78c asendatakse järgmisega:

"Artikkel 78c

"Komisjon täidab eelarvet oma vastutusel ja määratud assigneeringute piires kooskõlas artikli 78h alusel kehtestatud määruste sätetega ning võttes arvesse usaldusväärse finantshalduse põhimõtteid. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd, et tagada nende assigneeringute kasutamine usaldusväärse finantshalduse põhimõtete kohaselt.

Määrustes sätestatakse üksikasjalikud reeglid, kuidas iga institutsioon osaleb oma kulutuste

tegemisel.

Halduselarve piires võib komisjon artikli 78h alusel kehtestatud määrustes sätestatud ulatuses ja tingimustel kanda assigneeringuid üle ühest peatükist teise või ühest alajaotusest teise."

16) Artiklid 78e ja 78f tunnistatakse kehtetuks.

17) Artikkel 78g asendatakse järgmisega:

"Artikkel 78g

1. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsustava nõukogu soovitusel põhjal kinnitab Euroopa Parlament komisjoni tegevuse eelarve täitmise. Selleks vaatavad nõukogu ja Euroopa Parlament kordamööda läbi artiklis 78d märgitud raamatupidamisaruande ja bilansi, kontrollikoja aastaaruande koos auditeeritud institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele ja kõik kontrollikoja esitatud asjassepuutuvad eriaruanded.

2. Enne komisjoni tegevuse kinnitamist või mingil muul eesmärgil seoses oma volituste kasutamisega eelarve täitmise võib Euroopa Parlament soovida komisjoni ära kuulata kulutuste tegemise või finantskontrollisüsteemide toimimise kohta. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile viimase taotlusel vajalikku informatsiooni.

3. Komisjon astub kõik vajalikud sammud, et reageerida märkustele kinnitamisesotsustes ja Euroopa Parlamendi muudele kulutuste tegemisega seotud märkustele, samuti kommentaaridele, mis kaasnevad nõukogu vastuvõetud soovitusetega kinnitamisel.

Euroopa Parlamendi või nõukogu taotlusel kannab komisjon ette nende märkuste ja kommentaaride põhjal võetud meetmetest ja eriti juhtnööridest, mis on antud eelarve täitmise eest vastutavatele ametiasutustele. Need ettekanded edastatakse ka kontrollikojale."

18) Artikkel 78h asendatakse järgmisega:

"Artikkel 78h

Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja kontrollikoja arvamuse saamist ühehäälselt otsustab nõukogu:

a) koostab finantsmääruse, milles täpsustatakse eelkõige eelarve koostamise ja täitmise ning aruannete esitamise ja auditeerimise kord;

b) määrab meetodid ja menetluse, mille abil ühenduse omavahendeid käsitleva korraga ettenähtud eelarvetulud tehakse komisjonile kättesaadavaks, ning määrab meetmed, mida vajaduse korral võetakse sularahanõudluse rahuldamiseks;

c) kehtestab reeglid finantskontrolöride, eelarvevahendite kasutajate ja peaarvepidajate vastutuse kohta ning asjakohase inspekteerimise korraldamiseks."

19) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 78i

Liikmesriigid võtavad ühenduse finantshuve kahjustavate pettuste vastu samu meetmeid, mida nad kasutavad omaenda finantshuve kahjustavate pettuste vastu.

Ilma et see piiraks käesoleva lepingu teiste sätete kohaldamist, koordineerivad liikmesriigid oma tegevust, mille eesmärk on kaitsta ühenduse finantshuve pettuse eest. Selleks organiseerivad nad komisjoni abiga tiheda ja regulaarse koostöö oma pädevate valitsusasutuste vahel."

20) Artikli 79 punkt a asendatakse järgmisega:

"a) Käesolevat lepingut ei kohaldata Fääri saarte suhtes."

21) Artiklid 96 ja 98 tunnistatakse kehtetuks.

IV JAOTIS

EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUSE ASUTAMISLEPINGUT MUUTVAD SÄTTED

Artikkel 1

Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut muudetakse vastavalt käesoleva artikli sätetele.

1) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 3

1. Ühendusele antud ülesandeid täidavad järgmised institutsioonid:

- EUROOPA PARLAMENT,
- NÕUKOGU,
- KOMISJON,
- EUROOPA KOHUS,
- KONTROLLIKODA.

Iga institutsioon toimib talle käesoleva lepinguga antud volituste piires.

2. Nõukogu ja komisjoni abistab nõuandva pädevusega majandus- ja sotsiaalkomitee."

2) Lisatakse järgmised artiklid:

"Artikkel 107a

Euroopa Parlament võib oma liikmete häälteenamusega taotleda, et komisjon esitaks asjakohased ettepanekud küsimuste kohta, mille puhul ta peab käesoleva lepingu rakendamisel vajalikuks ühenduse õigusakti vastuvõtmist.

Artikkel 107b

Ilma et see piiraks käesoleva lepinguga teistele institutsioonidele või asutustele antud volitusi, võib Euroopa Parlament oma kohustusi täites liikmete ühe neljandiku nõudmisel asutada ajutise uurimiskomisjoni, et uurida väidetavaid rikkumisi või halduslikku omavoli ühenduse õiguse rakendamisel, välja arvatud juhud, kui väidetavaid fakte uurib kohus ja kui kohtumenetlus pole veel lõppenud.

Ajutine uurimiskomisjon lõpetab tegevuse pärast oma aruande esitamist.

Üksikasjalikud sätted uurimisõiguse kasutamiseks määratakse kindlaks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisel kokkuleppel.

Artikkel 107c

Igal liidu kodanikul ning igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, on õigus kas üksikult või koos teiste kodanike või isikutega pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole küsimuses, mis kuulub ühenduse tegevusvaldkonda ja mis teda otseselt puudutab.

Artikkel 107d

1. Euroopa Parlament määrab ombudsmani, kes on volitatud igalt liidu kodanikult või igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kes elab või kelle registrijärgne asukoht on mõnes liikmesriigis, vastu võtma kaebusi haldusomavoli juhtude kohta ühenduse institutsioonide või asutuste tegevuses; välja on arvatud Euroopa Kohus ja esimese astme kohus, kui need tegutsevad õigusemõistjana.

Kooskõlas oma kohustustega korraldab ombudsman kas omal algatusel, otse talle või Euroopa Parlamendi liikme kaudu esitatud kaebuse põhjal uurimise, kui ta leiab selle põhjendatud olevat,

välja arvatud juhud, kui väidetavad faktid on või on olnud kohtumenetluse objektiks. Kui ombudsman tuvastab haldusomavolijuhtumi, esitab ta küsimuse asjaomasele institutsioonile, kes teatab kolme kuu jooksul ombudsmanile oma seisukoha. Seejärel saadab ombudsman ettekande Euroopa Parlamendile ja asjaomasele institutsioonile. Kaebuse esitanud isikule teatatakse uurimise tulemused.

Ombudsman esitab igal aastal Euroopa Parlamendile aruande oma uurimiste tulemustest.

2. Ombudsman nimetatakse iga Euroopa Parlamendi valimise järel viimasega samaks ametiajaks. Ombudsmani võib ametisse tagasi nimetada.

Euroopa Kohus võib Euroopa Parlamendi taotlusel ombudsmani ametist tagandada, kui ta ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema kohustuste täitmiseks või kui ta on süüdi tõsisel üleastumises.

3. Ombudsman on oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatu. Nende kohustuste täitmisel ta ei taotle ega saa juhiseid ühelgi organisatsioonilt. Ametisoleku ajal ei tohi ombudsman töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal.

4. Euroopa Parlament määrab pärast komisjoni arvamuse taotlemist ja kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse tegeva nõukogu heakskiidul kindlaks ombudsmani kohustuste täitmist käsitleva tegevusjuhendi ja üldised tingimused."

3) Artikli 108 kolmas lõige asendatakse järgmisega:

"3. Euroopa Parlament koostab ettepanekud otsesteks ja üldisteks valimisteks ühtse menetluse kohaselt kõikides liikmesriikides.

Saanud nõusoleku Euroopa Parlamendilt, kes teeb otsuse oma liikmete häälteenamusega, määrab nõukogu ühehäälselt asjakohased sätted, mida ta soovib liikmesriikidel vastu võtta kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega."

4) Artikli 114 teisele lõigule lisatakse järgmine lause:

"Sellisel juhul lõpeb nende asemele nimetatud komisjoni liikmete ametiaeg kuupäeval, mil oleks lõppenud täies koosseisus tagasi astuma sunnitud komisjoni liikmete ametiaeg."

5) Lisatakse järgmised artiklid:

"Artikkel 116

Nõukogu koosneb iga liikmesriigi esindajatest ministri tasandil, kellel on volitused võtta selle liikmesriigi valitsuse nimel siduvaid kohustusi.

Eesistuja ametikohta täidavad nõukogus kõik liikmesriigid kordamööda kuuekuulise tähtaja jooksul järgmises liikmesriikide järjekorras:

– esimese kuueaastase perioodi jooksul: Belgia, Taani, Saksamaa, Kreeka, Hispaania, Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Portugal, Ühendkuningriik;

– järgneva kuueaastase perioodi jooksul: Taani, Belgia, Kreeka, Saksamaa, Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia, Iirimaa, Madalmaad, Luksemburg, Ühendkuningriik, Portugal.

Artikkel 117

Nõukogu tuleb kokku eesistuja kutsel kas eesistuja enda algatusel või ühe nõukogu liikme või komisjoni taotlusel."

6) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 121

1. Liikmesriikide alalistest esindajatest koosnev komitee vastutab nõukogu töö ettevalmistamise ja talle nõukogu poolt pandud ülesannete täitmise eest.

2. Nõukogu abistab peasekretariaat peasekretäri juhtimisel. Peasekretäri määrab ühehäälselt nõukogu.

Nõukogu otsustab peasekretariaadi struktuuri.

3. Nõukogu võtab vastu oma kodukorra."

7) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 123

Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks komisjoni presidendi ja liikmete, samuti Euroopa Kohtu presidendi, kohtunike, kohtujuristide ja kohtusekretäri palgad, toetused ning pensionid. Kvalifitseeritud häälteenamusega määrab nõukogu kindlaks ka kõik väljamaksed, mis tehakse töötasu asemel."

8) Lisatakse järgmised artiklid:

"Artikkel 125

Komisjon avaldab igal aastal hiljemalt kuu aega enne Euroopa Parlamendi istungjärgu algust üldaruande ühenduse tegevuse kohta.

Artikkel 126

1. Komisjon koosneb kahekümnest liikmest, kes valitakse nende üldisest asjatundlikkusest lähtudes ja kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust.

Komisjoni liikmete arvu võib nõukogu ühehäälselt muuta.

Komisjoni liikmeteks võivad olla ainult liikmesriikide kodanikud.

Komisjonis peab olema vähemalt üks kodanik igast liikmesriigist, aga mitte rohkem kui kaks ühe ja sama riigi kodakondsusega liiget.

2. Ühenduse üldistes huvides on komisjoni liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Oma kohustuste täitmisel ei taotle ega võta nad vastu juhiseid üheltki valitsuselt ega mingilt muult organilt. Nad hoiduvad kõigest, mis on kokkusobimatu nende kohustustega. Iga liikmesriik kohustub seda põhimõtet austama ega püüa komisjoni liikmeid nende ülesannete täitmisel mõjutada.

Oma ametiaja jooksul ei või komisjoni liikmed töötada ühelgi teisel tasustataval ega mitte-tasustataval ametikohal. Oma ülesandeid täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama oma ametikohast tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste suhtes või soodustuste vastuvõtmisel pärast komisjoni liikme ametist lahkumist. Nende kohustuste rikkumise korral võib Euroopa Kohus nõukogu või komisjoni avalduse põhjal otsustada, et asjassepuutuv liige tuleb vastavalt asjaoludele kas ametist tagandada vastavalt artikli 129 sätetele või jätta ilma õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi.

Artikkel 127

1. Vastavalt lõikes 2 sätestatud menetlusele nimetatakse komisjoni liikmed ametisse viieks aastaks, arvestades vajaduse korral artiklis 114 sätestatud.

Komisjoni liikmeid võib ametisse tagasi nimetada.

2. Ühisel kokkuleppel ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga nimetavad liikmesriikide valitsused isiku, kelle nad kavatsevad nimetada komisjoni presidendiks.

Presidendikandidaadiga konsulteerides nimetavad liikmesriikide valitsused teised isikud, keda nad kavatsevad nimetada komisjoni liikmeteks.

Komisjoni presidendiks ja teisteks komisjoni liikmeteks niiviisi nimetatud isikud kiidetakse Euroopa Parlamendis hääletamisel heaks ühtse nimekirjana. Olles saanud Euroopa Parlamendi heakskiidu, nimetatakse president ja komisjoni teised liikmed ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel.

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse esimest korda komisjoni presidendi ja teiste liikmete suhtes,

kelle ametiaeg algab 7. jaanuaril 1995.

Komisjoni president ja teised liikmed, kelle ametiaeg algab 7. jaanuaril 1993, nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel. Nende ametiaeg lõpeb 6. jaanuaril 1995.

Artikkel 128

Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad komisjoni liikme kohustused ametist lahkumisel või tagandamisel.

Sel viisil tekkinud vabale ametikohale nimetatakse liikme ülejäänud ametiajaks liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel uus liige. Nõukogu võib ühehäälselt otsustada, et niisugust vaba ametikohta ei ole vaja täita.

Presidendi ametist lahkumise, tagandamise või surma korral täidetakse tema ametikoht ülejäänud ametiajaks. Presidendi asendamiseks kohaldatakse artikli 127 lõikes 2 sätestatud menetlust.

Kui tagandamine artikli 129 põhjal välja arvata, jäävad komisjoni liikmed ametisse seni, kuni nad on asendatud.

Artikkel 129

Kui komisjoni liige ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema ametiülesannete täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsisel ülestumises, võib Euroopa Kohus ta nõukogu või komisjoni avalduse põhjal ametist tagandada.

Artikkel 130

Komisjon võib oma liikmete hulgast nimetada asepresidendi või kaks asepresidenti.

Artikkel 131

Nõukogu ja komisjon konsulteerivad omavahel ja otsustavad oma koostöömeetodid ühise kokkuleppe põhjal.

Komisjon võtab vastu oma kodukorra, selleks et tagada iseenese ja oma talituste töö kooskõlas käesoleva lepingu sätetega. Komisjon tagab kodukorra avaldamise.

Artikkel 132

Komisjon teeb otsused artiklis 126 sätestatud liikmete arvu häälteenamusega.

Komisjoni istung on otsustusvõimeline ainult siis, kui sellest võtab osa kodukorraga ettenähtud arv liikmeid."

9) Artikkel 133 tunnistatakse kehtetuks.

10) Artikkel 137 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 137

Euroopa Kohus koosneb kolmeteistkümnest kohtunikust.

Euroopa Kohus tuleb kokku täiskoguna. Ta võib moodustada ka kodasid, millest igaühes on kolm või viis kohtunikku, selleks et teha teatud ettevalmistavaid uurimistoiminguid või lahendada teatud liiki kohtuasju kooskõlas selleks kehtestatud reeglitega.

Euroopa Kohus tuleb kokku täiskoguna, kui menetluse pooleks olev liikmesriik või ühenduse institutsioon seda taotleb.

Euroopa Kohtu taotluse põhjal võib nõukogu ühehäälselt suurendada kohtunike arvu ning teha vajalikke kohandusi käesoleva artikli teises ja kolmandas lõigus ning artikli 139 teises lõigus."

11) Artikkel 140a asendatakse järgmisega:

"Artikkel 140a

1. Euroopa Kohtu juurde luuakse esimese astme kohus, kelle pädevuses on lahendada esimese astmena teatud liiki hagisid või menetlusi, mis on kindlaks määratud kooskõlas lõikes 2 esitatud tingimustega, ja kelle otsuste peale on õigus edasi kaevata Euroopa Kohtusse üksnes õigusküsimustes ning kooskõlas põhikirjas esitatud tingimustega. Esimese astme kohus ei ole pädev lahendama küsimusi, mille suhtes artikli 150 järgi taotletakse eelotsust.

2. Euroopa Kohtu taotlusel ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja komisjoniga määrab nõukogu ühehäälselt kindlaks lõikes 1 märgitud hagide või menetluste liigid ja esimese astme kohtu koosseisu ning võtab vastu Euroopa Kohtu põhikirja vajalikud kohandused ja täiendused. Kui nõukogu ei otsusta teisiti, kohaldatakse esimese astme kohtu suhtes käesoleva lepingu sätteid Euroopa Kohtu kohta, eriti Euroopa Kohtu põhikirja protokolli sätteid.

3. Esimese astme kohtu liikmed valitakse isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kohtunikuametisse määramiseks pädevad; nad nimetatakse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel kuueks aastaks. Liikmeskonda uuendatakse osaliselt iga kolme aasta järel. Ametiaja lõppemisel võib liikme tagasi nimetada.

4. Esimese astme kohus kehtestab oma kodukorra kokkuleppel Euroopa Kohtuga. Kodukorra puhul on nõutav nõukogu ühehääline heakskiit."

12) Artikkel 143 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 143

1. Kui Euroopa Kohus leiab, et liikmesriik ei ole täitnud käesolevast lepingust tulenevat kohustust, siis nõutakse sellelt riigilt Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmist.

2. Kui komisjon on arvamusel, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole võtnud niisuguseid meetmeid, esitab ta pärast seda, kui on andnud sellele riigile võimaluse esitada oma seisukohad, põhjendatud arvamuse, milles täpsustatakse, missugustes punktides asjassepuutuv liikmesriik ei ole täitnud Euroopa Kohtu otsust.

Kui asjassepuutuv liikmesriik ei võta vajalikke meetmeid Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks komisjoni seatud tähtaja jooksul, võib komisjon anda asja Euroopa Kohtusse. Seejuures näitab ta ära põhisumma või trahvi suuruse, mida ta asjaolusid arvestades peab sobivaks lasta asjassepuutuval liikmesriigil maksta.

Kui Euroopa Kohus leiab, et asjassepuutuv liikmesriik ei ole tema otsust täitnud, võib ta sellele määrata põhisumma või trahvi.

See menetlus ei piira artikli 142 kohaldamist."

13) Artikkel 146 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 146

Euroopa Kohus kontrollib nõukogu ja komisjoni õigusaktide õiguspärasust, välja arvatud soovitusel ja arvamused, ning nende Euroopa Parlamendi õigusaktide õiguspärasust, mille eesmärgiks on tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele.

Selleks on Euroopa Kohtu pädevuses lahendada liikmesriigi, nõukogu või komisjoni hagisid, mille aluseks on pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, käesoleva lepingu või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine.

Samadel tingimustel on Euroopa Kohtu pädevuses Euroopa Parlamendi poolt oma õiguste kaitseks esitatud hagid.

Iga füüsiline või juriidiline isik võib samadel tingimustel alustada menetlust temale adresseeritud otsuse vastu ja sellise otsuse vastu, mis teda otseselt ja isiklikult puudutab, kuigi vormiliselt on see teisele isikule adresseeritud määrus või otsus.

Käesolevas artiklis sätestatud menetlust tuleb alustada kahe kuu jooksul vastavalt kas meetme avaldamisest või teatavakstegemisest hagejale või nende puudumisel kahe kuu jooksul pärast päeva, mil hageja sellest teada sai."

[Artiklit 156 muudeti samuti 26. juuli 1999. aasta protokolliga järgmiselt:

“Olenemata artikli 146 viiendas lõigus ettenähtud tähtaja lõppemisest võib menetluses, kus arutamisele tuleb nõukogu või komisjoni määrus, iga menetlusosaline taotleda Euroopa Kohtult artikli 146 teises lõigus esitatud alustel selle määruse kohaldamata jätmist.”¹

14) Lisatakse järgmine jagu:

“5. jagu

Kontrollikoda

Artikkel 160a

Auditeerimise tagab kontrollikoda.

Artikkel 160b

1. Kontrollikoda koosneb 12 liikmest.

2. Kontrollikoja liikmed valitakse isikute hulgast, kes kodumaal kuuluvad või on kuulunud organisatsioonivälistesse auditeerimisasutustesse või kes on eriti pädevad selle ametikoha jaoks. Nende sõltumatus peab olema väljaspool kahtlust.

3. Kontrollikoja liikmed nimetab ühehäälselt kuueks aastaks ametisse nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.

Kontrollikoda esimest korda ametisse määrates nimetatakse siiski neli loosiga valitud liiget ametisse ainult neljaks aastaks.

Kontrollikoja liikmeid võib ametisse tagasi nimetada.

Liikmed valivad enda seast kolmeks aastaks kontrollikoja presidendi. Presidenti võib tagasi valida.

4. Ühenduse üldistes huvides on kontrollikoja liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Oma kohustuste täitmisel ei taotle ega võta nad vastu juhiseid üheltpki valitsuselt ega mingilt muult organilt. Nad hoiduvad igasugusest tegevusest, mis on kokkusobimatu nende kohustustega.

5. Kontrollikoja liikmed ei või oma ametiaja jooksul töötada üheltpki teisel tasustataval ega mitte-tasustataval ametikohal. Oma ülesandeid täitma asudes kohustuvad nad pidulikult nii ametiaja jooksul kui ka pärast selle lõppemist austama sellest tulenevaid kohustusi ning eriti oma kohustust käituda ausalt ja diskreetselt teatud ametissenimetamiste suhtes või soodustuste vastuvõtmisel pärast oma ametiaja lõppemist.

6. Kui tavaline asendamine või surm välja arvata, lõpevad kontrollikoja liikme kohustused ametist lahkumisel või Euroopa Kohtu otsusega ametist tagandamisel lõike 7 alusel.

Sel viisil tekkinud vaba ametikoht täidetakse liikme ülejäänud ametiajaks.

Kui ametist tagandamine välja arvata, jäävad kontrollikoja liikmed ametisse kuni asendamiseni.

7. Kontrollikoja liiget võib ametist vabastada või ilma jätta õigusest saada pensioni või muid seda asendavaid soodustusi ainult juhul, kui Euroopa Kohus kontrollikoja taotluse põhjal leiab, et ta ei vasta enam oma ametikoha nõuetele või ei täida sellest tulenevaid kohustusi.

8. Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks kontrollikoja presidendi ja liikmete teenistustingimused, eelkõige nende palgad, toetused ja pensionid. Sama häälteenamusega määrab ta kõik väljamaksed, mida tehakse töötasu asemel.

9. Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollisätteid, mida kohaldatakse Euroopa Kohtu kohtunike suhtes, kohaldatakse ka kontrollikoja liikmete suhtes.

Artikkel 160c

1. Kontrollikoda kontrollib ühenduse kõigi tulude ja kulude raamatupidamiskontosid. Ta kontrollib ka kõigi ühenduse loodud asutuste tulude ja kulude raamatupidamiskontosid niivõrd, kui võrd asjassepuutuv asutamisakt sellist kontrolli ei välista.

Kontrollikoda teeb Euroopa Parlamendile ja nõukogule avalduse, mis kinnitab raamatupidamiskontode usaldatavust ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

2. Kontrollikoda kontrollib, kas kogu tulu on laekunud ning kõik kulutused on tehtud seaduslikult ja korrektselt ning kas finantshaldus on olnud usaldusväärne.

Tulusid kontrollitakse nii saadaolevate summade kui ka tegelikult ühendusele makstud summade alusel.

Kulusid kontrollitakse nii maksekohustuste kui ka tehtud väljamaksete alusel.

Need kontrollimised võivad toimuda enne kõnesoleva eelarveaasta raamatupidamiskontode sulgemist.

3. Auditeerimine põhineb dokumentidel ja toimub vajaduse korral ühenduse muudes institutsioonides ja liikmesriikides kohapeal. Liikmesriikides kontrollitakse koostöös liikmesriikide auditeerimisasutustega, või kui neil puuduvad vajalikud volitused, siis riikide pädevate talitustega. Need asutused või talitused teatavad kontrollikojale, kas nad kavatsevad auditeerimisest osa võtta.

Ühenduse muud institutsioonid ja liikmesriikide auditeerimisasutused, või kui neil puuduvad vajalikud volitused, siis riikide pädevad talitused, annavad kontrollikojale viimase nõudmisel üle dokumendid või informatsiooni, mida ta oma ülesande täitmiseks vajab.

4. Iga eelarveaasta lõppemise järel koostab kontrollikoda aastaaruande. See saadetakse ühenduse muudele institutsioonidele ning avaldatakse koos nende institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele Euroopa Ühenduste Teatajas.

Kontrollikoda võib alati teha märkusi konkreetsete küsimuste kohta, eelkõige eriettekannete vormis, ning esitada ühenduse mõne teise institutsiooni taotlusel arvamusi.

Oma aastaaruanded, eriettekanDED või arvamused võtab kontrollikoda vastu oma liikmete häälteenamusega.

Ta aitab Euroopa Parlamendil ja nõukogul kasutada nende volitusi eelarve täitmise kontrollimisel."

15) Artikkel 166 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 166

Majandus- ja sotsiaalkomitee liikmete arv on järgmine:

Belgia	12
Taani	9
Saksamaa	24
Kreeka	12
Hispaania	21
Prantsusmaa	24
Iiri	9
Itaalia	24
Luksemburg	6
Madalmaad	12
Portugal	12
Ühendkuningriik	24

Nõukogu nimetab komitee liikmed ühehäälselt neljaks aastaks. Neid võib nimetada uueks ametiajaks.

Komitee liikmeid ei või siduda mingite kohustuslike juhustega. Ühenduse üldistes huvides on nad oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.

Nõukogu määrab kvalifitseeritud häälteenamusega kindlaks komitee liikmete tasu.”

16) Artikkel 168 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 168

Komitee valib oma liikmete hulgast kaheks aastaks presidendi ja juhatuse.

Ta võtab vastu oma kodukorra.

Komitee kutsub kokku selle president nõukogu või komisjoni taotlusel. Komitee võib kokku tulla ka omal algatusel.”

17) Artikkel 170 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 170

Nõukogu või komisjon peavad konsulteerima komiteega käesolevas lepingus ettenähtud juhtudel. Need institutsioonid võivad konsulteerida komiteega kõikidel juhtudel, kui nad peavad seda asjakohaseks. Ta võib arvamuse avaldada omal algatusel juhul, kui ta peab niisugust sammu asjakohaseks.

Kui nõukogu või komisjon peab vajalikuks, määrab ta komiteele oma arvamuse esitamiseks tähtaja, mis ei tohi olla lühem kui üks kuu alates kuupäevast, millal asjast teatatakse komitee presidendile. Tähtaja möödumisel ei takista arvamuse puudumine edasist tegutsemist.

Komitee ja selle osakonna arvamus koos arutelu protokolliga edastatakse nõukogule ja komisjonile.”

18) Artikli 172 lõiked 1–3 tunnistatakse kehtetuks.

19) Artikkel 173 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 173

Eelarvet rahastatakse täielikult omavahenditest, ilma et see piiraks muid tulusid.

Komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga määrab nõukogu ühehäälselt kindlaks ühenduse omavahendite süsteemiga seotud sätted, mida ta soovitab liikmesriikidel vastu võtta kooskõlas nende põhiseadusest tulenevate nõuetega.”

20) Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 173a

Eelarvedistsipliini tagamiseks ei tee komisjon mingeid ettepanekuid ühenduse õigusaktide vastuvõtmiseks, ei muuda oma ettepanekuid ega võta mingeid rakendusmeetmeid, mille puhul on tõenäoline nende märgatav mõju eelarvele, andmata tagatist, et seda ettepanekut või seda meedet saab rahastada nendest ühenduse omavahenditest, mis tulenevad nõukogu poolt artikli 173 alusel kehtestatud sätetest.”

21) Artikkel 179 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 179

Komisjon täidab eelarvet oma vastutusel ja määratud assigneeringute piires kooskõlas artikli 183 alusel kehtestatud määruste sätetega.

Määrustes sätestatakse üksikasjalikud reeglid, kuidas iga institutsioon osaleb oma kulutuste tegemisel.

Eelarve piires võib komisjon artikli 183 alusel kehtestatud määrustes sätestatud ulatuses ja tingimustel kanda assigneeringuid üle ühest peatükist teise või ühest alajaotusest teise.”

22) Artiklid 180 ja 180a tunnistatakse kehtetuks.

23) Artikkel 180b asendatakse järgmisega:

"Artikkel 180b

1. Kvalifitseeritud hääleteenamusega otsustava nõukogu soovitusel põhjal kinnitab Euroopa Parlament komisjoni tegevuse eelarve täitmisel. Selleks vaatavad nõukogu ja Euroopa Parlament kordamööda läbi artiklis 179a märgitud raamatupidamisaruande ja bilansi, kontrollikoja aastaaruande koos auditeeritud institutsioonide vastustega kontrollikoja märkustele ja kõik kontrollikoja esitatud asjassepuutuvad eriaruanded.

2. Enne komisjoni tegevuse kinnitamist või mingil muul eesmärgil seoses oma volituste kasutamise eelarve täitmisel võib Euroopa Parlament soovida komisjoni ära kuulata kulutuste tegemise või finantskontrollisüsteemide toimimise kohta. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile viimase taotlusel vajalikku informatsiooni.

3. Komisjon astub kõik vajalikud sammu, et reageerida märkustele kinnitamisotsustes ja Euroopa Parlamendi muudele kulutuste tegemisega seotud märkustele, samuti kommentaaridele, mis kaasnevad nõukogu vastuvõetud soovitustega kinnitamisel.

Euroopa Parlamendi või nõukogu taotlusel kannab komisjon ette nende märkuste ja kommentaaride põhjal võetud meetmetest ja eriti juhtnööridest, mis on antud eelarve täitmise eest vastutavatele ametiasutustele. Need ettekanded edastatakse ka kontrollikojale."

24) Artikkel 183 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 183

Komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja kontrollikoja arvamuse saamist ühehäälselt otsustab nõukogu:

a) koostab finantsmäärused, milles täpsustatakse eelkõige eelarve koostamise ja täitmise ning aruannete esitamise ja auditeerimise kord;

b) määrab meetodid ja menetluse, mille abil ühenduse omavahendeid käsitleva korraga ettenähtud eelarvetulud tehakse komisjonile kättesaadavaks, ning määrab meetmed, mida vajaduse korral võetakse sularahanõudluse rahuldamiseks;

c) kehtestab reeglid finantskontrolöride, eelarvevahendite kasutajate ja peaarvepidajate vastutuse kohta ning asjakohase inspekteerimise korraldamiseks."

25) Lisatakse järgmine artikkel:

"Artikkel 183a

Liikmesriigid võtavad ühenduse finantshuve kahjustavate pettuste vastu samu meetmeid, mida nad kasutavad omaenda finantshuve kahjustavate pettuste vastu.

Ilma et see piiraks käesoleva lepingu teiste sätete kohaldamist, koordineerivad liikmesriigid oma tegevust, mille eesmärk on kaitsta ühenduse finantshuve pettuse eest. Selleks organiseerivad nad komisjoni abiga tiheda ja regulaarse koostöö oma pädevate valitsusasutuste vahel."

26) Artikli 198 punkt a asendatakse järgmisega:

"a) Käesolevat lepingut ei kohaldata Fääri saarte suhtes."

27) Artikkel 201 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 201

Ühendus seab sisse tiheda koostöö Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooniga, koostöö üksikasjad määratakse kindlaks ühisel kokkuleppel."

28) Artiklid 204 ja 205 tunnistatakse kehtetuks.

29) Artikkel 206 asendatakse järgmisega:

"Artikkel 206

Ühendus võib ühe või mitme riigiga või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmida lepinguid, millega luuakse assotsiatsioon, mis hõlmab vastastikuseid õigusi ja kohustusi, ühismeetmeid ja

erimenetlusi.

Need lepingud sõlmib nõukogu, tehes otsuse ühehäälselt pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.

Kui sellised lepingud nõuavad käesoleva lepingu muutmist, siis tuleb kõigepealt vastu võtta muudatused vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis N sätestatud menetlusele."

V JAOTIS

SÄTTED ÜHISE VÄLIS- JA JULGEOLEKUPOLIITIKA KOHTA

Artikkel J

Käesolevaga pannakse alus ühisele välis- ja julgeolekupoliitikale, mida reguleerivad järgmised sätted.

Artikkel J.1

1. Liit ja tema liikmesriigid määratlevad ja rakendavad ühise välis- ja julgeolekupoliitika, mida reguleerivad käesoleva jaotise sätted ning mis hõlmab kõiki välis- ja julgeolekupoliitika valdkondi.

2. Ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärgid on:

- kaitsta liidu ühiseid väärtusi, põhihuve ja sõltumatust;
- tugevdada igal viisil liidu ja tema liikmesriikide julgeolekut;
- säilitada rahu ja tugevdada rahvusvahelist julgeolekut kooskõlas nii Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja kui ka Helsingi lõppakti põhimõtetega ning Pariisi harta eesmärkidega;
- edendada rahvusvahelist koostööd;
- arendada ja tugevdada demokraatiat ja õigusriigi põhimõtteid ning inimõiguste ja põhivabaduste austamist.

3. Liit taotleb neid eesmärke:

- vastavalt artiklile J.2 liikmesriikidevahelise süstemaatilise koostöö sisseseadmisega poliitika elluviimisel;
- vastavalt artiklile J.3 ühismeetmete järkjärgulise rakendamisega valdkondades, milles liikmesriikidel on tähtsaid ühishuve.

4. Liikmesriigid toetavad liidu välis- ja julgeolekupoliitikat aktiivselt ja tingimusteta lojaalsuse ja vastastikuse solidaarsuse vaimus. Nad hoiduvad igasugustest meetmetest, mis on liidu huvidega vastuolus või mis võivad kahjustada liidu kui rahvusvahelistes suhetes ühtse jõu efektiivsust. Nendest põhimõtetest kinnipidamise tagab nõukogu.

Artikkel J.2

1. Liikmesriigid informeerivad üksteist ja konsulteerivad üksteisega nõukogus mis tahes üldist huvi pakkuvast välis- ja julgeolekupoliitika küsimuses, selleks et tagada kooskõlastatud ja kokkulangevate meetmete abil oma ühendatud mõju võimalikult tõhus kasutamine.

2. Nõukogu määratleb ühise seisukoha, kui ta seda vajalikuks peab.

Liikmesriigid tagavad, et nende riiklik poliitika vastab ühistele seisukohtadele.

3. Liikmesriigid koordineerivad oma tegevust rahvusvahelistes organisatsioonides ja rahvusvahelistel konverentsidel. Niisugustel foorumitel kaitsevad nad ühiseid seisukohti.

Rahvusvahelistes organisatsioonides ja rahvusvahelistel konverentsidel, millest ei võta osa kõik liikmesriigid, kaitsevad osalevad liikmesriigid ühiseid seisukohti.

Artikkel J.3

Menetlus ühismeetmete võtmiseks välis- ja julgeolekupoliitika valdkonna küsimustes on järgmine.

1. Euroopa Ülemkogu antud üldsuuniste põhjal otsustab nõukogu, kas mingi küsimuse suhtes võetakse ühismeetmeid.

Kui nõukogu otsustab põhimõtteliselt ühismeetme kasuks, määrab ta niisuguse meetme täpse ulatuse, liidu üldised ja erieesmärgid selle elluviimisel, vajaduse korral selle kestuse, ning selle rakendamise vahendid, menetluse ja tingimused.

2. Ühismeetme võtmisel ning igas selle arengujärgus määratleb nõukogu need küsimused, mille puhul tuleb otsused teha kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kui eelneva lõigu alusel peab nõukogu otsuse tegema kvalifitseeritud häälteenamusega, arvestatakse tema liikmete hääli vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 148 lõikele 2 ja nõukogu otsuste vastuvõtmiseks on nõutav vähemalt 54 poolthäält, mis on antud vähemalt kaheksa liikme poolt.

3. Kui asjaolud muutuvad ja see mõjutab oluliselt küsimust, mille suhtes on võetud ühismeetmeid, siis vaatab nõukogu läbi selle meetme põhimõtted ja eesmärgid ning teeb vajalikud otsused. Niikaua kui nõukogu ei ole otsust langetanud, on ühismeetmete jõus.

4. Ühismeetmed on liikmesriikidele nende seisukohavõtude ja talitusviiside suhtes siduvad.

5. Igast ühismeetme alusel plaanitavast üksiku riigi seisukohavõtust või meetmest antakse teada õigeaegselt, et vajaduse korral saaks eelnevalt konsulteerida nõukogus. Eelinformatsiooni andmise kohustust ei kohaldata meetmete suhtes, mis kujutavad endast lihtsalt nõukogu otsuste ülevõtmist siseriiklikusse õigusse.

6. Olukorra muutustest ja nõukogu otsuse puudumisest tingitud tungiva vajaduse korral võivad liikmesriigid võtta vajalikke kiireloomulisi meetmeid, pidades silmas ühismeetme üldisi eesmärgi. Asjassepuutuv liikmesriik informeerib nõukogu viivitamata kõikidest niisugustest meetmetest.

7. Kui ühismeetme rakendamisel peaks esinema suuremaid raskusi, esitab liikmesriik probleemid nõukogule, kes neid arutab ja otsib kohaseid lahendusi. Niisugused lahendused ei tohi olla vastuolus ühismeetme eesmärkidega ega kahjustada selle efektiivsust.

Artikkel J.4

1. Ühine välis- ja julgeolekupoliitika hõlmab kõiki liidu julgeolekuga seotud küsimusi, kaasa arvatud lõpptulemusena ühise kaitsepoliitika kujundamine, mis aja jooksul võib viia ühiskaitseni.

2. Liit taotleb, et Lääne-Euroopa Liit (WEU), mis on Euroopa Liidu arengu lahutamatu osa, töötaks välja ja rakendaks liidu kaitsepoliitilise tähendusega otsuseid ja meetmeid. Kokkuleppel WEU institutsioonidega võtab nõukogu vastu vajaliku tegutsemiskorra.

3. Käesolevas artiklis käsitletud kaitsepoliitilise tähendusega küsimuste puhul ei kohaldata artiklis J.3 sätestatud menetlusi.

4. Käesolevas artiklis silmas peetud liidu poliitika ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning arvestab teatavate liikmesriikide Põhja-Atlandi lepingu järgseid kohustusi ja ühtib selle lepingu raames kehtestatud ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga.

5. Käesoleva artikli sätteid ei takista tihedama kahepoolse koostöö arengut kahe või enama liikmesriigi vahel WEU ja Atlandi liidu raames tingimusel, et niisugune koostöö ei ole vastuolus käesolevas jaotises sätestatud koostööga ega takista seda.

6. Käesoleva lepingu eesmärgi edendamiseks ja arvestades Brüsseli lepingu XII artiklist tulenevat 1998. aastaga lõppevat tähtaega, võib käesoleva artikli sätteid läbi vaadata artikli N lõikes 2 sätestatud korras ettekande põhjal, mille nõukogu esitab Euroopa Ülemkogule 1996. aastal ning milles sisaldub hinnang selleks ajaks tehtud edusammude ja saadud kogemuste kohta.

Artikkel J.5

1. Ühise välis- ja julgeolekupoliitika küsimustes esindab liitu eesistujariik.
2. Eesistujariik vastutab ühismeetmete rakendamise eest; selles pädevuses väljendab ta rahvusvahelistes organisatsioonides ja rahvusvahelistel konverentsidel põhimõtteliselt liidu seisukohta.
3. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud ülesannetes abistavad vajaduse korral eesistujariiki eelmiseks eesistujaks olnud ja järgmisena sellele kohale asuv liikmesriik. Nende ülesannete täitmisest võtab täiel määral osa komisjon.
4. Ilma et see piiraks artikli J.2 lõike 3 ja artikli J.3 lõike 4 kohaldamist, hoiavad liikmesriigid, kes on esindatud rahvusvahelistes organisatsioonides või rahvusvahelistel konverentsidel, millest ei võta osa kõik liikmesriigid, viimaseid informeerituna kõigist ühist huvi pakkuvatest küsimustest.

Liikmesriigid, kes on ühtlasi Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu liikmed, kooskõlastavad oma tegevuse ning hoiavad teised riigid täielikult informeerituna. Liikmesriigid, kes on julgeolekunõukogu alalised liikmed, tagavad oma funktsioonide täitmisel liidu seisukohtade ja huvide kaitse, ilma et see piiraks nende vastutust, mis johtub Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja sätetest.

Artikkel J.6

Liikmesriikide diplomaatilised ja konsulaaresindused ning komisjoni delegatsioonid kolmandates riikides ja rahvusvahelistel konverentsidel ning nende esindajad rahvusvahelistes organisatsioonides teevad koostööd, kindlustades nõukogu võetud ühiste seisukohtade ja ühismeetmete järgimise ja rakendamise.

Nad tihendavad koostööd informatsiooni vahetamise, ühishinnangute andmise ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 8c sätete rakendamisele kaasaaitamise teel.

Artikkel J.7

Eesistujariik konsulteerib Euroopa Parlamendiga ühise välis- ja julgeolekupoliitika peamistes aspektides ja põhilistes valikuvõimalustes ning tagab, et Euroopa Parlamendi seisukohti piisavalt arvesse võetaks. Eesistujariik ja komisjon informeerivad Euroopa Parlamenti korrapäraselt liidu välis- ja julgeolekupoliitika arengust.

Euroopa Parlament võib nõukogule esitada küsimusi või anda talle soovitusi. Ta peab iga-aastase mõttevahetuse ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamisel saavutatud edusammude üle.

Artikkel J.8

1. Euroopa Ülemkogu määratleb ühise välis- ja julgeolekupoliitika põhimõtted ja üldsuunised.
2. Nõukogu teeb ühise välis- ja julgeolekupoliitika määratlemiseks ja rakendamiseks vajalikud otsused Euroopa Ülemkogu vastuvõetud üldsuuniste alusel. Ta kindlustab liidu meetmete ühtsuse, järjekindluse ja efektiivsuse.
- Nõukogu teeb otsuse ühehäälselt, välja arvatud menetlusküsimused ja artikli J.3 lõikes 2 ettenähtud juhud.
3. Iga liikmesriik või komisjon võib anda nõukogule lahendada kõiki ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga seotud küsimusi ning teha nõukogule ettepanekuid.
4. Kiiret otsustamist nõudvatel juhtudel kutsub eesistujariik kas omal algatusel või komisjoni või liikmesriigi taotlusel neljakümne kaheksa tunni, äärmise vajaduse korral lühema aja jooksul kokku nõukogu erakorralise istungi.
5. Ilma et see piiraks Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 151 kohaldamist, jälgib poliitikaosakondade juhatajatest koosnev poliitiline komitee rahvusvahelist olukorda ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga seotud valdkondades ning aitab kaasa poliitika määratlemisele, esitades kas nõukogu taotlusel või omal algatusel nõukogule arvamusi. Ta jälgib ka kokkulepitud poliitika rakendamist, ilma et see piiraks eesistujariigi ja komisjoni vastutust.

Artikkel J.9

Komisjon osaleb täiel määral välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas tehtavas töös.

Artikkel J.10

Artikli J.4 julgeolekusätete läbivaatamise korral kontrollib selleks kokkukutsutud konverents samuti, kas on vaja teha mingeid muid muudatusi ühist välis- ja julgeolekupoliitikat käsitlevates sätetes.

Artikkel J.11

1. Käesolevas jaotises nimetatud valdkondadega seotud sätete puhul kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 137, 138, 139–142, 146, 147, 150–153, 157–163 ja 217 sätteid.

2. Halduskulud, mida institutsioonidele toovad kaasa käesolevas jaotises nimetatud valdkondadega seotud sätted, kaetakse Euroopa ühenduste eelarvevahenditest.

Nõukogu võib samuti:

– kas otsustada ühehäälselt, et nende sätete rakendamiseks vajalikud tegevuskulud tuleb katta Euroopa ühenduste eelarvevahenditest; sel juhul kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingus sätestatud eelarvemenetlust;

– või sedastada, et neid kulusid kannavad liikmesriigid, vajaduse korral kinnitatava jaotuspõhimõtte kohaselt.

VI JAOTIS

SÄTTED KOOSTÖÖ KOHTA JUSTIITS- JA SISEKÜSIMUSTE VALDKONNAS

Artikkel K

Koostööd justiits- ja siseküsimuste valdkonnas reguleerivad järgmised sätted.

Artikkel K.1

Selleks et saavutada liidu eesmäärke, eriti isikute vaba liikumist, ning ilma et see piiraks Euroopa Ühenduse volitusi, peavad liikmesriigid ühist huvi pakkuvateks küsimusteks järgmisi valdkondi:

- 1) asüülipoliitika;
- 2) eeskirjad, mis reguleerivad isikute liikumist üle liikmesriikide välispiiri ja seejuures teostatavat kontrolli;
- 3) immigratsioonipoliitika ja poliitika kolmandate riikide kodanike suhtes:
 - a) kolmandate riikide kodanike liikmesriikide territooriumile sissesõidu ja seal liikumise tingimused;
 - b) kolmandate riikide kodanike liikmesriikide territooriumil elamise tingimused, kaasa arvatud perekondade taasühinemine ja võimalus saada tööd;
 - c) võitlus kolmandate riikide kodanike ilma loata liikmesriikide territooriumile asumise, seal ilma loata elamise ja töötamise vastu;
- 4) narkomaaniavastane võitlus niivõrd, kuivõrd seda ei hõlma punktid 7–9;
- 5) pettustevastane võitlus rahvusvahelisel tasandil niivõrd, kuivõrd seda ei hõlma punktid 7–9;
- 6) õiguslane koostöö tsiviilasjades;
- 7) õiguslane koostöö kriminaalasjades;
- 8) tollikoostöö;
- 9) politseikoostöö, selleks et vältida terrorismi, ebaseaduslikku uimastiäri ja rahvusvahelise

kuritegevuse muid tõsiseid vorme ning võidelda nende vastu, arvates vajaduse korral kaasa teatavad tollikoostöö aspektid seoses kogu liitu hõlmava teabevahetussüsteemi organiseerimisega Euroopa Politseiametis (Europolis).

Artikkel K.2

1. Artiklis K.1 nimetatud küsimusi käsitletakse kooskõlas 4. novembri 1950. aasta inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsiooniga ja 28. juuli 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooniga ning võttes arvesse liikmesriikide pakutavat kaitset isikutele, keda kiusatakse taga poliitilistel põhjustel.

2. Käesolev jaotis ei mõjuta nende kohustuste täitmist, mis on liikmesriikidel avaliku korra säilitamiseks ning sisejulgeoleku kaitsmiseks.

Artikkel K.3

1. Artiklis K.1 nimetatud valdkondades teavitavad liikmesriigid üksteist ja peavad nõukogus konsultatsioone oma meetmete kooskõlastamiseks. Selleks seavad nad sisse koostöö asjaomaste ametiasutuste vahel.

2. Nõukogu võib:

– liikmesriigi või komisjoni algatusel artikli K.1 punktides 1–6 nimetatud valdkondades,

– liikmesriigi algatusel artikli K.1 punktides 7–9 nimetatud valdkondades:

a) vastu võtta ühiseid seisukohti ning sobivat vormi ja menetlust kasutades edendada igasugust koostööd, mis aitab kaasa liidu eesmärkide saavutamisele;

b) vastu võtta ühismeetmeid sedavõrd, kuivõrd ühenduse eesmärgid on kavandatava meetme ulatust või mõju arvestades paremini saavutatavad ühismeetme abil kui liikmesriikide individuaalse tegutsemise kaudu; ta võib otsustada, et ühismeetme rakendusmeetmed võetakse vastu kvalifitseeritud häälteenamusega;

c) ilma et see piiraks Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 220 kohaldamist, koostada konventsioone, mida ta soovib liikmesriikidel vastu võtta kooskõlas nende vastavate põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Kui niisugused konventsioonid ei näe ette teisiti, võetakse nende rakendusmeetmed nõukogus vastu kõrgete lepinguosaliste kahe kolmandiku häälteenamusega.

Niisugused konventsioonid võivad sätestada, et nende sätete tõlgendamine ja nende kohaldamisega seotud vaidlusküsimuste lahendamine on Euroopa Kohtu pädevuses kooskõlas korraga, mida need võivad kehtestada.

Artikkel K.4

1. Asutatakse kõrgematest ametnikest koosnev kooskõlastuskomitee. Lisaks kooskõlastamisele on komitee ülesandeks:

– nõukogu taotlusel või omal algatusel esitada nõukogule arvamusi;

– ilma et see piiraks Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 151 kohaldamist, aidata ette valmistada nõukogu arutelusid artiklis K.1 nimetatud valdkondades ja kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 100d seatud tingimustega selle lepingu artiklis 100c nimetatud valdkondades.

2. Komisjon osaleb täiel määral käesolevas jaotises nimetatud valdkondades tehtavas töös.

3. Nõukogu teeb otsused ühehäälselt, välja arvatud menetlusküsimused ja juhud, mille puhul artikkel K.3 selgesõnaliselt näeb ette muud hääletamisreeglid.

Kui nõukogu peab otsuse tegema kvalifitseeritud häälteenamusega, arvestatakse tema liikmete hääli vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 148 lõikele 2 ja nõukogu otsuste vastuvõtmiseks on nõutav vähemalt 54 poolthäält, mis on antud vähemalt kaheksa liikme poolt.

Artikkel K.5

Liikmesriigid kaitsevad käesoleva jaotise sätete alusel vastuvõetud ühiseid seisukohti rahvusvahelistes organisatsioonides ja rahvusvahelistel konverentsidel, millest nad osa võtavad.

Artikkel K.6

Eesistujariik ja komisjon informeerivad Euroopa Parlamenti korrapäraselt aruteludest käesolevas jaotises käsitletud valdkondades.

Eesistujariik konsulteerib Euroopa Parlamendiga käesolevas jaotises nimetatud valdkondadesse kuuluva tegevuse tähtsamate aspektide üle ja tagab, et Euroopa Parlamendi arvamusi piisavalt arvesse võetaks.

Euroopa Parlament võib nõukogule esitada küsimusi või anda talle soovitusi. Ta peab iga-aastase mõttevahetuse käesolevas jaotises nimetatud valdkondade rakendamisel saavutatud edusammude üle.

Artikkel K.7

Käesoleva jaotise sätted ei takista tihedama koostöö sisseseadmist või arendamist kahe või enama liikmesriigi vahel, kui niisugune koostöö ei ole vastuolus käesolevas jaotises sätestatud koostööga ega takista seda.

Artikkel K.8

1. Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 137, 138, 139–142, 146, 147, 150–153, 157–163 ja 217 sätteid kohaldatakse käesolevas jaotises nimetatud valdkondadega seotud sätete puhul.

2. Halduskulud, mida institutsioonidele toovad kaasa käesolevas jaotises nimetatud valdkondadega seotud sätted, kaetakse Euroopa ühenduste eelarvevahenditest.

Nõukogu võib samuti:

- kas otsustada ühehäälselt, et nende sätete rakendamiseks vajalikud tegevuskulud tuleb katta Euroopa ühenduste eelarvevahenditest; sel juhul kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingus sätestatud eelarvemenetlust;
- või sedastada, et neid kulusid kannavad liikmesriigid, vajaduse korral kinnitatava jaotuspõhimõtte kohaselt.

Artikkel K.9

Komisjoni või liikmesriigi algatusel võib nõukogu ühehäälselt otsustada kohaldada Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklit 100c artikli K.1 punktides 1–6 nimetatud valdkondades võetud meetme suhtes ja samal ajal määrata sellega seotud asjakohased hääletamistingimused. Ta soovitab liikmesriikidel see otsus vastu võtta kooskõlas nende vastavate põhiseadusest tulenevate nõuetega.

VII JAOTIS

LÖPPSÄTTED

Artikkel L

Euroopa Ühenduse asutamislepingu, Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu sätteid, mis käsitlevad Euroopa Ühenduste Kohtu volitusi ja nende volituste kasutamist, kohaldatakse ainult järgmiste käesoleva lepingu sätete suhtes:

- a) sätted, mis muudavad Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut seoses Euroopa Ühenduse asutamisega, Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingut ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut;
- b) artikli K.3 lõike 2 punkti c kolmas lõik;
- c) artiklid L–S.

Artikkel M

Kui seoses Euroopa Ühenduse asutamisega Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut muutvatest ning Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepingut ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut muutvatest sätetest ja käesolevatest lõppsätetest ei tulene teisiti, ei mõjuta miski käesolevas lepingus Euroopa ühenduste asutamislepinguid ega hilisemaid lepinguid või õigusakte, mis neid muudavad või täiendavad.

Artikkel N

1. Iga liikmesriigi valitsus või komisjon võib teha nõukogule ettepanekuid muudatuste tegemiseks liidu aluseks olevates lepingutes.

Kui nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja vajaduse korral komisjoniga esitab arvamuse, mis pooldab liikmesriikide valitsuste esindajate konverentsi kokkukutsumist, siis kutsub nõukogu eesistuja kokku konverentsi, et ühisel kokkuleppel otsustada nendes lepingutes tehtavad muudatused. Institutsiooniliste muudatuste puhul rahanduse valdkonnas konsulteeritakse ka Euroopa Keskpangaga.

Muudatused jõustuvad, kui kõik liikmesriigid on need ratifitseerinud kooskõlas oma vastavate põhiseadusest tulenevate nõuetega.

2. 1996. aastal kutsutakse kokku liikmesriikide valitsuste esindajate konverents, et kooskõlas artiklites A ja B seatud eesmärkidega vaadata läbi need lepingu sätted, mille läbivaatamine on ette nähtud.

Artikkel O

Liidu liikmeks astumise avalduse võib esitada iga Euroopa riik. Ta esitab avalduse nõukogule, kes otsustab asja ühehäälselt pärast konsulteerimist komisjoniga ning nõusoleku saamist Euroopa Parlamendilt, kes langetab otsuse oma liikmete absoluutse häälteenamusega.

Vastuvõtutingimused ja niisuguse vastuvõtmisega kaasnevad kohandused liidu aluseks olevates lepingutes määratakse kindlaks liikmesriikide ja avalduse esitanud riigi vahelise lepinguga. See leping esitatakse kõigile asjaosalistele riikidele ratifitseerimiseks kooskõlas nende riikide põhiseadusest tulenevate nõuetega.

Artikkel P

1. 8. aprillil 1965 Brüsselis allakirjutatud Euroopa ühenduste ühtse nõukogu ja ühtse komisjoni asutamislepingu artiklid 2–7 ja 10–19 tühistatakse.

2. 17. veebruaril 1986 Luxembourg'is ja 28. veebruaril 1986 Haagis allakirjutatud ühtse Euroopa akti artikkel 2, artikli 3 lõige 2 ja III jaotis tühistatakse.

Artikkel Q

Käesolev leping on sõlmitud määramata tähtjaks.

Artikkel R

1. Käesoleva lepingu ratifitseerivad kõrged lepinguosalisel kooskõlas nende riikide põhiseadusest tulenevate nõuetega. Ratifitseerimiskirjad antakse hoiule Itaalia Vabariigi valitsusele.

2. Käesolev leping jõustub 1. jaanuaril 1993 eeldusel, et kõik ratifitseerimiskirjad on hoiule antud, või vastasel juhul viimasena selle sammu astunud liikmesriigi ratifitseerimiskirja hoiuleandmisele järgneva kuu esimesel päeval.

Artikkel S

Käesolev leping, mille originaal on koostatud hispaania, hollandi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, portugali, prantsuse, saksa ja taani keeles, kusjuures kõigis nendes keeltes on tekstid võrdselt autentset, antakse hoiule Itaalia Vabariigi valitsuse arhiivi ja see valitsus edastab kinnitatud koopia kõigi teiste allakirjutanud riikide valitsustele.

SELLE TÕENDUSEKS on nimetatud täievolilised esindajad käesolevale lepingule oma allkirja

andnud.

Sõlmitud ühe tuhande üheksasaja üheksakümne teise aasta veebruarikuu seitsmendal päeval Maastrichtis.

[lepingukeeltes]

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen

Mark EYSKENS

Philippe MAYSTADT

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Uffe ELLEMANN-JENSEN

Anders FOGH RASMUSSEN

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Hans-Dietrich GENSCHER

Theodor WAIGEL

Gia ton Proedro tis Ellinikis Dimokratias

Antonios SAMARAS

Efthymios CHRISTODOULOU

Por Su Majestad el Rey de España

Francisco FERNÁNDEZ ORDONEZ

Carlos SOLCHAGA CATALIN

Pour le Président de la République française

Roland DUMAS

Pierre BÉRÉGOVOY

Thar ceann Uachtarán na hEireann
For the President of Ireland

Gerard COLLINS

Bertie AHERN

Per il Presidente della Repubblica italiana

Gianni DE MICHELIS

Guido CARLI

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Jacques F. POOS

Jean-Claude JUNCKER

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Hans van den BROEK

Willem KOK

Pelo Presidente da República Portuguesa

Joáo de DEUS PINHEIRO

Jorge BRAGA de MACEDO

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of
Great Britain and Northern Ireland

Douglas HURD

Francis MAUDE

PROTOKOLL
vara omandamise kohta Taanis

KÖRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES lahendada teatavaid konkreetseid Taaniga seotud probleeme,

ON KOKKU LEPPINUD järgmises sättes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Olenemata käesoleva lepingu sätetest võib Taani säilitada senised õigusaktid suvemaja omandamise kohta.

PROTOKOLL
Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 119 kohta

KÖRGED LEPINGUOSALISED

ON KOKKU LEPPINUD järgmises sättes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Käesoleva lepingu artikli 119 kohaldamisel ei loeta kutsealase sotsiaalkindlustusskeemi alusel saadud hüvitisi töötasuks, kui ja niivõrd kui need on seotud töötamisperioodiga enne 17. maid 1990, välja arvatud töötajate või nende nimel nõude esitajate puhul, kes on enne seda kuupäeva alustanud kohtumenetlust või esitanud võrdväärse nõude sellekohase siseriikliku õiguse alusel.

PROTOKOLL
Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja kohta

KÖRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES kinnitada Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, mis on ette nähtud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 4a,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

I PEATÜKK

EKPS asutamine

Artikkel 1

Euroopa Keskpankade Süsteem

1.1. Kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 4a asutatakse Euroopa Keskpankade Süsteem (EKPS) ja Euroopa Keskpank (EKP); need täidavad oma ülesandeid ja tegutsevad kooskõlas käesoleva lepingu ja käesoleva põhikirja sätetega.

1.2. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 106 lõikega 1 koosneb EKPS EKPst ja liikmesriikide keskpankadest (edaspidi "riikide keskpangad"). Luksemburgi keskpangaks on *Institut monétaire luxembourgeois*.

II PEATÜKK

EKPS eesmärgid ja ülesanded

Artikkel 2

Eesmärgid

Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 105 lõikega 1 on EKPS esmane eesmärk säilitada hindade stabiilsus. Ilma et see piiraks eesmärki säilitada hindade stabiilsus, toetab EKPS ühenduse üldist majanduspoliitikat, selleks et kaasa aidata ühenduse eesmärkide saavutamisele, nagu need on esitatud käesoleva lepingu artiklis 2. EKPS toimib kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud turumajanduse põhimõttega, soodustades ressurside efektiivset jaotumist ja järgides käesoleva lepingu artiklis 3a esitatud põhimõtteid.

Artikkel 3

Ülesanded

3.1. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 105 lõikele 2 tuleb EKPS kaudu ellu viia järgmised põhiülesanded:

- määratleda ühenduse rahapoliitika ja rakendada seda;
- sooritada välisvaluutatehinguid vastavalt käesoleva lepingu artikli 109 sätetele;
- hoida ja hallata liikmesriikide ametlikke välisvaluutareserve;
- kaasa aidata maksesüsteemide tõrgeteta toimimisele.

3.2. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 105 lõikele 3 ei piira artikli 3.1 kolmas alapunkt liikmesriikide valitsuste õigust hoida ja hallata välisvaluuta jooksvaid saldosid.

3.3. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 105 lõikele 5 aitab EKPS kaasa krediidiasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve ning rahandussüsteemi stabiilsusega seotud pädevate asutuste poolt järgitava poliitika tõrgeteta teostumisele.

Artikkel 4

Nõuandvad funktsioonid

Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 105 lõikega 4:

a) EKPga tuleb konsulteerida:

- iga tema pädevusse kuuluva ühenduse õigusakti eelnõu puhul;
- riikide ametiasutustel iga EKP pädevusse kuuluva õigusakti eelnõu puhul, kuid nendes piirides ja tingimustel, mis nõukogu vastavalt artiklis 42 sätestatud menetlusele kindlaks määrab;

b) EKP võib tema pädevusse kuuluvates küsimustes esitada arvamusi vastavatele ühenduse institutsioonidele ja asutustele ning riikide ametiasutustele.

Artikkel 5

Statistilise informatsiooni kogumine

5.1. EKPS ülesannete täitmiseks kogub EKP riikide keskpankade kaasabil vajalikku statistilist informatsiooni kas riikide pädevatelt ametiasutustelt või otse majandussubjektidelt. Sel eesmärgil teeb ta koostööd ühenduse institutsioonide ja asutustega ning liikmesriikide või kolmandate riikide pädevate asutustega ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

5.2. Riikide keskpangad täidavad võimalikult suures ulatuses artiklis 5.1 kirjeldatud ülesandeid.

5.3. Vajaduse korral soodustab EKP nende eeskirjade ja tavade ühtlustamist, mis reguleerivad tema pädevuses olevates valdkondades statistiliste andmete kogumist, koondamist ja levitamist.

5.4. Vastavalt artiklis 42 sätestatud menetlusele määrab nõukogu kindlaks aruandekohustuslikud füüsilised ja juriidilised isikud, konfidentsiaalsusrežiimi ja kohased abinõud selle rakendamiseks.

Artikkel 6

Rahvusvaheline koostöö

- 6.1. EKPS ülesandeid hõlmavas rahvusvahelises koostöös otsustab EKPS esindatuse EKP.
- 6.2. EKP ja tema heakskiidul ka riikide keskpangad võivad osaleda rahvusvahelistes rahaasutustes.
- 6.3. Artiklid 6.1 ja 6.2 ei piira käesoleva lepingu artikli 109 lõike 4 kohaldamist.

III PEATÜKK

EKPS struktuur

Artikkel 7

Sõltumatus

Vastavalt käesoleva lepingu artiklile 107, kasutades volitusi ning täites ülesandeid ja kohustusi, mis on neile pandud käesoleva lepinguga ja käesoleva põhikirjaga, ei taotle ega saa EKP ega ükski riigi keskpank ega ükski nende otsuseid tegeva organi liige mingeid juhiseid ühenduse institutsioonidelt või asutustelt, ühegi liikmesriigi valitsuselt ega üheltki teiselt organilt. Ühenduse institutsioonid ja asutused ning liikmesriikide valitsused kohustuvad seda põhimõtet austama ega püüa mõjutada EKP või riikide keskpankade otsuseid tegevate organite liikmeid nende ülesannete täitmisel.

Artikkel 8

Üldpõhimõte

EKPSi juhivad EKP otsuseid tegevad organid.

Artikkel 9

Euroopa Keskpank

9.1. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 106 lõikele 2 on EKP juriidiline isik, millel on igas liikmesriigis kõige ulatuslikum õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle liikmesriigi seadustele kuulub juriidilistele isikutele; sealhulgas võib ta omandada või võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus hagejaks või kostjaks.

9.2. EKP tagab, et käesoleva lepingu artiklite 105 lõigetega 2, 3 ja 5 EKPSle pandud ülesanded täidetakse kas tema käesolevast põhikirjast tuleneva tegevuse kaudu või artiklitest 12.1 ja 14 tuleneva riikide keskpankade tegevuse kaudu.

9.3. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 106 lõikele 3 on EKP otsuseid tegevateks organiteks EKP nõukogu ja juhatus.

Artikkel 10

EKP nõukogu

10.1. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 109a lõikele 1 koosneb EKP nõukogu EKP juhatuse liikmetest ja riikide keskpankade juhatajatest.

10.2. Ainult isiklikult kohalolevad EKP nõukogu liikmed on hääleõiguslikud, arvestades artiklis 10.3 sätestatud. Erandina sellest eeskirjast võib artiklis 12.3 viidatud kodukorras kehtestada, et EKP nõukogu liikmed võivad hääletada kaugside vahendusel. Samuti võib nendes eeskirjades sätestada, et EKP nõukogu liige, kes pikemat aega ei saa hääletamisest osa võtta, võib määrata asendusliikme EKP nõukogu liikmeks.

Igal EKP nõukogu liikmel on üks hääle, arvestades artiklites 10.3 ja 11.3 sätestatud. Kui käesolev põhikirj ei näe ette teisiti, teeb EKP nõukogu otsuse lihthäälteenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustav hääle presidendil.

EKP nõukogu on otsustusvõimeline, kui kohal on kaks kolmandikku liikmetest. Kui kvoorumit ei ole, võib president kokku kutsuda erakorralise istungi, kus võib otsuseid vastu võtta ilma

kvoorumit arvestamata.

10.3. Kõigi artiklite 28, 29, 30, 32, 33 ja 51 alusel vastuvõetavate otsuste puhul arvestatakse EKP nõukogu hääli vastavalt EKP märgitud kapitali jaotumisele riikide keskpankade vahel. Juhatus liikmete hääli otsustamisel ei arvestata. Kvalifitseeritud häälteenamust nõudev otsus on vastu võetud, kui poolthääled esindavad vähemalt kahte kolmandikku EKP märgitud kapitalist ja vähemalt pooli osanikest. Kui mõni riigi keskpanga juhataja ei saa kohal olla, võib ta nimetada asendusliikme oma arvestusliku hääle andmiseks.

10.4. Istungid on kinnised. EKP nõukogu võib teha otsuse avaldada oma arutluste tulemus.

10.5. EKP nõukogu tuleb kokku vähemalt kümme korda aastas.

Artikkel 11

Juhatus

11.1. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 109a lõike 2 punktile a kuuluvad juhatusse president, asepresident ja neli liiget.

Liikmed täidavad oma kohustusi täiskohaga töötades. Ükski liige ei tohi töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal, kui EKP nõukogu ei ole selleks erandkorras luba andnud.

11.2. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 109a lõike 2 punktiga b nimetatakse president, asepresident ja teised juhatuse liikmed raha- või pangandusküsimustes tunnustatud ja vastavate erialaste kogemustega isikute hulgast liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil ning nõukogu soovitusel, kes on eelnevalt konsulteerinud Euroopa Parlamendiga ja EKP nõukoguga.

Juhatus liikmete ametiaeg on kaheksa aastat ja neid ei saa ametisse tagasi nimetada.

Juhatus liikmeks võib olla ainult liikmesriigi kodanik.

11.3. Juhatus liikmete teenistustingimused, eelkõige nende palgad, pensionid ja muud sotsiaalkindlustus tagatised tulenevad EKPga sõlmitavatest lepingutest ning need määrab kindlaks EKP nõukogu kolmest EKP nõukogu poolt ja kolmest nõukogu poolt nimetatud liikmest koosneva komitee ettepanekul. Juhatus liikmetel ei ole käesolevas lõikes nimetatud küsimustes hääleõigust.

11.4. Kui juhatuse liige ei vasta enam tingimustele, mis on nõutavad tema kohustuste täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsisel ülestumises, võib Euroopa Kohus ta EKP nõukogu või juhatuse taotluse põhjal ametist tagandada.

11.5. Igal isiklikult kohaloleval juhatuse liikmel on õigus hääletada ning tal on selleks üks hääl. Kui ei ole sätestatud teisiti, teeb juhatuse otsuse antud häälte lihtenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustav hääl presidendil. Hääletamiseeskirjad on täpsustatud artiklis 12.3 viidatud kodukorras.

11.6. Juhatus vastutab EKP jooksva töö eest.

11.7. Juhatus vabanenud ametikohale nimetatakse uus liige kooskõlas artikliga 11.2.

Artikkel 12

Otsuseid tegevate organite kohustused

12.1. EKP nõukogu võtab vastu EKPSle käesoleva lepingu ja käesoleva põhikirjaga antud ülesannete täitmiseks vajalikud suunised ja otsused. EKP nõukogu määratleb ühenduse rahapoliitika, vajaduse korral ka otsused, mis on seotud rahapoliitiliste vahe-eesmärkidega, põhiliste intressimääradega ja valuutareservi eraldamisega EKPSle, ning annab nende rakendamiseks vajalikud suunised.

Juhatus teostab rahapoliitikat kooskõlas EKP nõukogu suuniste ja otsustega. Selleks annab juhatuse riikide keskpankadele vajalikke juhiseid. Lisaks võib EKP nõukogu otsusega juhatusele delegeerida teatud volitusi.

Võimalikuks ja kohaseks peetaval määral ning piiramata käesoleva artikli sätete kohaldamist võib EKP kasutada riikide keskpanku tehinguteks, mis moodustavad osa EKPS ülesannetest.

12.2. Juhatus vastutab EKP nõukogu istungite ettevalmistamise eest.

12.3. EKP nõukogu võtab vastu kodukorra, mis määrab EKP sisestruktuuri ning tema otsuseid tegevad organid.

12.4. EKP nõukogu täidab artiklis 4 nimetatud nõuandvaid funktsioone.

12.5. EKP nõukogu võtab vastu artiklis 6 nimetatud otsuseid.

Artikkel 13

President

13.1. EKP nõukogu ja juhatuse eesistujaks on president või tema äraolekul asepresident.

13.2. Ilma et see piiraks artikli 39 kohaldamist, esindab president või tema poolt nimetatud isik EKPd organisatsioonivälistes suhetes.

Artikkel 14

Riikide keskpangad

14.1. Kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 108 tagab iga liikmesriik, et hiljemalt EKPS asutamise kuupäevaks on tema siseriiklikud õigusaktid, kaasa arvatud tema keskpanga põhikiri, vastavuses käesoleva lepinguga ja käesoleva põhikirjaga.

14.2. Eelkõige sätestavad riikide keskpankade põhikirjad, et riigi keskpanga juhataja ametiaeg ei ole lühem kui viis aastat.

Juhatajat võib ametist vabastada ainult juhul, kui ta ei vasta enam tingimustele, mis on vajalikud tema kohustuste täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsisel üleastumises. Niisuguse otsuse peale võib asjassepuutuv juhataja või EKP nõukogu esitada Euroopa Kohtusse hagi käesoleva lepingu või mõne selle kohaldamist puudutava õigusnormi rikkumise alusel. Sellist kohtuasja tuleb alustada kahe kuu jooksul pärast otsuse avaldamist või selle teatavakstegemist hagejale või selle puudumisel päevast, millal see hagejale teatavaks sai.

14.3. Riikide keskpangad on EKPS lahutamatu osa ning nad toimivad kooskõlas EKP suuniste ja juhustega. EKP nõukogu astub vajalikud sammud, et tagada EKP suunistest ja juhustest kinnipidamine, ja nõuab, et tema käsutusse antaks kogu vajalik informatsioon.

14.4. Riigi keskpank võib täita muid funktsioone peale käesolevas põhikirjas loetletute, välja arvatud juhul, kui EKP nõukogu antud häälte kahe kolmandiku enamusega leiab, et see segab EKPS eesmärkide ja ülesannete täitmist. Niisuguseid funktsioone täidetakse riikide keskpankade vastutusel ja kulul ning neid ei loeta EKPS funktsioonide osaks.

Artikkel 15

Aruandekohustus

15.1. EKP koostab ja avaldab EKPS tegevuse aruande vähemalt kord kvartalis.

15.2. EKPS koondbilanss avaldatakse igal nädalal.

15.3. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 109b lõikele 3 saadab EKP Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile ning samuti Euroopa Ülemkogule iga-aastase EKPS eelmise ja jooksva aasta tegevust ning rahapoliitikat käsitleva aruande.

15.4. Käesolevas artiklis nimetatud ettekanded ja aruanded tehakse huvitatud pooltele kättesaadavaks tasuta.

Artikkel 16

Pangatähed

Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 105a lõikega 1 kuulub EKP nõukogule ainuõigus anda luba

pangatähtede emissiooniks ühenduse piires. Pangatähti võivad emiteerida EKP ja riikide keskpangad. EKP ja riikide keskpankade emiteeritud pangatähed on ühenduses ainsad seadusliku maksevahendi staatusega pangatähed.

EKP austab pangatähtede emiteerimise ja kujundamisega seotud tavasid niipalju kui võimalik.

IV PEATÜKK

EKPS rahapoliitilised funktsioonid ja toimingud

Artikkel 17

Kontod EKPs ja riikide keskpankades

Oma operatsioonide tegemiseks võivad EKP ja riikide keskpangad avada krediidasutustele, avalik-õiguslikele üksustele ja muudele turul osalejatele kontosid ning võtta tagatisena vastu vara, sealhulgas registreeritud väärtpapereid.

Artikkel 18

Vabaturu- ja krediiditehingud

18.1. EKPS eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks võivad EKP ja riikide keskpangad:

– tegutseda rahaturgudel, müües ja ostes otse (*spot-* ja *forward*-tehingud) või tagasiostulepinguga ning laenates nõudeid ja likviidseid väärtpapereid kas ühenduse või ühendusevälistes vääringutes, samuti väärismetalle;

– teha krediiditehinguid krediidasutustega ja muude turul osalejatega, kusjuures laen peab olema piisavalt tagatud.

18.2. EKP kehtestab tema enese või riikide keskpankade poolt tehtavate vabaturu- ja krediiditehingute üldised põhimõtted, sealhulgas nende tingimuste teatavakstegemise põhimõtted, mille alusel nad on valmis niisugustesse tehingutesse astuma.

Artikkel 19

Miinumumreservid

19.1. EKP võib nõuda, et liikmesriikide krediidasutused hoiaksid EKP ja riikide keskpankade kontodel miinumumreserve vastavalt rahapoliitika eesmärkidele, arvestades artiklis 2 sätestatud. Nõutavate miinumumreservide arvutamise ja määramise eeskirjad võib kehtestada EKP nõukogu. Kui neist kinni ei peeta, on EKPI õigus sisse nõuda trahviintresse või kehtestada muid võrreldava toimega sanktsioone.

19.2. Käesoleva artikli kohaldamiseks määratleb nõukogu vastavalt artiklis 42 sätestatud menetlusele miinumumreservi arvestuse baasi ning miinumumreservi ja miinumumreservi arvestuse baasi maksimaalse lubatava suhte, samuti kohased sanktsioonid juhuks, kui neist kinni ei peeta.

Artikkel 20

Muud rahapoliitilised kontrollivahendid

EKP nõukogu võib antud häälte kahe kolmandiku enamusega otsustades võtta kasutusele muid niisuguseid rahakontrolli meetodeid, mida ta artiklit 2 arvesse võttes kohaseks peab.

Vastavalt artiklis 42 sätestatud menetlusele määratleb nõukogu niisuguste meetodite ulatuse juhul, kui need panevad kohustusi kolmandatele isikutele.

Artikkel 21

Tehingud avalik-õiguslike üksustega

21.1. Vastavalt käesoleva lepingu artiklile 104 on keelatud EKP või riikide keskpankade arvelduslaenuid või mingit muud tüüpi krediidid ühenduse institutsioonidele või asutustele, liikmesriikide keskvalitsustele, regionaalsetele, kohalikele või muudele avaliku võimu organitele,

teistele avalik-õiguslikele institutsioonidele või riigi osalusega äriühingutele, samuti on keelatud EKPI või riikide keskpangadel osta neilt otse võlakohustusi.

21.2. EKP ja riikide keskpangad võivad toimida artiklis 21.1 nimetatud üksuste fiskaalagentidena.

21.3. Käesoleva artikli sätteid ei kohaldata avaliku sektori krediidasutuste suhtes, mida riikide keskpangad ja EKP kohtlevad keskpangapoolse reservidega varustamise seisukohalt võrdsetel alustel erakrediidasutustega.

Artikkel 22

Arveldus- ja maksesüsteemid

EKP ja riikide keskpangad võivad anda vahendeid ja EKP võib kehtestada eeskirju efektiivsete ja usaldatavate arveldus- ja maksesüsteemide tagamiseks ühenduse piires ja teiste riikidega.

Artikkel 23

Välistehingud

EKP ja riikide keskpangad võivad:

- luua suhteid teiste maade keskpankade ja rahaasutustega ning sobivatel juhtudel ka rahvusvaheliste organisatsioonidega;
- osta ja müüa *spot*- ja *forward*-tehingutega iga liiki välisvaluutanõudeid ja väärismetalle; termin "välisvaluutanõue" hõlmab väärtpapereid ja igasugust muud vara mis tahes riigi vääringus või arvestusühikus, olenemata sellest, millisel kujul neid hallatakse;
- hoida ja hallata käesolevas artiklis nimetatud vara;
- teha iga liiki pangatehinguid suhetes kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, sealhulgas laenutehinguid.

Artikkel 24

Muud tehingud

Lisaks nende ülesannetest tulenevatele operatsioonidele võivad EKP ja riikide keskpangad teha tehinguid haldusotstarbel või oma personali jaoks.

V PEATÜKK

Usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve

Artikkel 25

Usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve

25.1. EKP võib nõustada ja konsulteerida nõukogu, komisjoni ning liikmesriikide pädevaid ametiasutusi küsimustes, mis on seotud krediidasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ja rahandussüsteemi stabiilsust käsitleva ühenduse õigusaktide ulatuse ja rakendamisega.

25.2. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 105 lõike 6 alusel vastuvõetud nõukogu otsusega võib EKP täita eriülesandeid, mis puudutavad krediidasutuste ja muude rahaasutuste, välja arvatud kindlustusseltsid, usaldusnormatiivide täitmise järelevalvega seotud poliitikat.

VI PEATÜKK

EKPS finantseeskirjad

Artikkel 26

Raamatupidamine ja aruandlus

26.1. EKP ja riikide keskpankade majandusaasta algab jaanuarikuu esimesel päeval ja lõpeb

detsembrikuu viimasel päeval.

26.2. EKP raamatupidamise aastaaruande koostab juhatus kooskõlas EKP nõukogu kehtestatud põhimõtetega. EKP nõukogu kinnitab aruande ning seejärel see avaldatakse.

26.3. Analüüsi- ja operatiiveesmärkidel koostab juhatus EKPS koondbilansi, mis hõlmab EKPSsse kuuluvate riikide keskpankade varasid ja kohustusi.

26.4. Käesoleva artikli kohaldamiseks kehtestab EKP nõukogu vajalikud eeskirjad riikide keskpankade raamatupidamise ja aruandluse standardimiseks.

Artikkel 27

Auditeerimine

27.1. EKP ja riikide keskpankade raamatupidamist auditeerivad EKP nõukogu soovitatud ja nõukogu poolt heakskiidetud sõltumatud organisatsioonivälised audiitorid. Audiitoritel on täisvolitused kõikide EKP ja riikide keskpankade raamatupidamisdokumentide ja kontode kontrollimiseks ning nende tehingute kohta täieliku informatsiooni saamiseks.

27.2. Käesoleva lepingu artikli 188c sätteid kohaldatakse ainult EKP juhtimise efektiivsuse kontrollimiseks.

Artikkel 28

EKP kapital

28.1. EKP kapital on asutamisel 5 miljardit eküüd. Kapitali võib suurendada niisugusel määral, nagu seda võib artiklis 10.3 sätestatud kvalifitseeritud häälteenamusega otsustada EKP nõukogu, ning neis piirides ja tingimustel, mille nõukogu seab vastavalt artiklis 42 sätestatud menetlusele.

28.2. EKP kapitali ainsad märkijad ja omanikud on riikide keskpangad. Kapitali märkimine toimub vastavalt artiklis 29 kehtestatud alustele.

28.3. EKP nõukogu otsustab artiklis 10.3 sätestatud kvalifitseeritud häälteenamusega, millisel määral ja mis kujul kapital sisse makstakse.

28.4. Riikide keskpankade osasid EKP märgitud kapitalis ei või üle kanda, pantida ega arestida, arvestades artiklis 28.5 sätestatut.

28.5. Kui artiklis 29 nimetatud aluseid korrigeeritakse, kannavad riikide keskpangad omavahel kapitaliosad üle määral, mis on vajalik osade jaotumise vastavusse viimiseks korrigeeritud alustega. Niisuguste ülekannete tingimused määrab EKP nõukogu.

Artikkel 29

Kapitali märkimise alused

29.1. Kui vastavalt käesoleva lepingu artikli 109I lõikes 1 sätestatud menetlusele on asutatud EKPS ja EKP, siis määratakse kindlaks EKP kapitali märkimise alused. Igale riigi keskpangale määratakse osakaal, mis on võrdne summaga, mille moodustavad:

- 50% vastava liikmesriigi osast ühenduse elanikkonnas eelviimasel aastal enne EKPS asutamist;
- 50% vastava liikmesriigi osast ühenduse sisemajanduse kogutoodangus turuhindades, nagu see on registreeritud viimasel viiel aastal enne EKPS asutamisele eelnenud eelviimast aastat.

Protsent ümardatakse 0,05 protsendipunkti täpsusega.

29.2. Käesoleva artikli kohaldamiseks kasutatavad statistilised andmed esitab komisjon kooskõlas eeskirjadega, mis nõukogu on vastu võtnud artiklis 42 sätestatud menetluse kohaselt.

29.3. Riikide keskpankadele määratud osakaalu korrigeeritakse iga viie aasta järel pärast EKPS asutamist analoogiliselt artiklis 29.1 sätestatud põhimõttele. Korrigeeritud alus jõustub järgneva aasta esimesest päevast.

29.4. EKP nõukogu võtab tarvitusele kõik muud käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud abinõud.

Artikkel 30

Välisvaluutareservide ülekandmine EKPl

30.1. Ilma et see piiraks artikli 28 kohaldamist, varustavad riikide keskpangad EKPl välisvaluutareservidega, välja arvatud liikmesriikide valuutad, eküüd, Rahvusvahelise Valuutafondi reservide jäägid ja liikmesriikide pankade erireservid, kuni summani, mis on võrdne 50 miljardi eküüga. EKP nõukogu otsustab, missugune osa sellest kogusest nõutakse EKP asutamisel ning missugused summad nõutakse sisse hiljem. EKPl on piiramatu õigus temale ülekantud välisvaluutareserve hoida ja hallata ning kasutada neid käesolevas põhikirjas ettenähtud eesmärkidel.

30.2. Iga riigi keskpanga osamaksud määratakse proportsionaalselt tema osale EKP märgitud kapitalis.

30.3. EKP krediteerib iga riigi keskpanga tema osamaksuga võrdse nõude ulatuses. Niisuguste nõuete nominaalvääringu ja sellelt tasutava intressi otsustab EKP nõukogu.

30.4. Kooskõlas artikliga 30.2 võib EKP lisaks artiklis 30.1 määratud limiidile taotleda täiendavaid välisvaluutareserve neis piirides ja tingimustel, mis nõukogu seab vastavalt artiklis 42 sätestatud menetlusele.

30.5. EKP võib hoida ja hallata Rahvusvahelise Valuutafondi reservide jääke ja liikmesriikide pankade erireserve (SDR) ning hoolitseda niisuguste varade ühendamise eest.

30.6. EKP nõukogu võtab tarvitusele kõik muud käesoleva artikli rakendamiseks vajalikud abinõud.

Artikkel 31

Riikide keskpankade välisvaluutareservid

31.1. Kooskõlas artikliga 23 on riikide keskpankadel lubatud sooritada tehinguid, et täita oma kohustusi rahvusvaheliste organisatsioonide ees.

31.2. Kõik muud toimingud pärast artiklis 30 tähendatud ülekandeid riikide keskpankadesse jäänud välisvaluutareservidega ning liikmesriikide tehingud välisvaluuta jooksvate saldodega artiklis 31.3 sätestatavast suuremas ulatuses nõuavad EKP heakskiitu selleks, et tagada kooskõlastus ühenduse vahetuskursi- ja valuutapoliitikaga.

31.3. EKP nõukogu annab suunised niisuguste toimingute hõlbustamiseks.

Artikkel 32

Riikide keskpankade valuutakasumi jaotamine

32.1. EKPS rahapoliitilise funktsiooni täitmisel riikide keskpankadele kogunev kasum (edaspidi nimetatud "valuutakasum") jaotatakse iga majandusaasta lõpus kooskõlas käesoleva artikli sätetega.

32.2. Kui artiklist 32.3 ei tulene teisiti, on iga riigi keskpanga valuutakasumi suurus võrdne tema aastakasumiga, mis tuleneb tema varast, mis vastab ringluses olevale sularahale ja krediidasutuste hoiustest tulenevatele kohustustele. Riikide keskpangad assigneerivad need varad kooskõlas EKP nõukogu antavate suunistega.

32.3. Kui pärast kolmanda etapi algust riikide keskpankade bilansistruktuurid EKP nõukogu arvates ei võimalda artikli 32.2 kohaldamist, võib EKP nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega otsustada, et erandina artiklist 32.2 kasutatakse kuni viie aasta jooksul valuutakasumi arvutamiseks alternatiivset meetodit.

32.4. Iga riigi keskpanga valuutakasumi kogust vähendatakse summa võrra, mis on võrdne intressidega, mida see keskpank maksab krediidasutustele kooskõlas artikliga 19 tehtud hoiustelt.

EKP nõukogu võib otsustada, et riikide keskpankadele hüvitatakse kulud, mida nad on kandnud seoses pangatähtede emiteerimisega, või erandjuhtudel erikulud, mis on tekkinud EKPS jaoks teostatud valuutapoliitilistest toimingutest. Hüvitamine toimub vormis, mida EKP nõukogu peab sobivaks; need summad võib maha arvata riikide keskpankade valuutakasumist.

32.5. Riikide keskpankade valuutakasumi summa jaotatakse riikide keskpankade vahel proportsionaalselt nende EKP kapitalisse makstud osadega, kui artikli 33.2 alusel vastuvõetud EKP nõukogu otsusest ei tulene teisiti.

32.6. Valuutakasumi jaotamisest tuleneva kliiringu ja saldode arvelduse teeb EKP kooskõlas EKP nõukogu suunistega.

32.7. EKP nõukogu võtab tarvitusele kõik muud käesoleva artikli rakendamiseks vajalikud abinõud.

Artikkel 33

EKP puhaskasumi ja -kahjumi jaotamine

33.1. EKP puhaskasum kantakse üle järgmiselt:

a) summa, mille määrab EKP nõukogu ja mis ei või ületada 20% puhaskasumist, kantakse üle üldreservfondi piiranguga, et see ei ole suurem kui 100% kapitalist;

b) ülejäänud puhaskasum jagatakse EKP osanike vahel proportsionaalselt nende sissemaksetega.

33.2. Kui EKP kannab kahjumit, võib kahjumi katta EKP üldreservfondi arvelt ja vajaduse korral EKP nõukogu otsuse põhjal vastava majandusaasta valuutakasumi arvelt proportsionaalselt nende summadega, mis on jaotatud riikide keskpankadele kooskõlas artikliga 32.5.

VII PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 34

Õigusaktid

34.1. Kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 108a, EKP:

– annab välja määrusi niivõrd, kui see on vajalik artikli 3.1 esimeses alapunktis või artiklites 19.1, 22 või 25.2 määratletud ülesannete täitmiseks, ja artiklis 42 viidatud nõukogu õigusaktides ettenähtud juhtudel;

– võtab vastu otsuseid, mis on vajalikud EKPSle käesoleva lepinguga ja käesoleva põhikirjaga antud ülesannete täitmiseks;

– esitab soovitusi ja avaldab arvamusi.

34.2. Määrust kohaldatakse üldiselt. See on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Soovitustel ja arvamustel ei ole siduvat jõudu.

Otsus on tervikuna siduv nende suhtes, kellele see on adresseeritud.

EKP vastuvõetud määruste ja otsuste suhtes kohaldatakse artikleid 190–192.

EKP võib otsustada oma otsused, soovitusid ja arvamused avaldada.

34.3. Neis piirides ja tingimustel, mis nõukogu artiklis 42 sätestatud menetluse kohaselt kindlaks määrab, on EKPI õigus määrata ettevõtjatele oma määrustest ja otsustest tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest trahve.

Artikkel 35

Kohtulik kontroll ja sellega seotud küsimused

35.1. Euroopa Kohtul on õigus kontrollida ja tõlgendada EKP tegevust või tegevusetust käesolevas lepingus sätestatud juhtudel ja tingimustel. EKP võib alustada kohtuasja käesolevas lepingus sätestatud juhtudel ja tingimustel.

35.2. Vaidlused EKP ja tema võlausaldajate, võlgnike või mõne muu isiku vahel lahendavad riikide vastavad kohtud, välja arvatud juhud, kui pädevus nendes küsimustes on antud Euroopa Kohtule.

35.3. EKP vastutus on määratletud käesoleva lepingu artiklis 215. Riikide keskpankade vastutuse määravad kindlaks nende riikide vastavad seadused.

35.4. Euroopa Kohtu pädevusse kuulub otsuse tegemine EKP poolt või nimel sõlmitud era- või avalik-õiguslikus lepingus sisalduva vahekohtuklausli alusel.

35.5. EKP otsuse anda asi Euroopa Kohtusse teeb EKP nõukogu.

35.6. Euroopa Kohus on pädev lahendama vaidlusi, mis puudutavad käesolevast põhikirjast tulenevate kohustuste täitmist riigi keskpanga poolt. Kui EKP on arvamisel, et riigi keskpank ei ole täitnud käesolevast põhikirjast tulenevat kohustust, esitab ta selles asjas põhjendatud arvamuse, olles eelnevalt andnud asjassepuutuvalle riigi keskpangale võimaluse esitada oma märkused. Kui asjassepuutuv riigi keskpank ei nõustu arvamusega EKP määratud tähtaja jooksul, võib viimane anda asja Euroopa Kohtusse.

Artikkel 36

Personal

36.1. Juhatus eettepaneku põhjal kehtestab EKP nõukogu EKP personali teenistustingimused.

36.2. Euroopa Kohus on pädev lahendama kõiki vaidlusi EKP ja tema töötajate vahel neis piirides ja tingimustel, mis on sätestatud teenistustingimustes.

Artikkel 37

Asukoht

Enne 1992. aasta lõppu otsustavad liikmesriikide valitsused riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil ühise kokkuleppega EKP asukohta.

Artikkel 38

Ametisaladus

38.1. EKP ja riikide keskpankade juhtorganite liikmed ja personal ei tohi isegi pärast oma ametikohustuste lõppemist avalikustada ametisaladuse pidamise kohustuse alla kuuluvat informatsiooni.

38.2. Isikute suhtes, kellele on kättesaadavad andmed, mille puhul ühenduse õigusaktid näevad ette saladuse pidamise kohustuse, rakendatakse nimetatud õigusakte.

Artikkel 39

Allkirjaõiguslikud isikud

EKP kohustus kolmandate isikute ees tekib presidendi või juhatuse kahe liikme või presidendi poolt EKP nimel alla kirjutama volitatud kahe EKP töötaja allkirja alusel.

Artikkel 40

Privileegid ja immunitetid

Euroopa ühenduste ühtse nõukogu ja ühtse komisjoni asutamislepingule lisatud Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollis tingimuste kohaselt on EKPI liikmesriikide territooriumil need privileegid ja immunitetid, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks.

VIII PEATÜKK

Põhikirja parandamine ja täiendavad õigusaktid

Artikkel 41

Muudatuste tegemise lihtsustatud menetlus

41.1. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 106 lõikega 5 võib käesoleva põhikirja artikleid 5.1–5.3, 17–18, 19.1, 22–24, 26, 32.2–32.4 ja 32.6, artikli 33.1 punkti a ja artiklit 36 muuta nõukogu, kes teeb otsuse kas kvalifitseeritud hääلteenamusega EKP soovitusel põhjal ja pärast konsulteerimist komisjoniga või ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist EKPga. Mõlemal juhul on nõutav Euroopa Parlamendi nõusolek.

41.2. Käesoleva artikli alusel tehtud EKP soovitus nõuab EKP nõukogu ühehäälselt otsust.

Artikkel 42

Täiendavad õigusaktid

Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 106 lõikega 6 võtab nõukogu viivitamata pärast kolmanda etapi alguse kuupäeva otsustamist vastu käesoleva põhikirja artiklites 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 ja 34.3 osutatud sätted, tehes otsuse kvalifitseeritud hääلteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja EKPga või EKP soovitusel põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja komisjoniga.

IX PEATÜKK

Ülemineku- ja muud sätted ekp kohta

Artikkel 43

Üldsätted

43.1. Käesoleva lepingu artikli 109k lõikes 1 märgitud erandist tuleneb, et järgmised käesoleva põhikirja artiklid ei anna asjassepuutuvatele liikmesriikidele mingeid õigusi ega pane neile mingeid kohustusi: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, 50 ja 52.

43.2. Liikmesriikide keskpangad, mille suhtes kehtib artikli 109k lõikest 1 tulenev erand, säilitavad oma rahapoliitilised volitused vastavalt nende riikide seadustele.

43.3. "Liikmesriigid" asemel loetakse kooskõlas käesoleva lepingu artikli 109k lõikega 4 "liikmesriigid, mille suhtes ei kehti erand" käesoleva põhikirja järgmistes artiklites: 3, 11.2, 19, 34.2 ja 50.

43.4. "Riikide keskpangad" asemel loetakse "nende liikmesriikide keskpangad, mille suhtes ei kehti erand" käesoleva põhikirja järgmistes artiklites: 9.2, 10.1, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2 ja 52.

43.5. "Osanikud" asemel loetakse "nende liikmesriikide keskpangad, mille suhtes ei kehti erand" artiklites 10.3 ja 33.1.

43.6. "EKP märgitud kapital" asemel loetakse "EKP kapital, mis on märgitud nende liikmesriikide keskpankade poolt, mille suhtes ei kehti erand" artiklites 10.3 ja 30.2.

Artikkel 44

EKP ülesanded ülemineku perioodil

EKP võtab üle need ERI ülesanded, mis ühe või enama liikmesriigi suhtes tehtud erandi tõttu tuleb kolmandas etapis veel täita.

EKP annab nõu käesoleva lepingu artiklis 109k täpsustatud erandite tühistamise otsuse ettevalmistamisel.

Artikkel 45

EKP üldnõukogu

45.1. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu artikli 106 lõike 3 kohaldamist, luuakse EKP

kolmanda otsuseid tegeva organina üldnõukogu.

45.2. Üldnõukogusse kuuluvad EKP president ja asepresident ning riikide keskpankade juhatajad. Teised juhatuse liikmed võivad üldnõukogu istungitest osa võtta hääleõigusega.

45.3. Üldnõukogu kohustused on täielikult loetletud käesoleva põhikirja artiklis 47.

Artikkel 46

Üldnõukogu kodukord

46.1. EKP üldnõukogu eesistujaks on EKP president või tema äraolekul asepresident.

46.2. Nõukogu president ja komisjoni liige võivad üldnõukogu istungitest osa võtta hääleõigusega.

46.3. Üldnõukogu istungid valmistab ette president.

46.4. Erandina artiklist 12.3 võtab üldnõukogu vastu oma kodukorra.

46.5. Üldnõukogu sekretariaadi tagab EKP.

Artikkel 47

Üldnõukogu kohustused

47.1. Üldnõukogu:

- täidab artiklis 44 nimetatud ülesandeid;
- aitab kaasa artiklites 4 ja 25.1 nimetatud nõuandvate funktsioonide täitmisele.

47.2. Üldnõukogu aitab kaasa:

- artiklis 5 nimetatud statistilise informatsiooni kogumisele;
- artiklis 15 nimetatud EKP aruandlusele;
- artikli 26 kohaldamiseks vajalike artiklis 26.4 nimetatud eeskirjade kehtestamisele;
- artikli 29 kohaldamiseks vajalike artiklis 29.4 nimetatud kõigi muude meetmete võtmisele;
- artiklis 36 nimetatud EKP personali teenistustingimuste sätestamisele.

47.3. Üldnõukogu aitab kaasa vajalike ettevalmituste tegemisel nende liikmesriikide valuutade vahetuskursside lõplikuks kindlaksmääramiseks, mille suhtes kehtib erand, ühtse raha või nende liikmesriikide valuutade suhtes, mille suhtes ei kehti käesoleva lepingu artikli 109I lõikes 5 nimetatud erand.

47.4. EKP president informeerib üldnõukogu EKP nõukogu otsustest.

Artikkel 48

Üleminekusätted EKP kapitali kohta

Kooskõlas artikliga 29.1 määratakse igale riigi keskpangale osakaal EKP kapitali märkimise alustes. Erandina artiklist 28.3 ei maksa need liikmesriigid, mille suhtes kehtib erand, sisse oma märgitud kapitali, välja arvatud juhul, kui üldnõukogu vähemalt kaht kolmandikku EKP märgitud kapitalist ja vähemalt poolt osanikest esindava häälteenamusega otsustab, et minimaalne protsent tuleb sisse maksta panusena EKP tegutsemiskuludesse.

Artikkel 49

EKP kapitali, reservide ja varude edasilükatud maksed

49.1. Kui liikmesriigi suhtes kehtestatud erand on tühistatud, maksab tema keskpank oma osa EKP märgitud kapitalist sisse samal määral kui nende liikmesriikide keskpangad, mille suhtes ei kehti erand, ning teeb ülekande EKP välisvaluutareservi vastavuses artikliga 30.1. Ülekantava summa suurus määratakse, korrutades artikli 30.1 põhjal juba EKPsse ülekantud

välisvaluutareservi jooksva vahetuskursi alusel määratud eküü väärtust asjassepuutuva riigi keskpanga märgitud osade arvu ja teiste riikide keskpankade poolt juba sissemakstud osade arvu suhtega.

49.2. Lisaks maksele, mis tuleb teha kooskõlas artikliga 49.1, maksab asjassepuutuva keskpank oma osa EKP reservidesse, reservidega võrdsustatud varudesse ja summadesse, mis veel tuleb määrata reservidesse ja varudesse vastavalt kasumiaruandele, mis on koostatud erandi tühistamisele eelneva aasta 31. detsembri seisuga. Makstav summa määratakse, korrutades eespool määratletud ja EKP heakskiidetud bilansis näidatud reservide kogused asjassepuutuva keskpanga märgitud osade arvu ja teiste keskpankade poolt juba sissemakstud osade arvu suhtega.

Artikkel 50

Juhatuse liikmete esialgne määramine

EKP juhatuse ametisseastumisel nimetatakse president, asepresident ja teised juhatuse liikmed valitsuste ühisel kokkuleppel riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil nõukogu soovitusel põhjal pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga ja ERI nõukoguga. Juhatuse president nimetatakse ametisse kaheksaks aastaks. Erandina artiklist 11.2 nimetatakse asepresident neljaks aastaks ning teised juhatuse liikmed ametiajaks viiest kuni kaheksa aastani. Ühessegi neist ametitest ei saa isikut uuesti tagasi nimetada. Juhatuse liikmete arv võib olla väiksem, kui sätestatud artiklis 11.1, aga see ei või mingil juhul olla väiksem kui neli.

Artikkel 51

Erand artiklist 32

51.1. Kui pärast kolmanda etapi algust EKP nõukogu otsustab, et artikli 32 kohaldamine toob kaasa olulisi muudatusi riikide keskpankade suhtelistes tuludes, siis vähendatakse artikli 32 järgi jaotatava tulu suurus üldiselt kohaldatava protsendi võrra, mis ei ületa 60% esimesel kolmanda etapi algusele järgneval majandusaastal ning mis väheneb vähemalt 12% võrra igal järgneval majandusaastal.

51.2. Lõiget 51.1 kohaldatakse kuni viie majandusaasta jooksul pärast kolmanda etapi algust.

Artikkel 52

Ühenduse valuutade pangatähtede vahetus

Pärast vahetuskursside lõplikku kindlaksmääramist võtab EKP nõukogu vajalikud meetmed, et tagada lõplikult kindlaksmääratud vahetuskurssidega pangatähtede vahetus riikide keskpankades nende vastavas nimiväärtuses.

Artikkel 53

Üleminekusätete kohaldatavus

Kuni on liikmesriike, mille suhtes on kehtestatud erand, kohaldatakse artikleid 43–48.

PROTOKOLL

Euroopa Rahainstituudi põhikirja kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES kinnitada Euroopa Rahainstituudi põhikirja,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Artikkel 1

Asutamine ja nimetus

1.1. Kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 109f asutatakse Euroopa Rahainstituut (ERI); ta täidab oma funktsioone ja tegutseb kooskõlas käesoleva lepingu ja käesoleva põhikirja sätetega.

1.2. ERI liikmeteks on liikmesriikide keskpangad (edaspidi "riikide keskpangad"). Käesoleva

põhikirja seisukohalt loetakse Luksemburgi keskpangaks *Institut monétaire luxembourgeois*.

1.3. Vastavalt käesoleva lepingu artiklile 109f saadetakse nii juhatajate komitee kui ka Euroopa valuutakoostöö fond laiali. Kõik Euroopa valuutakoostöö fondi varad ja kohustused lähevad automaatselt üle ERILE.

Artikkel 2

Eesmärgid

ERI aitab kaasa majandus- ja rahaliidu kolmandale etapile üleminekuks vajalike tingimuste loomisele, eriti:

- tugevdades rahapoliitika koordineerimist, et tagada hindade stabiilsus;
- tehes ettevalmistusi, mis on vajalikud Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) asutamiseks ning ühtse rahapoliitika elluviimiseks ja ühtse raha loomiseks kolmandal etapil;
- jälgides eküü arengut.

Artikkel 3

Üldpõhimõtted

3.1. ERI teostab talle käesoleva lepingu ja käesoleva põhikirjaga pandud ülesandeid ja funktsioone, ilma et see piiraks pädevate asutuste vastutust rahapoliitika teostamise eest vastavates liikmesriikides.

3.2. ERI toimib kooskõlas EKPS põhikirja artiklis 2 väljakuulutatud eesmärkide ja põhimõtetega.

Artikkel 4

Esmased ülesanded

4.1. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 109f lõikega 2 ERI:

- tugevdab koostööd riikide keskpankade vahel;
- tugevdab liikmesriikide rahapoliitika koordineerimist, et tagada hindade stabiilsus;
- jälgib Euroopa Rahasüsteemi (ERS) funktsioneerimist;
- peab konsultatsioone küsimustes, mis kuuluvad riikide keskpankade pädevusse ning mõjutavad rahaasutuste ja -turgude stabiilsust;
- võtab üle Euroopa valuutakoostöö fondi ülesanded; eriti täidab ta artiklites 6.1–6.3 nimetatud funktsioone;
- hõlbustab eküü kasutamist ning jälgib selle arengut, sealhulgas eküü kliiringarvelduste süsteemi tõrgeteta toimimist.

Peale selle:

- ERI peab regulaarseid konsultatsioone rahapoliitilise kursiga ja rahapoliitiliste vahendite kasutamisega seotud küsimustes;
- seoses eelneva koordineerimisega konsulteerivad ERIGA riikide rahandusorganid enne rahapoliitilise kursiga seotud otsuste langetamist.

4.2. Hiljemalt 31. detsembriks 1996 täpsustab ERI reguleeriva, organisatsioonilise ja logistilise raamistiku, mida EKPS vajab oma ülesannete täitmiseks kolmandal etapil kooskõlas vabal konkurentsil põhineva avatud turumajanduse põhimõttega. Selle raamistiku esitab ERI nõukogu otsuse saamiseks EKPla viimase asutamise kuupäeval.

Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 109f lõikega 3 ERI:

- valmistab ette vahendid ja menetlused, mis on vajalikud ühtse rahapoliitika elluviimiseks kolmandal etapil;

- soodustab vajaduse korral nende eeskirjade ja tavade ühtlustamist, mis reguleerivad tema pädevuses olevates valdkondades statistiliste andmete kogumist, koondamist ja levitamist;
- töötab välja eeskirjad riikide keskpankade toiminguteks EKPS raames;
- edendab välismaale tehtavate maksete tõhusust;
- juhendab eküü pangatähtede tehnilist ettevalmistamist.

Artikkel 5

Nõuandvad funktsioonid

5.1. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 109f lõikega 4 võib ERI nõukogu sõnastada arvamusi ja soovitusi raha- ja vahetuskursipoliitika üldise orientatsiooni ning nendega seotud meetmete kohta, mida liikmesriigid on kasutusele võtnud. ERI võib esitada valitsustele ja nõukogule arvamusi ja soovitusi meetmete kohta, mis võiksid mõjutada ühenduse sisemist ja välist valuutaolukorda ning eriti Euroopa Rahasüsteemi toimimist.

5.2. ERI nõukogu võib samuti anda soovitusi liikmesriikide rahandusorganitele nende rahapoliitika elluviimise kohta.

5.3. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 109f lõikega 6 konsulteerib nõukogu ERIGA iga viimase pädevusse kuuluva ühenduse õigusakti eelnõu suhtes.

Nendes piirides ja tingimustel, mis nõukogu on kvalifitseeritud häälteenamusega kehtestanud komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja ERIGA, konsulteerivad liikmesriikide ametiasutused ERIGA iga viimase pädevusse kuuluva õigusakti eelnõu suhtes, lähtudes eriti artiklist 4.2.

5.4. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 109f lõikega 5 võib ERI otsustada oma arvamused ja soovitusid avaldada.

Artikkel 6

Operatsioonilised ja tehnilised funktsioonid

6.1. ERI:

- tagab riikide keskpankade interventsioonidest ühenduse valuutade suhtes sugenevate positsioonide ning ühendusesiseste arvelduste mitmepoolseks muutmise;

- haldab väga lühikese tähtajaga rahastamise mehhanismi, mis on ette nähtud Euroopa Majandusühenduse liikmesriikide keskpankade 1979. aasta 13. märtsi kokkuleppega, mis kehtestas Euroopa Rahasüsteemi töökorra (edaspidi "ERS kokkulepe"), ja lühitähajaliste valuutatootuste mehhanismi, mis on ette nähtud Euroopa Majandusühenduse liikmesriikide keskpankade 1970. aasta 9. veebruari muudetud kokkuleppega;

- täidab funktsioone, millele on viidatud artiklis 11 nõukogu 24. juuni 1988. aasta määruses (EMÜ) nr 1969/88 ühtse korra loomise kohta keskmise tähtajaga finantsabi andmisel liikmesriikide maksebilansside toetuseks.

6.2. ERII on õigus saada riikide keskpankadest valuutareserve ja emiteerida selliste varade alusel eküüsid selleks, et rakendada ERS kokkulepet. ERI ja riikide keskpangad võivad neid eküüsid kasutada arveldusvahendina ning nende pankade ja ERI vahelistes tehingutes. ERI võtab käesoleva lõike rakendamiseks vajalikke haldusmeetmeid.

6.3. ERI võib anda kolmandate riikide rahandusorganitele ja rahvusvahelistele rahaasutustele eküü "muude omanike" staatuse ning määrata tingimused, mille kohaselt muud omanikud võivad eküüsid omandada, hallata ja kasutada.

6.4. Riikide keskpankade esindajana ja nende taotlusel on ERII õigus hoida ja hallata nende välisvaluutareserve. Nende reservide kasumid ja kahjumid lähevad reservi hoiustanud riigi keskpanga arvele. Seda funktsiooni täidab ERI kahepoolsete lepingute alusel kooskõlas ERI otsuses kindlaksmääratud eeskirjadega. Need eeskirjad tagavad, et tehingud reservidega ei mõjuta ühegi liikmesriigi pädevate rahandusorganite raha- ja vahetuskursipoliitikat ning on

kooskõlas ERI eesmärkidega ja ERS vahetuskursimehhanismi tõrgeteta toimimisega.

Artikkel 7

Muud ülesanded

7.1. ERI esitab kord aastas nõukogule aruande kolmanda etapi ettevalmistamisest. Need aruanded sisaldavad hinnangut edusammude kohta, mis on saavutatud liikumisel konvergenksi poole ühenduses ning eriti käsitlevad need rahapoliitiliste vahendite kohandamist ja vajalike menetluste ettevalmistamist ühtse rahapoliitika elluviimiseks kolmandal etapil, samuti õigusaktidest tulenevaid nõudeid, mida riikide keskpankadel tuleb täita, et saada EKPS lahutamatuks osaks.

7.2. Kooskõlas nõukogu otsustega, mida on nimetatud käesoleva lepingu artikli 109f lõikes 7, võib ERI kolmanda etapi ettevalmistamisel täita ka muid ülesandeid.

Artikkel 8

Sõltumatus

ERI nõukogu liikmed, kes on oma institutsioonide esindajad, toimivad oma tegevuses omaenese vastutusel. Kasutades volitusi ning täites ülesandeid ja kohustusi, mis on neile pandud käesoleva lepinguga ja käesoleva põhikirjaga, ei või ERI nõukogu taotleda ega saada juhiseid ühenduse institutsioonidelt ja asutustelt või liikmesriikide valitsuselt. Nii ühenduse institutsioonid ja asutused kui ka liikmesriikide valitsused kohustuvad seda põhimõtet austama ega püüa mõjutada ERI nõukogu tema ülesannete täitmisel.

Artikkel 9

Haldamine

9.1. Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 109f lõikega 1 suunab ja juhib ERIt ERI nõukogu.

9.2. ERI nõukogu koosneb presidendist ja riikide keskpankade juhatajatest, kellest üks on asepresident. Kui juhatajal ei ole võimalik istungist osa võtta, võib ta nimetada mõne teise oma institutsiooni esindaja.

9.3. President nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste ühisel kokkuleppel riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil kas juhatajate komitee või ERI nõukogu soovitusel põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja nõukoguga. President valitakse raha- ja pangandusajus tunnustatud ning vastavate erialaste kogemustega isikute hulgast. ERI president võib olla ainult liikmesriigi kodanik. Asepresidendi määrab ERI nõukogu. President ja asepresident nimetatakse ametisse kolmeks aastaks.

9.4. President täidab oma kohustusi täiskohaga töötades. Ta ei tohi töötada ühelgi teisel tasustataval ega mittetasustataval ametikohal, kui ERI nõukogu ei ole selleks erandkorras luba andnud.

9.5. President:

- valmistab ette ja juhatab ERI nõukogu istungeid;
- ilma et see piiraks artikli 22 kohaldamist, esindab ERI seisukohti väljaspool organisatsiooni;
- vastutab ERI igapäevase juhtimise eest.

Presidendi äraolekul täidab tema kohustusi asepresident.

9.6. Presidendi teenistustingimused, eriti tema palk, pension ja muud sotsiaalkindlustusagatiseid tulenevad ERiga sõlmitavast lepingust ning need määrab kindlaks ERI nõukogu komitee ettepanekul, sellesse komiteesse nimetab kolm liiget kas juhatajate komitee või ERI nõukogu ja kolm liiget nõukogu. Presidendil ei ole käesolevas lõikes nimetatud küsimustes hääleõigust.

9.7. Kui president ei vasta enam nendele tingimustele, mis on nõutavad tema kohustuste täitmiseks, või kui ta on süüdi tõsisel ülestumises, võib Euroopa Kohus ta ERI nõukogu taotluse põhjal ametist tagandada.

9.8. ERI kodukorra võtab vastu ERI nõukogu.

Artikkel 10

ERI nõukogu istungid ja hääletamise kord

10.1. ERI nõukogu tuleb kokku vähemalt kümme korda aastas. ERI nõukogu istungid on kinnised. ERI nõukogu võib teha ühehäälse otsuse avaldada oma arutluste tulemus.

10.2. Igal ERI nõukogu liikmel või tema esindajal on üks hääl.

10.3. Kui käesolevas põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti, teeb ERI nõukogu oma otsused liikmete lihthäälteenamusega.

10.4. Otsuste vastuvõtmiseks seoses artiklitega 4.2, 5.4 ja 6.2–6.3 on nõutav ERI nõukogu liikmete ühehäälsus.

Arvamuste ja soovitude vastuvõtmiseks artiklite 5.1–5.2 alusel, otsuste vastuvõtmiseks artiklite 6.4, 16

ja 23.6 alusel ning suuniste vastuvõtmiseks artikli 15.3 alusel on nõutav ERI nõukogu liikmete kahe kolmandiku kvalifitseeritud hääلteenamus.

Artikkel 11

Institutsioonidevaheline koostöö ja aruandekohustus

11.1. ERI nõukogu istungitest võivad hääleõiguseta osa võtta nõukogu president ja üks komisjoni liige.

11.2. ERI president kutsutakse osa võtma nõukogu istungitest, kui nõukogu arutab ERI eesmärkide ja ülesannetega seotud küsimusi.

11.3. Kodukorraga ettenähtud ajal esitab ERI majandusaasta aruande oma tegevuse ning valuuta- ja finantsolukorra kohta ühenduses. Majandusaasta aruanne koos ERI raamatupidamise aastaaruandega saadetakse Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile ning samuti Euroopa Ülemkogule.

Euroopa Parlamendi taotlusel või omal algatusel võib ERI president esineda Euroopa Parlamendi pädevate komiteede ees.

11.4. ERI avaldatud aruanded tehakse huvitatud pooltele kättesaadavaks tasuta.

Artikkel 12

Rahaühik

ERI operatsioonid väljendatakse eküüdes.

Artikkel 13

Asukoht

Enne 1992. aasta lõppu otsustavad liikmesriikide valitsused riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil ühisel kokkuleppel ERI asukoha.

Artikkel 14

Õigusvõime

Kooskõlas käesoleva lepingu artikli 109f lõikega 1 on ERI juriidiline isik, kellel on igas liikmesriigis kõige ulatuslikum õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle liikmesriigi õigusaktidele kuulub juriidilistele isikutele; sealhulgas võib ta omandada või võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus hagejaks või kostjaks.

Artikkel 15

Õigusaktid

15.1. Oma ülesannete täitmisel ja käesolevas põhikirjas sätestatud tingimustel ERI:

- esitab arvamusi;
- annab soovitusi;
- võtab vastu suuniseid ja teeb otsuseid, mis on adresseeritud riikide keskpankadele.

15.2. ERI arvamused ja soovitused ei ole siduvad.

15.3. ERI nõukogu võib vastu võtta suuniseid, milles sätestatakse meetodid rakendamaks tingimusi, mis on vajalikud EKPS funktsioonide täitmiseks kolmandal etapil. ERI suunised ei ole siduvad, need esitatakse otsuse tegemiseks EKPlle.

15.4. Ilma et see piiraks artikli 3.1 kohaldamist, on ERI otsus tervikuna kohustuslik neile, kellele see on adresseeritud. Nende otsuste suhtes kohaldatakse käesoleva lepingu artikleid 190 ja 191.

Artikkel 16

Rahalised vahendid

16.1. ERI on oma rahalised vahendid. ERI vahendite suuruse määrab ERI nõukogu selliselt, et vajalikud sissetulekud ERI ülesannete ja funktsioonide täitmisel tekkinud halduskulude katmiseks oleksid tagatud.

16.2. Kooskõlas artikliga 16.1 määratud ERI vahendid eraldatakse riikide keskpankade osamaksudest vastavalt EKPS põhikirja artiklis 29.1 esitatud alustele ning makstakse sisse ERI asutamisel. Nende aluste kindlaksmääramiseks vajalikud statistilised andmed esitab komisjon kooskõlas reeglitega, mis nõukogu on vastu võtnud kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku põhjal ning pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga, juhatajate komiteega ja käesoleva lepingu artiklis 109c nimetatud komiteega.

16.3. ERI nõukogu määrab kindlaks osamaksude sissemaksmise vormi.

Artikkel 17

Raamatupidamise aastaaruanded ja auditeerimine

17.1. ERI majandusaasta algab jaanuarikuu esimesel päeval ja lõpeb detsembrikuu viimasel päeval.

17.2. Enne iga majandusaasta algust võtab ERI nõukogu vastu aastaeelarve.

17.3. Raamatupidamise aastaaruanne koostatakse kooskõlas ERI nõukogu poolt kehtestatud põhimõtetega. ERI nõukogu kinnitab aruande ja seejärel see avaldatakse.

17.4. Raamatupidamise aastaaruannet auditeerivad ERI nõukogu poolt heakskiidetud sõltumatud organisatsioonivälised audiitorid. Audiitoritel on täisvolitused kontrollida kõiki ERI raamatupidamisdokumente ja kontosid ning saada täielikku informatsiooni tema tehingute kohta.

Käesoleva lepingu artikli 188c sätteid kohaldatakse ainult ERI haldamise tõhususe kontrollimiseks.

17.5. ERI ülejääk kantakse üle järgmiselt:

- a) summad, mille määrab ERI nõukogu, kantakse üle ERI üldreservfondi;
- b) ülejäänud osa jagatakse riikide keskpankade vahel kooskõlas artiklis 16.2. sätestatud alustega.

17.6. Juhul kui ERI kannab kahjumit, korvatakse kahjum ERI üldreservfondi arvelt. Ülejäänud puudujääk kaetakse riikide keskpankade osamaksudega kooskõlas artiklis 16.2 sätestatud alustega.

Artikkel 18

Personal

18.1. ERI nõukogu sätestab ERI personali teenistustingimused.

18.2. Euroopa Kohus on pädev lahendama kõik vaidlused ERI ja tema teenistujate vahel nendes piirides ja tingimustel, mis on sätestatud teenistustingimustes.

Artikkel 19

Kohtulik kontroll ja sellega seotud küsimused

19.1. Euroopa Kohtul on õigus kontrollida ja tõlgendada ERI tegevust või tegevusetust käesolevas lepingus sätestatud juhtudel ja tingimustel. ERI võib alustada kohtuasja käesolevas lepingus sätestatud juhtudel ja tingimustel.

19.2. Vaidlused ERI ja tema võlausaldajate, võlgnike või mõne muu isiku vahel kuuluvad riikide vastavate kohtute alluvusse, välja arvatud juhud, kui pädevus nendes küsimustes on antud Euroopa Kohtule.

19.3. ERI vastutus on määratletud käesoleva lepingu artiklis 215.

19.4. Euroopa Kohtu pädevusse kuulub otsuste tegemine ERI poolt või nimel sõlmitud era- või avalik-õiguslikus lepingus sisalduva vahekohtuklausli alusel.

19.5. ERI otsuse anda asi Euroopa Kohtusse teeb ERI nõukogu.

Artikkel 20

Ametisaladus

20.1. ERI nõukogu ja personal ei tohi isegi pärast oma ametikohustuste lõppemist avalikustada ametisaladuse pidamise kohustuse alla kuuluvat informatsiooni.

20.2. Isikute suhtes, kellele on kättesaadavad andmed, mille puhul ühenduse õigusaktid näevad ette saladuse pidamise kohustuse, rakendatakse nimetatud õigusakte.

Artikkel 21

Privileegid ja immunitetid

Euroopa ühenduste ühtse nõukogu ja ühtse komisjoni asutamislepingule lisatud Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokollis on ERI liikmesriikide territooriumil need privileegid ja immunitetid, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks.

Artikkel 22

Allkirjaõiguslikud isikud

ERI kohustus kolmandate isikute ees tekib presidendi või asepresidendi või presidendi poolt ERI nimel alla kirjutama volitatud kahe ERI töötaja allkirja alusel.

Artikkel 23

ERI likvideerimine

23.1. Kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 109I EKP asutamisel ERI likvideeritakse. Kõik ERI varad ja kohustused lähevad automaatselt üle EKPlle. Viimane likvideerib ERI vastavalt käesoleva artikli sätetele. Likvideerimine lõpetatakse kolmanda etapi alguseks.

23.2. Eküüde loomise mehhanism kulla ja USA dollarite alusel, nagu on sätestatud ERS kokkuleppe artiklis 17, rakendub kooskõlas nimetatud kokkuleppe artikliga 20 kolmanda etapi esimesel päeval.

23.3. Kolmanda etapi esimeseks päevaks täidetakse kõik nõuded ja kohustused, mis on tekkinud väga lühikese tähtajaga rahastamise mehhanismist ja lühitähtajaliste valuutatoetuste mehhanismist artiklis 6.1 nimetatud kokkulepete põhjal.

23.4. Kõik ülejäänud ERI varad müüakse ja kõik ülejäänud ERI kohustused täidetakse.

23.5. Artiklis 23.4 kirjeldatud likvideerimismenetluse tulud jagatakse riikide keskpankade vahel kooskõlas artiklis 16.2 nimetatud alustega.

23.6. ERI nõukogu võib võtta artiklite 23.4–23.5 kohaldamiseks vajalikke meetmeid.

23.7. EKP asutamisel lõpetab ERI president oma tegevuse.

PROTOKOLL
ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES määrata Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 104c viidatud eelarvepuudujäägi menetluse üksikasjad,

ON LEPPINUD KOKKU järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Artikkel 1

Käesoleva lepingu artikli 104c lõikes 2 nimetatud kontrollväärtused on järgmised:

- 3% kavandatud või tegeliku riigieelarve puudujäägi suhte puhul sisemajanduse kogutoodangusse turuhindades;
- 60% riigivõla suhte puhul sisemajanduse kogutoodangusse turuhindades.

Artikkel 2

Käesoleva lepingu artiklis 104c ning käesolevas protokollis tähendab:

- “riik” avalikku haldust üldiselt, s.t keskvalitsust, piirkondlikku valitsust või kohalikku omavalitsust ning sotsiaalkindlustusfonde, arvestamata Euroopa integreeritud majandusaruannete süsteemis määratletud kommertstehinguid;
- “puudujääk” Euroopa integreeritud majandusaruannete süsteemis määratletud puhaslaenu;
- “investeerimine” vastavalt Euroopa integreeritud majandusaruannete süsteemis määratletud kogupõhikapitali moodustamist;
- “võlg” aasta lõpuks maksmata koguvõla nominaalväärtust, mis on konsolideeritud esimeses lõigus määratletud avaliku halduse sektorites ja nende vahel.

Artikkel 3

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tõhususe tagamiseks vastutavad liikmesriikide valitsused kõnealuse menetluse alusel artikli 2 esimeses alapunktis määratletud avaliku halduse sektori puudujäägi eest. Liikmesriigid tagavad, et nende riiklikud menetlused eelarve valdkonnas võimaldavad neil täita käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi. Liikmesriigid esitavad komisjonile viivitamata ja korrapäraselt aruandeid oma kavandatud ja tegeliku puudujäägi ning oma võla taseme kohta.

Artikkel 4

Käesoleva protokolliga kohaldamiseks kasutatavad statistilised andmed esitab komisjon.

PROTOKOLL
Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 109j nimetatud
lähenumiskriteeriumide kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES üksikasjalikult kindlaks määrata käesoleva lepingu artikli 109j lõikes 1 nimetatud lähenumiskriteeriumid, millest ühendus juhindub otsuseid langetades üleminekul majandus- ja rahaliidu kolmandasse etappi,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Artikkel 1

Käesoleva lepingu artikli 109j lõike 1 esimeses alapunktis ettenähtud hindade stabiilsuse kriteerium tähendab, et liikmesriigil on püsiva stabiilsustasemega hinnanäitajad ning keskmine inflatsioonimäär vaadelduna ühe aasta kestel enne kontrollimist ei ületa rohkem kui 1,5% võrra kolme kõige paremaid tulemusi saavutava liikmesriigi määra. Inflatsiooni mõõdetakse võrreldaval alusel tarbijahinnaindeksi abil, võttes arvesse riiklike määratluste erinevust.

Artikkel 2

Käesoleva lepingu artikli 109j lõike 1 teises alapunktis ettenähtud riigi rahanduse stabiilsuse kriteerium tähendab, et kontrollimise ajal ei kehti liikmesriigi suhtes käesoleva lepingu artikli 104c lõikes 6 nimetatud nõukogu otsus ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta.

Artikkel 3

Käesoleva lepingu artikli 109j lõike 1 kolmandas alapunktis ettenähtud Euroopa Rahasüsteemi vahetuskursimehhanismis osalemise kriteerium tähendab, et liikmesriik on järginud Euroopa Rahasüsteemi vahetuskursimehhanismis ettenähtud normaalseid kõikumispiire ilma tõsiste pingeteta vähemalt kahe aasta jooksul enne kontrollimist. Eelkõige ei tohi liikmesriik olla sama aja jooksul omal algatusel devalveerinud oma raha kahepoolset keskmist kurssi ühegi teise liikmesriigi raha suhtes.

Artikkel 4

Käesoleva lepingu artikli 109j lõike 1 neljandas alapunktis nimetatud intressimäärade lähenemiskriteerium tähendab, et vaadelduna ühe aasta kestel enne kontrollimist on liikmesriigil olnud keskmine nominaalne pikaajaline intressimäär, mis ei ületa rohkem kui 2% võrra kolme kõige paremaid tulemusi saavutava liikmesriigi määra. Intressimäärasid mõõdetakse pikatähtajaliste riigi võlakirjade või nendega võrreldavate väärtpaberite alusel, võttes arvesse riiklike määratluste erinevust.

Artikkel 5

Käesoleva protokolliga kohaldamise jaoks kasutatavad statistilised andmed esitab komisjon.

Artikkel 6

Komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist vastavalt asjaoludele kas Euroopa Parlamendi, ERI või EKPga ning artiklis 109c ettenähtud komiteega võtab nõukogu ühehäälselt vastu asjakohased sätted, et määrata kindlaks käesoleva lepingu artiklis 109j nimetatud lähenemiskriteeriumide üksikasjad; seejärel asendavad vastuvõetud sätted käesoleva protokolliga.

PROTOKOLL

Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokolliga muutmise kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

VÕTTES ARVESSE, et kooskõlas Euroopa Keskpanga Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artikliga 40 ning Euroopa Rahainstituudi põhikirja artikliga 21 on Euroopa Keskpangal ning Euroopa Rahainstituudil liikmesriikide territooriumil oma ülesannete täitmiseks vajalikud privileegid ja immunitetid,

ON LEPPINUD KOKKU järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Ainus artikkel

Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokolliga, mis on lisatud Euroopa ühenduste ühtse nõukogu ja ühtse komisjoni asutamislepingule, täiendatakse järgmistes sätetega:

“*Artikkel 23*

Käesolevat protokollit kohaldatakse ka Euroopa Keskpanga, selle organite liikmete ja selle personali suhtes, piiramata Euroopa Keskpankade Süsteemi ning Euroopa Keskpanga põhikirja protokollisätete kohaldamist.

Lisaks on Euroopa Keskpank vabastatud mis tahes kujul maksustamisest või muust sellelaadsest kohustusest tema kapitali mis tahes suurenemise korral ning eri formaalsustest, mida võidakse sellega siduda riigis, kus on kõnealuse panga alaline asukoht. Kõnealuse panga ja selle organite tegevust, mis on kooskõlas Euroopa Keskpankade Süsteemi ning Euroopa Keskpanga põhikirjaga, ei maksustata käibemaksuga.

Eespool olevad sätted kehtivad ka Euroopa Rahainstituudi suhtes. Tema tegevuse lõpetamine või likvideerimine ei loo alust mingiks maksustamiseks.”

PROTOKOLL
Taani kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES lahendada teatavaid konkreetseid Taaniga seotud probleeme,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja käsitleva protokollis artikli 14 sätted ei mõjuta Taani Riigipanga õigust täita oma seniseid ülesandeid, mis on seotud Taani Kuningriigi ühenduseväliste osadega.

PROTOKOLL
Portugali kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES lahendada teatavaid konkreetseid Portugaliga seotud probleeme,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

1. Portugal on käesolevaga volitatud säilitama Assooride ja Madeira autonoomsele piirkonnale antud õigust kasutada *Banco de Portugali* intressita krediidi soodustust kehtivate Portugali seadustega sätestatud tingimustel.

2. Portugal kohustub tegema kõik endast sõltuva, et eespool nimetatud soodustus võimalikult kiiresti kaotada.

PROTOKOLL
ülemineku kohta majandus- ja rahaliidu kolmandasse etappi

KÕRGED LEPINGUOSALISED

deklareerivad ühenduse majandus- ja rahaliidu kolmandasse etappi ülemineku lõplikkust, kirjutades alla uutele lepingusätetele majandus- ja rahaliidu kohta.

Seepärast kõik liikmesriigid, olenemata sellest, kas nad täidavad ühtse raha vastuvõtmiseks vajalikud tingimused, järgivad ühenduse tahet minna kiiresti üle kolmandasse etappi, ning seepärast ei takista ükski liikmesriik kolmandasse etappi üleminekut.

Kui 1997. aasta lõpuks ei ole määratud kolmanda etapi alguskuupäeva, kiirendavad asjaomased liikmesriigid, ühenduse institutsioonid ning muud asjaomased organid 1998. aasta jooksul kõiki ettevalmistustöid, et võimaldada ühendusel lõplikult üle minna kolmandasse etappi 1999. aasta 1. jaanuaril ning et võimaldada EKPI ja EKPSI alustada täielikku toimimist alates sellest kuupäevast.

Käesolev protokoll lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

PROTOKOLL

teatavate Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriiki käsitlevate sätete kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

MÕISTES, et Ühendkuningriik ei ole kohustatud ega ole võtnud endale kohustust astuda majandus- ja rahaliidu kolmandasse etappi, ilma et tema valitsus ja parlament oleksid eraldi otsustanud seda teha;

MÄRKIDES Ühendkuningriigi valitsuse tava rahastada oma laenuvajadust võlakirjade müügiga erasektorisse,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

1. Ühendkuningriik teatab nõukogule, kas ta kavatseb astuda kolmandasse etappi, enne kui nõukogu annab käesoleva lepingu artikli 109j lõike 2 kohaselt oma hinnangu.

Kui Ühendkuningriik ei teata nõukogule, et ta kavatseb astuda kolmandasse etappi, pole tal mingit kohustust seda teha.

Kui kolmanda etapi alguse kuupäev on käesoleva lepingu artikli 109j lõike 3 alusel kindlaks määramata, võib Ühendkuningriik teatada oma kavatsusest astuda kolmandasse etappi enne 1. jaanuari 1998.

2. Kui Ühendkuningriik teatab nõukogule, et ta ei kavatse astuda kolmandasse etappi, kohaldatakse punkte 3–9.

3. Ühendkuningriiki ei arvata liikmesriikide enamiku hulka, kes täidab käesoleva lepingu artikli 109j lõike 2 teises alapunktis ja artikli 109j lõike 3 esimeses alapunktis nimetatud vajalikke tingimusi.

4. Ühendkuningriik säilitab oma volitused rahapoliitika valdkonnas vastavalt siseriiklikule õigusele.

5. Ühendkuningriigi suhtes ei kohaldata käesoleva lepingu artikli 3a lõiget 2, artikli 104c lõikeid 1, 9 ja 11, artikli 105 lõikeid 1–5, artiklit 105a, artiklit 107, artiklit 108, artiklit 108a, artiklit 109, artikli 109a lõiget 1 ja lõike 2 alapunkti b ning artikli 109l lõikeid 4 ja 5. Nendes sätetes osutatud ühendus või liikmesriigid ei hõlma Ühendkuningriiki ja riiklikud keskpangad ei hõlma Inglise Panka.

6. Ühendkuningriigi suhtes kohaldatakse jätkuvalt käesoleva lepingu artikli 109e lõiget 4, artikleid 109h ja 109i. Artikli 109c lõiget 4 ja artiklit 109m kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes nii, nagu kehtiks selle kohta erand.

7. Lõikes 5 loetletud artiklites osutatud nõukogu õigusaktide suhtes peatatakse Ühendkuningriigi hääleõigus. Sel eesmärgil jäetakse Ühendkuningriigi arvestatud hääled välja igasuguse kvalifitseeritud häälteenamuse arvutamisel vastavalt käesoleva lepingu artikli 109k lõikele 5.

Samuti pole Ühendkuningriigil õigust osaleda EKP presidendi, asepresidendi ja teiste juhatuse liikmete nimetamisel vastavalt käesoleva lepingu artikli 109a lõike 2 alapunktile b ja artikli 109l lõikele 1.

8. Ühendkuningriigi suhtes ei kohaldata Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja ("põhikiri") käsitleva protokolliga artikleid 3, 4, 6, 7, artikli 9 lõiget 2, artikli 10 lõikeid 1 ja 3, artikli 11 lõiget 2, artikli 12 lõiget 1, artikleid 14, 16, 18–20, 22, 23, 26, 27, 30–34, 50 ja 52.

Nendes artiklites osutatud ühendus või liikmesriigid ei hõlma Ühendkuningriiki ja riikide keskpangad ega osanikud ei hõlma Inglise Panka.

Põhikirja artikli 10 lõikes 3 ja artikli 30 lõikes 2 nimetatud EKP märgitud kapital ei hõlma kapitali, mille on märkinud Inglise Pank.

9. Käesoleva lepingu artikli 109l lõiget 3 ja põhikirja artikleid 44–48 rakendatakse olenemata sellest, kas mõne liikmesriigi kohta kehtib erand või mitte, võttes arvesse järgmisi muudatusi:

a) artiklis 44 nimetatud EKP ja ERI ülesannete hulka kuuluvad ülesanded, mida kolmandas etapis tuleb veel täita Ühendkuningriigi mis tahes otsuse tõttu mitte astuda sellesse etappi;

b) lisaks artiklis 47 nimetatud ülesannetele annab EKP ka nõu ja aitab ette valmistada nõukogu iga otsust punkti 10 alapunktide a ja c alusel, mis käsitleb Ühendkuningriiki;

c) Inglise Pank maksab oma EKP märgitud kapitali sissemaksena selle tegevuskuludesse samal alusel nagu nende liikmesriikide keskpangad, kelle kohta kehtib erand.

10. Kui Ühendkuningriik ei astu kolmandasse etappi, võib ta igal ajal pärast selle etapi algust oma teadet muuta. Sel juhul:

a) on Ühendkuningriigil õigus astuda kolmandasse etappi ainult siis, kui ta on täitnud vajalikud tingimused. Nõukogu, kes teeb otsuse Ühendkuningriigi taotlusel ja käesoleva lepingu artikli 109k lõikes 2 ettenähtud tingimustel ja korras, otsustab, kas Ühendkuningriik täidab vajalikke tingimusi.

b) Inglise Pank maksab sisse oma osa EKP märgitud kapitalis, kannab EKP-le üle välisvaluuta-reservi varad ja annab selle reservidesse oma panuse samal alusel nagu sellise liikmesriigi keskpank, kelle kohta kehtinud erand on tühistatud.

c) Nõukogu, kes teeb otsuse käesoleva lepingu artikli 109l lõikes 5 ettenähtud tingimustel ja korras, võtab vastu kõik ülejäänud otsused, mis on vajalikud, et võimaldada Ühendkuningriigil astuda kolmandasse etappi.

Kui Ühendkuningriik astub kolmandasse etappi käesoleva protokollis sätete kohaselt, kaotavad kehtivuse punktid 3–9.

11. Olenemata käesoleva lepingu artiklist 104 ja artikli 109e lõikest 3 ning põhikirja artiklist 21.1, võib Ühendkuningriigi valitsus niikaua kui Ühendkuningriik ei ole astunud kolmandasse etappi, säilitada oma krediidisüsteemi (*Ways and Means*) Inglise Panga juures.

PROTOKOLL

teatavate Taanit käsitlevate sätete kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingu üldiste eesmärkidega lahendada praegu esinevaid teatavaid konkreetseid probleeme,

VÕTTES ARVESSE, et Taani põhiseadus sisaldab sätteid, mis võivad enne Taani osalemist majandus- ja rahaliidu kolmandas etapis tingida Taanis rahvahääletuse,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

1. Taani valitsus teatab nõukogule oma seisukoha kolmandas etapis osalemise kohta enne, kui nõukogu annab käesoleva lepingu artikli 109j lõike 2 kohaselt oma hinnangu.

2. Kui teatatakse, et Taani ei osale kolmandas etapis, kehtib Taani kohta erand. Selle erandi tulemusena kehtivad Taani kohta kõik käesoleva lepingu ja EKPS põhikirja artiklid ja sätted, mis käsitlevad erandit.

3. Sellisel juhul ei arvata Taanit liikmesriikide enamiku hulka, kes täidab käesoleva lepingu artikli 109j lõike 2 teises alapunktis ja artikli 109j lõike 3 esimeses alapunktis nimetatud vajalikke tingimusi.

4. Erandi tühistamise puhul algatatakse artikli 109k lõikes 2 sätestatud menetlus ainult Taani

taotluse põhjal.

5. Erandliku seisundi tühistamise korral lõpeb käesoleva protokolliga sätete kehtivus.

PROTOKOLL
Prantsusmaa kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

SOOVIDES võtta arvesse konkreetset Prantsusmaaga seotud küsimust,

ON KOKKU LEPPINUD järgmistes sätetes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Prantsusmaa säilitab eesõiguse emiteerida raha oma ülemereterritooriumidel vastavalt siseriiklike seadustega kehtestatud tingimustele ja tal on ainuõigus määrata CFP frangi pariteeti.

PROTOKOLL
sotsiaalpoliitika kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

MÄRKIDES, et 11 liikmesriiki, nimelt Belgia Kuningriik, Taani Kuningriik, Saksamaa Liitvabariik, Kreeka Vabariik, Hispaania Kuningriik, Prantsuse Vabariik, Iirimaa, Itaalia Vabariik, Luksemburgi Suurhertsogiriik, Madalmaade Kuningriik ning Portugali Vabariik, soovivad jätkata teel, millele pandi alus 1989. aasta sotsiaalharta; et nad on sel eesmärgil omavahel sõlminud kokkuleppe; et see kokkulepe on lisatud käesolevale protokollile; et käesolev protokoll ja nimetatud kokkulepe ei piira asutamislepingu sätete kohaldamist, eriti nende, mis on seotud sotsiaalpoliitikaga, mis moodustab *acquis communautaire*'i lahutamatu osa:

1) lepivad kokku, et neile 11 liikmesriigile antakse volitused tugineda asutamislepingu institutsioonidele, menetlustele ja mehhanismidele, et võtta omavahel vastu ning kohaldada vajalikus ulatuses akte ja otsuseid, mida nõutakse eespool nimetatud kokkuleppe jõustamiseks;

2) Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik ei osale komisjoni poolt käesoleva protokolliga ja eespool nimetatud kokkuleppe põhjal esitatud ettepanekute arutamisel ja vastuvõtmisel nõukogus.

Erandina asutamislepingu artikli 148 lõikest 2 loetakse nõukogu akte, mis on esitatud vastavalt käesolevale protokollile ning mis tuleb vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega, vastuvõetuks juhul, kui nende ettepanekute poolt on antud vähemalt 44 häält. Nõukogu aktide puhul, mis peavad olema vastu võetud ühehäälselt, ja nende puhul, millega muudetakse komisjoni ettepanekut, on vajalik nõukogu liikmete, välja arvatud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, üksmeel.

Nõukogu vastuvõetud aktid ning finantskulud, välja arvatud institutsioonide halduskulud, ei kehti Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi puhul;

3) käesolev protokoll lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

KOKKULEPE
sotsiaalpoliitika kohta Euroopa Ühenduse liikmesriikide,
välja arvatud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahel

11 allakirjutanud KÕRGET LEPINGUOSALIST, nimelt Belgia Kuningriik, Taani Kuningriik, Saksamaa Liitvabariik, Kreeka Vabariik, Hispaania Kuningriik, Prantsuse Vabariik, Iirimaa, Itaalia Vabariik, Luksemburgi Suurhertsogiriik, Madalmaade Kuningriik ning Portugali Vabariik (käesolevas kokkuleppes "liikmesriigid"),

SOOVIDES rakendada 1989. aasta sotsiaalharta *acquis communautaire*'i alusel,

VÕTTES ARVESSE protokolliga sotsiaalpoliitika kohta,

ON LEPPINUD KOKKU järgmises.

Artikkel 1

Ühenduse ja liikmesriikide eesmärgid on tööhõive edendamine, parandatud elu- ja töötingimused, nõuetekohane sotsiaalne kaitse, dialoog tööturu osapoolte vahel, inimressursside arendamine, selleks et tagada püsivalt suur tööhõive ning võidelda tööturult väljatõrjumise vastu. Sel eesmärgil rakendavad ühendus ja liikmesriigid meetmeid, millega võetakse arvesse erinevusi eri riikide praktika vahel, eriti lepingusuhete valdkonnas, ning vajadust säilitada ühenduse majanduse konkurentsivõime.

Artikkel 2

1. Pidades silmas artikli 1 eesmärkide saavutamist, toetab ja täiendab ühendus liikmesriikide tegevust järgmistes valdkondades:

- eelkõige töökeskkonna parandamine, et kaitsta töötajate tervist ja ohutust;
- töötingimused;
- töötajate teavitamine ja ärakuulamine;
- naiste ja meeste võrdõiguslikkus seoses nende võimalustega tööturul ja kohtlemisega töö;
- tööturult väljatõrjutud isikute integreerimine, ilma et see piiraks Euroopa Ühenduse asutamislepingu (edaspidi "asutamisleping") artikli 127 kohaldamist.

2. Sel eesmärgil võib nõukogu direktiivide abil vastu võtta miinimumnõuded järkjärguliseks rakendamiseks, võttes arvesse igas liikmesriigis kehtivaid tingimusi ja tehnilisi eeskirju. Sellised direktiivid hoiduvad haldus-, finants- ja õiguslike piirangute kehtestamist viisil, mis pidurdaks väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut.

Nõukogu teeb otsused vastavalt asutamislepingu artiklis 189c sätestatud menetlusele pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega.

3. Komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega teeb nõukogu ühehäälse otsuse järgmistes valdkondades:

- töötajate sotsiaalkindlustus ja sotsiaalne kaitse;
- töötajate kaitse, kui nende tööleping lõpetatakse;
- töötajate ja tööandjate huvide esindatus ja kollektiivne kaitse, sealhulgas tööandjate ja töötajate ühisotsused, arvestades lõikes 6 sätestatut;
- seaduslikult ühenduse territooriumil elavate kolmandate riikide kodanike tööhõive tingimused;
- rahalised toetused tööhõive ja töökohtade loomise edendamiseks, ilma et see piiraks sotsiaalfondiga seotud sätete kohaldamist.

4. Liikmesriik võib tööturu osapooltele nende ühise taotluse põhjal usaldada lõigete 2 ja 3 kohaselt vastu võetud direktiivide rakendamise.

Sel juhul tagab liikmesriik, et hiljemalt selleks kuupäevaks, mil kooskõlas artikliga 189 peab direktiiv olema üle võetud, on tööturu osapooled kokkuleppel kehtestanud vajalikud meetmed, kusjuures asjaomane liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, mis võimaldavad tal igal ajal tagada direktiiviga ettenähtud tulemusi.

5. Käesoleva artikli alusel vastuvõetud sätted ei takista liikmesriike säilitamast või kehtestamast rangemaid kaitsemeetmeid, mis on kooskõlas käesoleva lepinguga.

6. Käesoleva artikli sätted ei kohaldata tasustamise, ühinemisõiguse, streigiõiguse ega töösuluõiguse suhtes.

Artikkel 3

1. Komisjoni ülesandeks on edendada tööturu osapooltega konsulteerimist ühenduse tasandil ning ta võtab kõik vastavasisulised meetmeid nende dialoogi hõlbustamiseks, tagades osapooltele tasakaalustatud toetuse.

2. Sel eesmärgil konsulteerib komisjon enne sotsiaalpoliitiliste ettepanekute tegemist tööturu osapooltega ühenduse meetmete võimaliku suuna üle.

3. Kui komisjon pärast konsulteerimist peab ühenduse meetmeid soovitavaks, konsulteerib ta tööturu osapooltega kavandatava ettepaneku sisu üle. Tööturu osapooled edastavad komisjonile arvamuse või vajaduse korral soovitusi.

4. Niisuguse konsulteerimise korral võivad tööturu osapooled teatada komisjonile oma soovist alata artikkelis 4 sätestatud menetlus. Menetluse kestus ei ületa üheksat kuud, kui asjaomased tööturu osapooled koos komisjoniga ei otsusta ühiselt seda pikendada.

Artikkel 4

1. Kui tööturu osapooled soovivad, võib nendevaheline dialoog ühenduse tasandil tuua kaasa lepingusuhted, kaasa arvatud kokkulepete sõlmimine.

2. Ühenduse tasandil sõlmitud kokkuleppeid rakendatakse tööturu osapoolte ja liikmesriikide kehtivate menetluste või tavade kohaselt, artikkelis 2 käsitletud küsimustes aga allakirjutanute ühisel taotlusel nõukogu otsusega komisjoni ettepaneku põhjal.

Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega, välja arvatud juhul, kui kõnealuses kokkuleppes on üks või mitu sätet, mis käsitlevad artikli 2 lõikes 3 osutatud valdkondi, mille puhul nõukogu otsustab ühehäälselt.

Artikkel 5

Pidades silmas artikli 1 eesmärkide saavutamist ning ilma et see piiraks käesoleva lepingu teiste sätete kohaldamist, edendab komisjon käesoleva kokkuleppe alusel liikmesriikide koostööd ja hõlbustab nende meetmete kooskõlastamist sotsiaalpoliitika kõigis valdkondades.

Artikkel 6

1. Iga liikmesriik tagab meestele ja naistele võrdse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamise.

2. Käesolevas artiklis mõistetakse tasu all harilikku põhi- või miinimumpalka või mõnd muud tasumoodust kas rahas või loonusena, mida töötaja tööandjalt oma töö eest otseselt või kaudselt saab.

Võrdne tasu ilma soolise diskrimineerimiseta tähendab, et:

a) ühe ja sama tükitööna tehtava töö eest arvestatakse tasu ühe ja sama mõõtühiku alusel;

b) ajatöö eest ühel ja samal töökohal on ühesugune tasu.

3. Käesoleva artikliga ei takistata ühtegi liikmesriiki säilitamast või vastu võtmast meetmeid, mis sätestavad erilised eelised, et hõlbustada naiste tegutsemist oma kutsealal või ära hoida või heastada halvemusi tööalases karjääris.

Artikkel 7

Komisjon koostab igal aastal aruande edusammude kohta artikli 1 eesmärkide saavutamisel, sealhulgas demograafilise olukorra kohta ühenduses. Komisjon edastab selle aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning majandus- ja sotsiaalkomiteele.

Euroopa Parlament võib paluda komisjonil koostada aruandeid konkreetsete sotsiaalprobleemide kohta.

Deklaratsioonid

1. Deklaratsioon artikli 2 lõike 2 kohta

11 kõrget lepinguosalist märgivad, et käesoleva kokkuleppe artikli 2 lõike 2 arutelu on kokku lepitud, et töökaitse miinimumnõudeid määrates ei kavatse ühendus diskrimineerida väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete töötajaid, kui asjaolud seda ei õigusta.

2. Deklaratsioon artikli 4 lõike 2 kohta

11 kõrget lepinguosalist deklareerivad, et esimeses kokkuleppes tööturu osapoolte vaheliste kokkulepete kohaldamiseks ühenduse tasandil, millele on viidatud artikli 4 lõikes 2, arendatakse vastavalt iga liikmesriigi reeglitele toimuvatele kollektiivlääbirääkimistele välja nende kokkulepete sisu; ning seega ei sea kõnealune kokkulepe liikmesriikidele ühtegi kohustust kohaldada neid kokkuleppeid otseselt ega töötada välja reegleid nende ülevõtmiseks ega ühtegi kohustust muuta kehtivaid siseriiklikke õigusakte, et hõlbustada nende kokkulepete rakendamist.

PROTOKOLL

majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED,

MEENUTADES, et liit on seadnud endale eesmärgiks edendada majanduslikku ja sotsiaalset progressi, seda muu hulgas majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamise kaudu;

MEENUTADES, et Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 2 sisaldub ülesanne edendada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust ja solidaarsust liikmesriikide vahel ning et artiklis 3 on ühena ühenduse tegevusaladest loetletud majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine;

MEENUTADES, et kolmanda osa XIV jao sätted majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta on tervikuna õiguslik alus ühenduse meetmete ühendamiseks ja edasiarendamiseks majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse valdkonnas, sealhulgas uue fondi loomisel;

MEENUTADES, et kolmanda osa XII jao sätetes üleeuroopaliste võrkude kohta ning XVI jao sätetes keskkonna kohta on ette nähtud ühtekuuluvusfondi rajamine enne 1993. aasta 31. detsembrit;

DEKLAREERIDES oma usku, et edusammud majandus- ja rahaliidu loomise suunas toetavad kõigi liikmesriikide majanduskasvu;

MÄRKIDES, et ajavahemikus 1987–1993 kahekordistatakse ühenduse struktuurifonde reaalväärtuses, mis toob kaasa olulisi ülekandeid, eelkõige võrrelduna vähemjõukate liikmesriikide sisemajanduse kogutoodanguga;

MÄRKIDES, et Euroopa Investeerimispank annab laenuks suuri ja kasvavaid summasid vaesemate piirkondade heaks;

MÄRKIDES soovi, et kokkulepped eraldiste kohta struktuurifondidest oleksid paindlikumad;

MÄRKIDES soovi muuta ühenduse osalustaset teatavate riikide programmides ja projektides;

MÄRKIDES ettepanekut võtta rohkem arvesse liikmesriikide suhtelist jõukust omaressursside süsteemis;

KINNITAVAD VEEL KORD, et majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamine on ühenduse täieliku arengu ja kestva edu jaoks esmatähtis, ning rõhutavad, kui oluline on majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse käsitlemine käesoleva asutamislepingu artiklites 2 ja 3;

KINNITAVAD VEEL KORD oma veendumust, et struktuurifondid peaksid jätkuvalt etendama kaalukat osa ühenduse eesmärkide saavutamisel ühtekuuluvuse valdkonnas;

KINNITAVAD VEEL KORD oma veendumust, et Euroopa Investeerimispank peaks jätkuvalt pühendama enamiku oma ressurssidest majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse arendamisele, ning deklareerivad oma valmisolekut vaadata Euroopa Investeerimispanga kapitalivajadused läbi niipea kui vaja;

KINNITAVAD VEEL KORD vajadust põhjalikult hinnata struktuurifondide tegevust ja tõhusust 1992. aastal ning vajadust vaadata sel puhul läbi nende fondide asjakohane suurus ühenduse majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse alaste ülesannete taustal;

LEPIVAD KOKKU, et ühtekuuluvusfond, mis rajatakse enne 1993. aasta 31. detsembrit, annab ühenduse rahalist toetust keskkonna ning üleeuroopaliste võrkude alaste projektide tarvis liikmesriikides, mille rahvamajanduse kogutoodang elaniku kohta on väiksem kui 90% ühenduse keskmisest ning millel on olemas programm artiklis 104c sätestatud majanduslike lähenemiskriteeriumide täitmiseks;

DEKLAREERIVAD oma kavatsust võimaldada suurem paindlikkus struktuurifondidest raha eraldamise suhtes teatavateks vajadusteks, mida ei reguleeri praegused struktuurifondide eeskirjad;

DEKLAREERIVAD oma valmisolekut kohandada ühenduse osalustaset struktuurifondide programmide ja projektide raames, selleks et vältida vähemjõukate liikmesriikide eelarveliste kulutuste ülemäärast kasvu;

TÕDEVAD vajadust jälgida korrapäraselt edusamme majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamise suunas ning deklareerivad oma valmisolekut uurida selles suhtes kõiki vajalikke meetmeid;

DEKLAREERIVAD oma kavatsust võtta rohkem arvesse üksikute liikmesriikide toetusvõimet omaressursside süsteemis ning läbi vaadata vahendid, et korrigeerida vähemjõukate liikmesriikide suhtes regressiivseid elemente praeguses omaressursside süsteemis;

LEPIVAD KOKKU, et käesolev protokoll lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

PROTOKOLL

majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komitee kohta

KÕRGED LEPINGUOSALISED ON KOKKU LEPPINUD järgmises sättes, mis lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule.

Majandus- ja sotsiaalkomiteel ning regioonide komiteel on ühine organisatsiooniline struktuur.

PROTOKOLL,

mis lisatakse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa ühenduste asutamislepingutele

KÕRGED LEPINGUOSALISED

ON KOKKU LEPPINUD järgmises sättes, mis lisatakse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa ühenduste asutamislepingutele.

Mitte miski Euroopa Liidu lepingus või Euroopa ühenduste asutamislepingutes või neid lepinguid muutvates või täiendavates lepingutes või aktides ei mõjuta Iiri põhiseaduse artikli 40 lõike 3 punkti 3 kohaldamist Iirimaaal.

LÕPPAKT

1. Liikmesriikide valitsuste esindajate konverentsid, mis tulid kokku 15. detsembril 1990. aastal Roomas, et ühisel kokkuleppel vastu võtta poliitilise liidu loomiseks ning majandus- ja rahaliidu lõppetappideks vajalikud Euroopa Majandusühenduse asutamislepingus tehtavad muudatused, ja 3. veebruaril 1992. aastal Brüsselis, et Euroopa Majandusühenduse asutamislepingusse kavandatud muudatusi arvestades vastu võtte Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingus ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus tehtavad vastavad muudatused, on vastu võtnud järgmised tekstid:

I. Euroopa Liidu leping

II. Protokollid

1. Protokoll vara omandamise kohta Taanis
2. Protokoll Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 119 kohta
3. Protokoll Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja kohta
4. Protokoll Euroopa Rahainstituudi põhikirja kohta
5. Protokoll ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta
6. Protokoll Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 109J nimetatud lähenemiskriteeriumide kohta
7. Protokoll Euroopa ühenduste privileegide ja immuniteetide protokoll muutmise kohta
8. Protokoll Taani kohta
9. Protokoll Portugali kohta
10. Protokoll ülemineku kohta majandus- ja rahaliidu kolmandasse etappi
11. Protokoll teatavate Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriiki käsitlevate sätete kohta
12. Protokoll teatavate Taanit käsitlevate sätete kohta
13. Protokoll Prantsusmaa kohta
14. Protokoll sotsiaalpoliitika kohta, millele on lisatud kokkulepe Euroopa Ühenduse liikmesriikide, välja arvatud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahel, millele on liidetud kaks deklaratsiooni
15. Protokoll majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta
16. Protokoll majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komitee kohta
17. Protokoll, mis lisatakse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa ühenduste asutamislepingutele.

Konverentsid on kokku leppinud, et punktides 1–16 viidatud protokollid lisatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule ning punktis 17 viidatud protokoll lisatakse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa ühenduste asutamislepingutele.

2. Nende tekstide allkirjastamise ajal võtsid konverentsid vastu järgmised käesolevale lõppaktile lisatud deklaratsioonid:

III. Deklaratsioonid

1. Deklaratsioon kodanikukaitse, energeetika ja turismi kohta
2. Deklaratsioon liikmesriigi kodakondsuse kohta
3. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa III ja VI jaotise kohta
4. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa VI jaotise kohta
5. Deklaratsioon valuutakoostöö kohta kolmandate riikidega
6. Deklaratsioon rahaliste suhete kohta San Marino Vabariigi, Vatikani Linnriigi ja Monaco Vürsti-

riigiga

7. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 73d kohta
8. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 109 kohta
9. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa XVI jaotise kohta
10. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 109, 130r ja 130y kohta
11. Deklaratsioon 24. novembri 1988. aasta direktiivi (saasteainete paisangud) kohta
12. Deklaratsioon Euroopa Arengufondi kohta
13. Deklaratsioon riikide parlamentide osa kohta Euroopa Liidus
14. Deklaratsioon parlamentide konverentsi kohta
15. Deklaratsioon Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi liikmete arvu kohta
16. Deklaratsioon ühenduse õigusaktide hierarhia kohta
17. Deklaratsioon teabele juurdepääsu õiguse kohta
18. Deklaratsioon komisjoni ettepanekutes esitatud hinnanguliste kulude kohta
19. Deklaratsioon ühenduse õiguse rakendamise kohta
20. Deklaratsioon ühenduse meetmete keskkonnamõju hindamise kohta
21. Deklaratsioon kontrollikoja kohta
22. Deklaratsioon majandus- ja sotsiaalkomitee kohta
23. Deklaratsioon koostöö kohta heategevusorganisatsioonidega
24. Deklaratsioon loomade kaitse kohta
25. Deklaratsioon Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 227 lõikes 3 ning lõike 5 punktides a ja b nimetatud ülemeremaade ja -territooriumide huvide esindatuse kohta
26. Deklaratsioon ühenduse äärepoolseimate piirkondade kohta
27. Deklaratsioon hääletamise kohta ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas
28. Deklaratsioon ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonna praktiliste küsimuste kohta
29. Deklaratsioon ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas kasutatavate keelte kohta
30. Deklaratsioon Lääne-Euroopa Liidu kohta
31. Deklaratsioon asüüli kohta
32. Deklaratsioon politseikoostöö kohta
33. Deklaratsioon Euroopa Keskpanga ja Euroopa Rahainstituudi ning nende teenistujate vaheliste vaidluste kohta

Sõlmitud seitsmendal veebruaril ühe tuhande üheksasaja üheksakümne teisel aastal Maastrichtis.

DEKLARATSIOON kodanikukaitse, energeetika ja turismi kohta

Konverents deklareerib, et Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 3 punktis t osutatud valdkondi käsitlevate jaotiste sisseviimist nimetatud lepingusse käsitletakse Euroopa Liidu lepingu artikli N lõikes 2 sätestatud korras aruande põhjal, mille komisjon esitab nõukogule hiljemalt 1996. aastal.

Komisjon deklareerib, et ühenduse meetmeid kõnealustes valdkondades võetakse Euroopa ühenduste asutamislepingute praeguste sätete alusel.

DEKLARATSIOON
liikmesriigi kodakondsuse kohta

Konverents deklareerib, et alati, kui Euroopa Ühenduse asutamislepingus viidatakse liikmesriikide kodanikele, lahendatakse küsimus, kas isikul on liikmesriigi kodakondsus, üksnes asjaomase liikmesriigi seadusele tuginedes. Deklaratsioonis, mis antakse hoiule eesistujariigile, võivad liikmesriigid teabe andmiseks deklareerida, keda pidada ühenduse seisukohalt nende kodanikeks, ning vajaduse korral parandada mis tahes sellist deklaratsiooni.

DEKLARATSIOON
Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa III ja VI jaotise kohta

Konverents kinnitab, et käesoleva lepingu kolmanda osa III jaotise 4. peatüki "Kapital ja maksed" ning VI jaotise "Majandus- ja rahapoliitika" sätteid kohaldatakse jätkuvalt tavapärasel korras, mille kohaselt nõukogu koosseisus kohtuvad majandus- ja rahandusministrid, ilma et see piiraks artikli 109j lõigete 2–4 ja artikli 109k lõike 2 kohaldamist.

DEKLARATSIOON
Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa VI jaotise kohta

Konverents kinnitab, et Euroopa Ülemkogu eesistuja kutsub majandus- ja rahandusministreid osalema Euroopa Ülemkogu istungjärkudel, kui Euroopa Ülemkogu arutab majandus- ja rahaliiduga seotud küsimusi.

DEKLARATSIOON
valuutakoostöö kohta kolmandate riikidega

Konverents kinnitab, et ühenduse eesmärk on toetada stabiilseid rahvusvahelisi rahandussuhteid. Selleks on ühendus valmis tegema koostööd teiste Euroopa riikidega ja nende Euroopa-väliste riikidega, kellega ühendusel on tihedad majandussuhted.

DEKLARATSIOON
rahaliste suhete kohta San Marino Vabariigi, Vatikani Linnriigi
ja Monaco Vürstiriigiga

Konverents lepib kokku, et Euroopa Ühenduse asutamisleping ei mõjuta kehtivaid rahalisi suhteid Itaalia, San Marino ja Vatikani Linnriigi vahel ning Prantsusmaa ja Monaco vahel seni, kuni ühenduse ühtse rahana võetakse tarvitusele eküü.

Ühendus võtab endale kohustuse hõlbustada olemasolevate kokkulepete üle peetavaid taasläbirääkimisi, mis võivad osutada vajalikuks, kui eküü võetakse tarvitusele ühtse rahana.

DEKLARATSIOON
Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 73d kohta

Konverents kinnitab, et käesoleva lepingu artikli 73d lõike 1 punktis a osutatud liikmesriikide õigus kohaldada oma maksuseaduste vastavaid sätteid kehtib üksnes nende vastavate sätete kohta, mis on olemas 1993. aasta lõpus. Käesolevat deklaratsiooni kohaldatakse siiski ainult liikmesriikide vahelise kapitali liikumise ja liikmesriikide vahel tehtud maksete suhtes.

DEKLARATSIOON

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 109 kohta

Konverents rõhutab, et mõistet "ametlikud kokkulepped" ei ole artikli 109 lõikes 1 kasutatud kavatsusega luua ühenduse õiguse tähenduses uus rahvusvaheliste kokkulepete liik.

DEKLARATSIOON

Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa XVI jaotise kohta

Konverents on seisukohal, et seoses looduskaitse kasvava tähtsusega nii riiklikul, ühenduse kui ka rahvusvahelisel tasandil peaks ühendus, kui ta kasutab oma volitusi kolmanda osa XVI jaotise sätete alusel, võtma arvesse selle valdkonna erinõudmisi.

DEKLARATSIOON

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 109, 130r ja 130y kohta

Konverents on seisukohal, et artikli 109 lõike 5, artikli 130r lõike 4 teise lõigu ja artikli 130y sätted ei mõjuta põhimõtteid, mis tulenevad Euroopa Ühenduste Kohtu otsusest AETR kohtuasjas.

DEKLARATSIOON

24. novembri 1988. aasta direktiivi (saasteainete paisangud) kohta

Konverents deklareerib, et ühenduse õigusaktides tehtud muudatused ei või kahjustada nende erandite kohaldamist, mis on lubatud Hispaaniale ja Portugalile kuni 31. detsembrini 1999 vastavalt 24. novembri 1988. aasta direktiivile, mis käsitleb teatavate suurtest põletusseadmetest lähtuvate saasteainete õhku pääsemise piiramist.

DEKLARATSIOON

Euroopa Arengufondi kohta

Konverents lepib kokku, et Euroopa Arengufondi rahastatakse endiselt riikide osamaksudest vastavalt kehtivatele nõuetele.

DEKLARATSIOON

riikide parlamentide osa kohta Euroopa Liidus

Konverents leiab, et on oluline ergutada riikide parlamentide suuremat osalemist Euroopa Liidu tegevuses.

Sel eesmärgil tuleks hoogustada teabevahetust riikide parlamentide ning Euroopa Parlamendi vahel. Sellega seoses tagavad liikmesriikide valitsused muu hulgas, et riikide parlamendid saavad teabeks ja võimalikuks läbivaatamiseks aegsasti komisjoni ettepanekud õigusaktide vastuvõtmiseks.

Samuti leiab komisjon, et on oluline hoogustada kontakte riikide parlamentide ning Euroopa Parlamendi vahel, eriti võimaldades sobivaid vastastikuseid soodustusi ning korrapäraseid

kohtumisi ühtedest ja samadest küsimustest huvitatud parlamendiliikmete vahel.

DEKLARATSIOON
parlamentide konverentsi kohta

Konverents kutsub Euroopa Parlamenti ning riikide parlamente üles vajaduse korral kokku tulema parlamentide konverentsina.

Euroopa Liidu põhijoonte üle konsulteeritakse parlamentide konverentsiga, piiramata Euroopa Parlamendi volitusi ja riikide parlamentide õigusi. Euroopa Ülemkogu eesistuja ja komisjoni president esitavad igal parlamentide konverentsi istungjärgul aruande liidu olukorra kohta.

DEKLARATSIOON
Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi liikmete arvu kohta

Konverents lepib kokku, et liikmesriigid vaatavad Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi liikmete arvu käsitlevad küsimused läbi hiljemalt 1992. aasta lõpus, et saavutada kokkulepe, mis võimaldab luua vajaliku õigusliku aluse Euroopa Parlamendi liikmete arvu kinnitamiseks aegsasti enne 1994. aasta valimisi. Otsuste tegemisel peetakse muu hulgas silmas vajadust kehtestada Euroopa Parlamendi üldine suurus laienenud ühenduses.

DEKLARATSIOON
ühenduse õigusaktide hierarhia kohta

Konverents lepib kokku, et 1996. aastal kokkukutsutav valitsustevaheline konverents kontrollib, millises ulatuses oleks võimalik läbi vaadata ühenduse õigusaktide liigitus, selleks et kehtestada õigusaktide liikide sobiv hierarhia.

DEKLARATSIOON
teabele juurdepääsu õiguse kohta

Konverents leiab, et otsuste tegemise selgus ja arusaadavus tugevdab institutsioonide demokraatlikku iseloomu ning üldsuse usaldust administratsiooni vastu. Vastavalt sellele soovib konverents, et komisjon esitaks nõukogule hiljemalt 1993. aastal aruande meetmete kohta, mille eesmärk on parandada üldsuse juurdepääsu institutsioonide käsutuses olevale teabele.

DEKLARATSIOON
komisjoni ettepanekutes esitatud hinnanguliste kulude kohta

Konverents märgib, et komisjon kohustub, võttes vajaduse korral aluseks mis tahes konsultatsioone, mida ta peab vajalikuks, ja tugevdades oma ühenduse õigusaktide hindamise süsteemi, arvestama oma õigusloomealaste ettepanekute puhul liikmesriikide asutuste ja kõigi asjaosaliste kulusid ja tulusid.

DEKLARATSIOON
ühenduse õiguse rakendamise kohta

1. Konverents rõhutab, et Euroopa järjepideval ja ühtsel ülesehitamisel on keskse tähtsusega asjaolu, et iga liikmesriik võtaks temale adresseeritud ühenduse direktiivid neis määratud tähtaja jooksul täielikult ja täpselt üle oma siseriiklikku õigusse.

Veel enam, tõdedes, et iga liikmesriigi otsustada peab jääma, kuidas saab ühenduse õiguse sätteid kõige paremini rakendada selle riigi enda institutsioonide, õigussüsteemi ja muude asjaolude taustal, ent igal juhul kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikliga 189,

leiab konverents olevat ühenduse ladusaks toimimiseks esmatähtsa, et liikmesriigid võtaksid need meetmed nii, et ühenduse õigust saaks kohaldada sama tõhusalt ja rangelt kui nende siseriikliku õigust.

2. Konverents kutsub komisjoni üles tagama oma volituste kasutamisel käesoleva lepingu artikli 155 alusel, et liikmesriigid täidaksid oma kohustusi. Komisjonil palutakse avaldada korrapäraselt täielik aruanne liikmesriikidele ning Euroopa Parlamendile.

DEKLARATSIOON

ühenduse meetmete keskkonnamõju hindamise kohta

Konverents märgib, et komisjon kohustub ettepanekuid tehes ja liikmesriigid kohustuvad neid ettepanekuid ellu viies täiel määral arvesse võtma ettepanekute keskkonnamõju ja säästva kasvu põhimõtet.

DEKLARATSIOON

kontrollikoja kohta

Konverents rõhutab selle ülesande erilist tähtsust, mis on kontrollikojale usaldatud Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitega 188a, 188b, 188c ja 206.

Konverents nõuab teistelt ühenduse institutsioonidelt, et nad arutaksid koos kontrollikojaga kõiki võimalikke viise, kuidas viimase tööd tõhustada.

DEKLARATSIOON

majandus- ja sotsiaalkomitee kohta

Konverents lepib kokku, et majandus- ja sotsiaalkomitee on oma eelarve ja personalijuhtimise suhtes sama iseseisev kui kontrollikoda.

DEKLARATSIOON

koostöö kohta heategevusorganisatsioonidega

Pidades silmas Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 117 eesmärkide saavutamist, rõhutab konverents Euroopa Ühenduse ning sotsiaalasutuste ja -teenuste eest vastutavate heategevusorganisatsioonide ja -fondide vahelise koostöö tähtsust.

DEKLARATSIOON

loomade kaitse kohta

Ühist põllumajandus-, transpordi-, siseturu- ja teaduspoliitikat käsitlevate õigusaktide kavandamisel ning rakendamisel kutsub konverents Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni ning liikmesriike pöörama täit tähelepanu loomade heaolu nõuetele.

DEKLARATSIOON

Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 227 lõikes 3 ning lõike 5 punktides a ja b nimetatud ülemeremaade ja -territooriumide huvide esindatuse kohta

Märkides, et erakordsetel asjaoludel võivad Euroopa Liidu ja artikli 227 lõikes 3 ning lõike 5 punktides a ja b nimetatud ülemeremaade ja -territooriumide huvid lahkneda, lepib konverents kokku, et nõukogu püüab leida liidu seisukohtadele vastava lahenduse. Kui see osutub võimatuks, lepib konverents kokku, et asjaomane liikmesriik võib tegutseda iseseisvalt kõnealuste ülemeremaade või -territooriumide huvides, kahjustamata ühenduse huve. Asjaomane liikmesriik teatab nõukogule ja komisjonile, kus selline huvide lahknevus võiks tõenäoliselt tekkida, ning kui iseseisev tegutsemine on vältimatu, teeb ta selgeks, et tegutseb eespool nimetatud ülemereterritooriumi huvides.

Seda deklaratsiooni kohaldatakse ka Aomeni ja Ida-Timori suhtes.

DEKLARATSIOON

ühenduse äärepoolseimate piirkondade kohta

Konverents sedastab, et ühenduse äärepoolseimad piirkonnad (Prantsuse ülemeredepartemangud, Assoorid ja Madeira ning Kanaari saared) kannatavad ulatusliku struktuurilise mahajäämuse all, mis on tingitud mitmest asjaolust (eemalolek, saareline asend, väike pindala, rasked looduslikud olud, majanduslik sõltuvus mõnest tootest), mille püsivus ja koosmõju piirab tõsiselt nende majanduslikku ja sotsiaalset arengut.

Konverents leiab, et kuigi Euroopa Ühenduse asutamislepingu ning teiseste õigusaktide sätted kehtivad äärepoolseimate piirkondade kohta automaatselt, on sellest hoolimata nende abistamiseks võimalik võtta teatavaid meetmeid sel määral ja niikaua, kuni selliste meetmete võtmine on nende piirkondade majanduslikku ja sotsiaalset arengut silmas pidades objektiivselt vajalik. Selliste meetmete eesmärk peaks olema nii siseturu lõplik kujundamine kui ka piirkondlike olude tunnustamine, et võimaldada äärepoolseimatel piirkondadel saavutada ühenduse keskmine majanduslik ja sotsiaalne tase.

DEKLARATSIOON

hääletamise kohta ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas

Konverents lepib kokku, et nõukogu otsuste suhtes, mille puhul on nõutav ühehäälsus, väldivad liikmesriigid võimalikul määral otsuse ühehäälselt vastuvõtmise takistamist, kui selle otsuse poolt on kvalifitseeritud häälteenamus.

DEKLARATSIOON

ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonna praktiliste küsimuste kohta

Konverents lepib kokku, et poliitilise komitee ja alaliste esindajate komitee vaheline tööjaotus, samuti poliitilise koostöö sekretariaadi ja nõukogu peasekretariaadi ühinemise ning nõukogu ja komisjoni vahelise koostöö praktilised küsimused vaadatakse läbi hilisemas etapis.

DEKLARATSIOON

ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas kasutatavate keelte kohta

Konverents lepib kokku, et keeli kasutatakse kooskõlas Euroopa ühenduste reeglitega.

Euroopa Kirjavahetajate Teleksivõrk (COREU) juhindub esialgu Euroopa poliitilise koostöö praegustest tavadest.

Kõik ühise välis- ja julgeolekupoliitika alased tekstid, mis esitatakse Euroopa Ülemkogu või nõukogu istungjärkudele või võetakse seal vastu, samuti kõik avaldatavad tekstid tõlgitakse viivitamata ning ühel ajal kõigisse ühenduse ametlikesse keeltesse.

DEKLARATSIOON Lääne-Euroopa Liidu kohta

Konverents võtab arvesse järgmised deklaratsioonid.

I. Lääne-Euroopa Liidu ja samuti Euroopa Liidu liikmete Belgia, Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburgi, Madalmaade, Portugali ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi deklaratsioon Lääne-Euroopa Liidu funktsiooni kohta ning suhete kohta Euroopa Liidu ja Atlandi liiduga

Sissejuhatus

1. WEU liikmesriigid lepivad kokku vajaduses arendada välja tõeline Euroopa julgeoleku- ja kaitseidentiteet ning suurendada Euroopa vastutust kaitseküsimustes. Selle identiteedi poole püüeldakse järkjärgulise arendamise teel, mis hõlmab järjestikuseid etappe. WEU on Euroopa Liidu arengu lahutamatu osa ning suurendab oma panust solidaarsusse Atlandi liidu raames. WEU liikmesriigid lepivad kokku tugevdada WEU funktsiooni Euroopa Liidu siseses pikemaajalises ühises kaitsepoliitikas, mis võib aja jooksul viia Atlandi liidu kaitsega ühtiva ühiskaitseni.

2. WEU arendatakse kui Euroopa Liidu kaitsekomponenti ja vahendit, et tugevdada Atlandi liidu Euroopa-sammast. Sel eesmärgil sõnastab WEU Euroopa ühise kaitsepoliitika ning hoolitseb selle elluviimise eest omaenda operatiivfunktsiooni edasise arendamise kaudu.

WEU liikmesriigid pööravad tähelepanu Euroopa Liidu lepingu artiklile J.4 ühise välis- ja julgeolekupoliitika kohta, milles on kirjas:

"1. Ühine välis- ja julgeolekupoliitika hõlmab kõiki liidu julgeolekuga seotud küsimusi, kaasa arvatud lõpptulemusena ühise kaitsepoliitika kujundamine, mis aja jooksul võib viia ühiskaitseni.

2. Liit taotleb, et Lääne-Euroopa Liit (WEU), mis on Euroopa Liidu arengu lahutamatu osa, töötaks välja ja rakendaks liidu kaitsepoliitilise tähendusega otsuseid ja meetmeid. Kokkuleppel WEU institutsioonidega võtab nõukogu vastu vajaliku tegutsemiskorra.

3. Käesolevas artiklis käsitletud kaitsepoliitilise tähendusega küsimuste puhul ei kohaldata artiklis J.3 sätestatud menetlusi.

4. Käesolevas artiklis silmas peetud liidu poliitika ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning arvestab teatavate liikmesriikide Põhja-Atlandi lepingu järgseid kohustusi ja ühtib selle lepingu raames kehtestatud ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga.

5. Käesoleva artikli sätted ei takista tihedama kahepoolse koostöö arengut kahe või enama liikmesriigi vahel WEU ja Atlandi liidu raames tingimusel, et niisugune koostöö ei ole vastuolus käesolevas jaotises sätestatud koostööga ega takista seda.

6. Käesoleva lepingu eesmärgi edendamiseks ja arvestades Brüsseli lepingu XII artiklist tulenevat 1998. aastaga lõppevat tähtaega, võib käesoleva artikli sätteid läbi vaadata artikli N lõikes 2 sätestatud korras ettekande põhjal, mille nõukogu esitab Euroopa Ülemkogule 1996. aastal ning milles sisaldub hinnang selleks ajaks tehtud edusammude ja saadud kogemuste kohta."

A. WEU suhted Euroopa Liiduga

3. Eesmärk on arendada WEU järk-järgult Euroopa Liidu kaitsekomponendiks. Selleks on WEU valmis välja töötama ja rakendama Euroopa Liidu taotlusel liidu otsuseid ja meetmeid, millel on kaitsepoliitiline tähendus.

Sel eesmärgil võtab WEU järgmised meetmed, et arendada välja tihe töövahekord liiduga:

– kohtumiste kuupäevade ja paikade ühitamine ning tööviiside ühtlustamine vastavalt otstarbele;

– tiheda koostöö loomine ühelt poolt WEU nõukogu ja peasekretariaadi ning teiselt poolt liidu nõukogu ja nõukogu peasekretariaadi vahel;

- kummagi eesistumisjärjestuse ja -kestuse ühtlustamise kaalumise;
- asjakohaste korralduste tegemine, et tagada Euroopa Ühenduste Komisjoni korrapärane teavitamine ja asjakohane konsulteerimine WEU tegevuse üle kooskõlas komisjoni funktsiooniga ühises välis- ja julgeolekupoliitikas, nagu on määratletud Euroopa Liidu lepingus;
- tihedama koostöö ergutamine WEU parlamentaarse assamblee ja Euroopa Parlamendi vahel.

WEU nõukogu võtab vastu vajaliku tegutsemiskorra kokkuleppel Euroopa Liidu pädevate organitega.

B. WEU suhted Atlandi liiduga

4. Eesmärk on arendada WEU vahendiks, mis tugevdab Atlandi liidu Euroopa-sammast. Vastavalt sellele on WEU valmis edasi arendama tihedaid töösidemeid WEU ja Atlandi liidu vahel ning tugevdama WEU liikmesriikide osa, vastutust ja panust Atlandi liidus. Seda tehes võetakse aluseks vajalik selgus ja arusaadavus ning vastastikune täiendavus tekkiva Euroopa julgeoleku- ja kaitseidentiteedi ning Atlandi liidu vahel. WEU toimib kooskõlas Atlandi liidus vastuvõetud seisukohtadega.

– WEU liikmesriigid tihendavad omavahelist kooskõlastamist olulist ühishuvi pakkuvates Atlandi liidu küsimustes, et lähtuda WEUs kokkulepitud ühistest seisukohtadest konsulteerimisel Atlandi liiduga, mis jääb oma liikmete vahelise konsulteerimise olulisimaks foorumiks ja paigaks, kus lepatakse kokku poliitika suhtes, mis mõjutab liitlaste julgeoleku- ja kaitsekohustusi Põhja-Atlandi lepingu alusel.

– Kui vaja, ühitatakse kohtumiste kuupäevad ja paigad ning ühtlustatakse tööviisid.

– WEU peasekretariaadi ja NATO peasekretariaadi vahel luuakse tihe koostöö.

C. WEU operatiivfunktsioon

5. WEU operatiivfunktsiooni tugevdatakse, vaadates läbi ja määratledes asjakohased missioonid, struktuurid ja vahendid, mis hõlmavad eriti:

– WEU planeerimisüksust;

– tihedamat sõjalist koostööd, mis täiendab Atlandi liitu eriti logistika, transpordi, koolituse ja strateegilise järelevalve valdkonnas;

– WEU staabiülemate kohtumisi;

– WEUile alluvaid sõjaväeüksusi.

Üksikasjalikumalt vaadatakse läbi muud ettepanekud, sealhulgas:

– laiendatud koostöö relvastumise valdkonnas selleks, et luua relvastumisega tegelev Euroopa asutus;

– WEU Instituudi arendamine Euroopa Julgeoleku- ja Kaitseakadeemiaks.

Meetmed, mille eesmärk on anda WEUile tugevam operatiivfunktsioon, ühilduvad täielikult sõjaliste korraldustega, mis on vajalikud kõigi liitlaste ühiskaitse tagamiseks.

D. Muud meetmed

6. Eespool sätestatud meetmete tulemusel ning selleks et hõlbustada WEU funktsiooni tugevdamist, viiakse WEU nõukogu ja sekretariaadi alaline asukoht üle Brüsselisse.

7. Esindatus WEU nõukogus peab olema selline, et see tagaks WEU nõukogu võime pidevalt täita oma ülesandeid kooskõlas muudetud Brüsseli lepingu VIII artikliga. Liikmesriigid võivad tugineda väljatöötatavale topeltkompetentsi vormelile, mis hõlmab nende esindajaid Atlandi liidus ja Euroopa Liidus.

8. WEU märgib, et kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli J.4 lõike 6 sätetega ühise välis- ja julgeolekupoliitika kohta otsustab liit läbi vaadata kõnealuse artikli sätteid, selleks et lähendada eesmärki, mille liit seab kooskõlas määratletud menetlusega. WEU vaatab käesolevad sätteid

taas läbi 1996. aastal. Tehtud edusamme ja saadud kogemusi arvesse võttes laiendatakse seda taasläbivaatamist suhetele WEU ja Atlandi liidu vahel.

II. Lääne-Euroopa Liidu liikmete Belgia, Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburgi, Madalmaade, Portugali ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi deklaratsioon

WEU liikmesriigid tervitavad Euroopa julgeoleku- ja kaitseidentiteedi arendamist. Võttes arvesse WEU funktsiooni Euroopa Liidu kaitsekomponendina ja vahendina, mis tugevdab Atlandi liidu Euroopa-sammast, on nad otsustanud seada WEU ja teiste Euroopa riikide vahekorra uuele alusele stabiilsuse ja julgeoleku nimel Euroopas. Sellelt seisukohalt esitavad nad järgmise ettepaneku:

“Riike, kes on Euroopa Liidu liikmed, kutsutakse üles ühinema WEUga tingimustel, mis lepatakse kokku kooskõlas muudetud Brüsseli lepingu XI artikliga, või soovi korral saama vaatlejaks. Samal ajal kutsutakse teisi NATO Euroopa liikmesriike üles saama WEU assotsieerunud liikmeks viisil, mis annab neile võimaluse täielikult osaleda WEU tegevuses.”

WEU liikmesriigid eeldavad, et eespool esitatud ettepanekutele vastavad lepingud ja kokkulepped sõlmitakse enne 1992. aasta 31. detsembrit.

DEKLARATSIOON asüüli kohta

1. Konverents lebib kokku, et seoses menetlusega, mida puudutavad artiklite K.1 ja K.3 sätted koostöö kohta justiits- ja siseküsimuste valdkonnas, käsitleb nõukogu esmajoones liikmesriikide asüülipoliitika küsimusi eesmärgiga võtta 1993. aasta alguseks vastu ühismeetmed, et ühtlustada selle aspekte töö- ja ajakava taustal, mis sisaldub asüüli käsitlevas ettekandes, mille koostamist taotles Euroopa Ülemkogu Luxembourg'i kohtumine 28. ja 29. juunil 1991. aastal.

2. Seoses sellega kaalub nõukogu 1993. aasta lõpuks aruande põhjal ka võimalust kohaldada selliste küsimuste puhul artiklit K.9.

DEKLARATSIOON politseikoostöö kohta

Konverents kinnitab, et liikmesriigid on kokku leppinud Saksamaa delegatsiooni ettepanekute aluseesmärkide suhtes Euroopa Ülemkogu Luxembourg'i kohtumisel 28. ja 29. juunil 1991.

Praeguseks lepivad liikmesriigid kokku vaadata esmajärjekorras läbi eelnõud, mis on neile esitatud Euroopa Ülemkogu Luxembourg'i kohtumise nõudel koostatud aruandes kokkulepitud tööprogrammi ja ajakava alusel, ning nad soovivad ette näha praktiliste meetmete vastuvõtmise sellistes valdkondades, mida soovitab Saksamaa delegatsioon ja mis käsitlevad järgmisi teabe- ja kogemustevahetusega seotud ülesandeid:

- siseriiklike eeluurimis- ja julgeolekuorganite toetamine, eelkõige uurimis- ja tagaotsimisoperatsioonide kooskõlastamine;
- andmebaaside loomine;
- teabe keskne analüüs ja hindamine, et saada olukorrast ülevaade ja määrata kindlaks uurimisalased lähenemisviisid;
- siseriiklike ennetusprogrammide kogumine ja analüüs, et edastada need liikmesriikidele ja koostada üleeuroopaline ennetusstrateegia;
- meetmed, mis on seotud edasise koolituse, uurimise, kohtuekspertiisi ja karistusregistriga tegelevate osakondadega. Liikmesriigid lepivad kokku, et hiljemalt 1994. aasta jooksul

arutatakse aruande põhjal, kas kõnealuse koostöö ulatust laiendada.

DEKLARATSIOON

Euroopa Keskpannga ja Euroopa Rahainstituudi ning nende teenistujate vaheliste vaidluste kohta

Konverents peab õigeks, et seda liiki hagisid arutaks esimese astme kohus vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 168a. Seetõttu kutsub konverents asutusi üles muutma vastavalt asjakohaseid eeskirju.

Euroopa Liidu lepingu kõrged lepinguosalisel võtsid 1. mail 1992 Guimaräesis (Portugal) vastu järgmise deklaratsiooni:

EUROOPA LIIDU LEPINGU KÕRGETE LEPINGUOSALISTE DEKLARATSIOON

Seitsmendal veebruaril 1992 Maastrichtis allakirjutatud Euroopa Liidu lepingu kõrged lepinguosalisel,

läbi vaadanud Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa ühenduste asutamislepingutele lisatud protokoll nr 17 tingimused,

esitavad käesolevaga järgmise juriidilise tõlgenduse:

kõrgete lepinguosalistel eesmärk oli ja on, et nimetatud protokoll ei piiraks reisimisvabadust liikmesriikide vahel, ning vastavalt tingimustele, mida võib vastavalt ühenduse õigusele kehtestada Iirimaa õigusaktidega, õigust Iirimaa saada või teha kättesaadavaks liikmesriikides seaduslikke teenuseid käsitlevat teavet.

Samal ajal deklareerivad kõrged lepinguosalisel pidulikult, et juhul, kui Iirimaa muudab tulevikus oma põhiseaduse artikli 40.3.3 sisu nii, et see ei ole vastuolus kõrgete lepinguosalistel eespool esitatud eesmärkidega, on nad valmis muutma nimetatud protokoll nr 17, et selle kohaldamine laieneks ka kõnealusele põhiseaduse muudatusele, kui Iirimaa seda soovib.

Sõlmitud seitsmendal veebruaril ühe tuhande üheksasaja üheksakümne teisel aastal Maastrichtis.

[lepingukeeltes]

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen

Mark EYSKENS

Philippe MAYSTADT

For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Uffe ELLEMANN-JENSEN

Anders FOGH RASMUSSEN

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

Hans-Dietrich GENSCHER

Theodor WAIGEL

Gia ton Proedro tis Ellinikis Dimokratias

Antonios SAMARAS

Efthymios CHRISTODOULOU

Por Su Majestad el Rey de España

Francisco FERNÁNDEZ ORDONEZ

Carlos SOLCHAGA CATALIN

Pour le Président de la République française

Roland DUMAS

Pierre BÉRÉGOVOY

Thar ceann Uachtarán na hEireann

For the President of Ireland

Gerard COLLINS

Bertie AHERN

Per il Presidente della Repubblica italiana

Gianni DE MICHELIS

Guido CARLI

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Jacques F. POOS

Jean-Claude JUNCKER

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Hans van den BROEK

Willem KOK

Pelo Presidente da República Portuguesa

Joáo de DEUS PINHEIRO

Jorge BRAGA de MACEDO

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of
Great Britain and Northern Ireland

Douglas HURD

Francis MAUDE

¹* Roomas 26. juulil 1999 alla kirjutatud protokoll (EÜT C 323, 11.11.1999, lk 1).